გაზეთი დაარსებულია 1918 წელს,
შაბათი, 20 აგვისტო, 2005 წელი.
№197-198 (5230-5231)

იმისთანა წმინდა ხაქმეში, ტოგოტიც ბოჭდეუტი სიტყვაა, ტყუიოებით და ჭოტებით ბუტთის გაფანა ყეოლა უკადბისობაზე უსამაგოესია.

საქართველოს რესპუბლიკა

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@gol.ge | ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika | ჩვენს გაზეთს კითხულობენ აშშ-ში, გერმანიაში, რუსეთში, ჰოლანდიაში, საფრანგეთში, უკრაინაში, ისრაელსა და სხვა ქვეყნებში. ფასი 50 თეთრი.

◎ პრეზიდენტი

არტეკის იუბილეს დაესწრო

საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა ყირიმში ახალგაზრდულ ბანაკ არტეკის 80 წლის იუბილესთან დაკავშირებით გამართულ საზეიმო ღონისძიებებში მიიღო მონაწილეობა.

არტეკის იუბილეზე მიხეილ სააკაშვილთან ერთად, ლიგვისა და პოლონეთის პრეზიდენტები ვალდას ადამკუსი და ალექსანდერ კვასნევსკი იმყოფებოდნენ. იუბილეს 150-ზე მეტი ოფიციალური პირი, შოუ-ბიზნესისა და სპორტის ცნობილი წარმომადგენელი ესწრებოდა. მათ შორის, კინოვარსკვლავი მილა იოვოვიჩი, საფეხბურთო კლუბ „მილანის“ ფორვარდი უკრაინელი ანდრეი შევჩენკო, მომღერალი რუსლანა, ჯგუფი „ივანუშკი ინტერნეშენალი“ და მოლდავური ჯგუფი „ოფონი“.

საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი ყირიმიდან 18 აგვისტოს ბათუმში დაბრუნდა.

* * *

საქართველოსა და უკრაინის პრეზიდენტების მიერ 12 აგვისტოს ხელმოწერილ "ბორჯომის დეკლარაციას" ლიგვა შეუერთდა.

ამის შესახებ განცხადება ლიგვის პრეზიდენტმა ვალდას ადამკუსმა ყირიმში, საერთაშორისო საბავშვო ცენტრ „არტეკის“ 80 წლის იუბილესთან დაკავშირებით გამართულ საზეიმო ღონისძიებაზე გააკეთა.

ინტერპრესნიუსი

ჩვენ თითქოს ევროპელები, მაგრამ მაინც ქართველები ვართ

ვისაც არ სჯერა, თბილისის ზღვაზე ავიდეს და დარწმუნდება ამაშიც და იმაშიც, რომ ამ წყლის სასმელად გამოყენება ყოვლად დაუშვებელია

იხ. მე-3 გვ.

ახალ კერაზეც დვიკის სიცოცხლე...

აჭარიდან ეკომიგრანტთა პირველი პარტია ქვეყნის პრეზიდენტმა ახმეტაში თვითონ ჩაიყვანა. მაშინ თითოეულ სახლში 5-6 ათას დოლარს იხდიდნენ. ახლა ფასები ცოტა მოკრძალებულია – 3-4 ათასი დოლარი. ეს ფასები, როგორც ჩანს, სავსებით რეალურია და საცხოვრებელი ბინების მეპატრონეებს აკმაყოფილებთ.

იხ. მე-4 გვ.

რად გახდა საჭირო რეფორმირებულის რეფორმირება?

ხშირად მართლაც სამართლიანად ჩნდება ეჭვი მოსამართლეთა მიუკერძოებლობის თაობაზე, – აცხადებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელი გიორგი შავლიაშვილი

იხ. მე-2 გვ.

◎ ინფორმაცია

პრეზიდენტის განკარგულებით

ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის წევრს ირმა ქავთარაძეს კომისიის წევრობის ვადა საქართველოს პრეზიდენტმა ექვსი წლით გაუგრძელა. პრეზიდენტმა განკარგულებას 17 აგვისტოს მოაწერა ხელი და ირმა ქავთარაძე სემეკის წევრად მეორე ვადით – 6 წლით დამტკიცა. სემეკის წევრმა პაატა ცინცაძემ თანამდებობა ვადაზე ადრე, 16 თვის წინათ დატოვა. მისი ადგილი კომისიაში ირმა ქავთარაძემ დაიკავა. ამ ვადის ამოწურვის შემდეგ, მოქმედი კანონმდებლობის მიხედვით, ქავთარაძე მეორე ვადით უნდა დამტკიცებულიყო. სემეკში სულ სამი წევრია. თავმჯდომარე გიორგი თავაძე სემეკის ყოფილი წევრის დემურ ჩომახიძის ვადის ფარგლებში კიდევ ერთი წელი იმუშავებს. რაც შეეხება მესამე წევრს, ამ თანამდებობას ჯერ კიდევ იკავებს დავით მირცხულავა, რომელიც სემეკის წევრად სასამართლოს საბოლოო გადაწყვეტილებამდე ითვლება.

განსასჯელ დავით მირცხულავას წინააღმდეგ სისხლის სამართლის საქმე ენერგეტიკის მინისტრობის დროს თანამდებობის ბოროტად გამოყენების და გამოძიებისთვის მნიშვნელოვანი დოკუმენტაციის დამალვის ბრალდებით არის აღძრული.

პარლამენტარია ვიზიტი

ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის პრეზიდენტი რენე ვან დერ ლინდერი, რამდენიმე თანმხლებ პირთან ერთად საქართველოში სამუშაო ვიზიტით დღეს ჩამოვა. ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის პრეზიდენტს საქართველოს პარლამენტი უმასპინძლებს.

ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის დელეგაციას საქართველო-სომხეთის საზღვრის სადახლოს საბაყო-გამგარ პუნქტზე საქართველოს პარლამენტის წევრები დახვდებიან.

რა მოხდა „რუსთავი-2“-ში

სამაუწყებლო კომპანია „რუსთავი-2“-ში 18 აგვისტოს ჩაგარებული სპეცოპერაციის შედეგად დაღუპული ვარლამ ნემსიწვერიძე ასათიანის სახელობის ფსიქიატრიულ კლინიკაში გასული წლის დეკემბერში მკურნალობდა.

როგორც ფსიქიატრიულ კლინიკაში აცხადებენ, მას პარანოიული შიზოფრენიის დიაგნოზი დასვეს. იგი კლინიკაში 2004 წლის 10 დეკემბერს პოლიციამ მიიყვანა, ჩხუბის გამო. ექიმების დასკვნით, სამაშ პაციენტად მიიჩნეოდა. ვარლამ ნემსიწვერიძე სამაუწყებლო კომპანიაში საარქივო მასალის გადაწერის მოთხოვნით შეიჭრა და ერთ-ერთი თანამშრომელი მძევლად აიყვანა. უშედეგო მოლაპარაკებების შემდეგ, სამართალდამცველებმა მისი ლიკვიდაციის გადაწყვეტილება მიიღეს.

საზოგადოებრივი ტელევიზიის დირექტორი თამარ კინწურაშვილი გახდა

„საზოგადოებრივი ტელევიზიის“ გენერალური დირექტორი „თავისუფლების ინსტიტუტის“ და ამავე ტელევიზიის სამეურვეო საბჭოს ყოფილი წევრი თამარ კინწურაშვილი გახდა.

ამის შესახებ გადაწყვეტილება სამეურვეო საბჭომ გუშინ, ექვსი ხმით ორის წინააღმდეგ მიიღო. მეორე ტურში სულ 3 კანდიდატი – თამარ კინწურაშვილი, სერგო ბიწაძე და ლია მუხამავრია გავიდნენ. სამეურვეო საბჭოს წევრებმა საკუთარი კონცეფციის წარმოსადგენად თითოეულ მათგანს 45 წუთი დაუთმეს.

საზოგადოებრივი ტელევიზიის სამეურვეო საბჭომ გენერალური დირექტორის თანამდებობაზე პირველი კონკურსი 2005 წლის 24 ივნისს გამოაცხადა. ვაკანტურ თანამდებობაზე პრეტენზიას 16 კანდიდატი აცხადებდა.

23 ივლისს გამართულ სხდომაზე ტელევიზიის სამეურვეო საბჭომ გადაწყვეტილება ვერ მიიღო და ხელახალი კონკურსი გამოაცხადა. მეორე კონკურსში ტელევიზიის ხელმძღვანელობის სურვილი უკვე 24-მა აღამიანმა გამოთქვა.

ინტერპრესნიუსი

◎ პანორამა

ისრაელის კურორტზე, ეილათის აეროპორტის ასაფრენი ზოლის მახლობლად აფეთქდა რეაქტიული დანადგარიდან გასროლილი ჭურვი. აფეთქების შედეგად დაიჭრა ერთი ადამიანი. ამ გასროლის პარალელურად იორდანიაში ასევე რამდენიმე რაკეტა გასროლეს ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო ხომალდის მიმართულებით.

* * *

პაპუაში განახლდა ყოფილი იუგოსლავიის პრეზიდენტის სლობოდან მილოშევიჩის სასამართლო პროცესი. მოსმენა დაიწყო 1999 წელს კოსოვოში მომხდარი მოვლენების შესახებ მოწმეთა ჩვენებების განხილვით. პირველ მოწმეებად სასამართლოზე დაიბარეს კოსოვოელ ალბანელთა თავდაცვის ადგილობრივი ძალების მეთაური მუჰარემ იბრაიმი და სერბი ულტრანაციონალისტი ვოისლავ შეშელი, რომელიც ასევე იმყოფება ჰაგაში სამხედრო დანაშაულობებში მონაწილეობის ბრალდებით.

* * *

ავღანეთში ტომები მშვიდობის გარანტიის სახით ერთმანეთს უცვლიან გოგონებს, თვით ექვსი წლის ასაკის ბავშვებსაც კი, რომლებსაც ათხოვებენ. მრავალი მათგანი კვდება მშობიარობის დროს, რადგან ისინი ძალზე ახალგაზრდები არიან ბავშვის გაჩენისთვის. ეს ხდება ისლამურ რესპუბლიკაში, რომელშიც კონსტიტუცია აღიარებს სქესებს შორის თანასწორობას, პარლამენტში ადგილების მეოთხედი ქალებს ეკუთვნით.

* * *

საბერძნეთსა და ვენესუელაში მომხდარ ბოლო ავიაკატასტროფებთან დაკავშირებით, ევროკომისარმა ტრანსპორტის საკითხებში ჟაკ ბარომ განაცხადა, რომ ევროკომისია გამოაქვეყნებს იმ ავიაკომპანიებისა და თვითმფრინავების „შავ სიას“, რომლებითაც ფრენა საშიშია. სია გამოქვეყნდება ინტერნეტშიც.

* * *

ღაზის სექტორში 21 ებრაული დასახლებიდან 17-ში დასრულდა მცხოვრებთა ევაკუაცია. პალესტინის ამ ტერიტორიიდან მთლიანად არის გაგანილი ნევე-დეკალინის და ქფარდარომის დასახლებები, რომელთა ევაკუაციის დროსაც ებრაელი სამხედროები ყველაზე დიდ წინააღმდეგობას გადააწყდნენ.

„უმისამართო“ ადგილის ენერგოგასაჭირი

ვინ და როდის გადაჭრის ველელთა პრობლემას?

ცუდი მდგომარეობაა დედაქალაქის შემოგარენში, რაიონებში, აღარაფერს ვამბობთ სტიქიით დაზარალებულ რეგიონებზე, სადაც მდგომარეობა სადღეისოდაც კატასტროფულია. თუმცა, ამჯერად გვინდა ერთი... „უმისამართო“ ადგილის ენერგოგასაჭირის ამბავი მოგითხროთ, რომელიც მთლად თბილისში თუ არა, რომ იტყვიან, აქვეა, ყურის ძირში.

იხ. მე-4 გვ.

ათი „სტალინური“ დარტყმა: დროა?

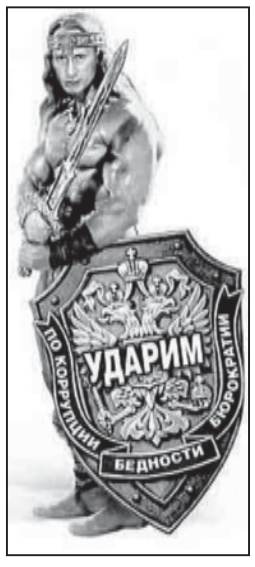

დაკარგულ სამშობლოზე რუსი ემიგრანტები ცრემლად იღვრებოდნენ, როდესაც იაფფასიან დუქნებში გულის ამაჩუყებელ სიმღერებს ისმენდნენ: „თოვლმა დაგფარა, ჩემო რუსეთო...“ სამშობლოდან გამოძევებულებს ევროპაში, ჩრდილო აფრიკაში, თურქეთში და ჩინეთში მიმოფანტულებს ვერაფრით გაეგოთ მაინც რა ემართებოდა საყვარელ მამულს. „ნათელი მომავლისკენ მიდიოდა“ რუსეთი, რის შესახებაც ბოლშევიკური პროპაგანდა გაჰყვიროდა, თუ უკუნეთში იძირებოდა, როგორც 1920 წ. რუსეთში ნამყოფი ცნობილი ინგლისელი მწერალი-ფანტასტი ჰ. უელსი ირწმუნებოდა.

იხ. მე-10 გვ.

იხ. მე-2 გვ.

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

უცნაური წყვილი

მთავრობაში განხეთქილებისა და პარლამენტში ფრაქციებს შორის კინკლაობის წინააღმდეგ ბრძოლის მიუხედავად, უკრაინის პრეზიდენტმა ვიქტორ იუშჩენკომ გასულ კვირას მაინც გამონახა დრო იმისთვის, რომ ჩასულიყო საქართველოში და მოენახულებინა თავისი მეგობარი მიხეილ სააკაშვილი, რომელსაც კიდევ უფრო რთული პრობლემები აქვს დასაძლევი.

სააკაშვილმა, რომელიც საქართველოს ხელისუფლების სათავეში მოვიდა „ვარდების რევოლუციის“ ტალღაზე, ალბათ, გაუზიარა მეგობარს დიდმასშტაბიანი პოლიტიკური ძვრების – როგორც დადებითი, ისე უარყოფითი ძვრების შემდეგ ქვეყნის მართვის გამოცდილება.

უკრაინა და საქართველო მრავალი პოსტსაბჭოური სახელმწიფოსთვის დამახასიათებელ ორ პრობლემას გადააწყდნენ: კორუფცია, რომელმაც ყველა სფეროში შეაღწია და რუსეთის ჩარევა მათი ქვეყნების საშინაო საქმეებში.

ორივე ამ მიმართულებით, სააკაშვილმა შეიძლება გარკვეული წარმატებებით დაიკვეხნოს. მოსკოვმა უარი თქვა იმ უაზრო პირობებზე, რომლებიც წამოაყენა საქართველოში თავისი სამხედრო ბაზების ლიკვიდაციის სანაცვლოდ და დათანხმდა ამ ბაზების გატანას საქართველოს ტერიტორიიდან 2008 წლამდე. თვით სააკაშვილი კი, კრემლის მიერ ასეთი ნაბიჯის გადადგმას, გარკვეულწილად, უკავშირებს მოსკოვზე ამერიკელთა ზემოქმედებას.

იხ. მე-2 გვ.

ოდესღაც, ევროპაში, ის ყველაზე ლამაზ ქალად აღიარეს...

70-იან წლებში, პოლონურ ჟურნალ „ეკრანის“ ერთ-ერთი ნომრის გარეკანს მისი ფოტო ამშვენებდა წარწერით: – „წლის ყველაზე ლამაზი კინომსახიობი ქალი ევროპაში“.

იხ. მე-8 გვ.

№ 197-198. შაბათი, 20 აგვისტო, 2005 წელი.

◎ მთელი ხმით

დავახატოთ ორასლარიანზე არარატის მთა?!.

ჩვენი ხელისუფლება რომ აფხაზი და ოსი სეპარატისტების „გულის მოლბობას“ სხვადასხვა, ვითომ, ძალიან ჭკვიანური და ფორსმჭვრეტელური ღონისძიებებით ცდილობს, დიდი მიხვედრა არ უნდა.

აი, ამჯერადაც „გენიალური“ აზრი მოუვიდათ – 200-ლარიანი კუპიურის ერთ გვერდზე ხომ ნიკო ნიკოლაძე იქნება გამოსახული, მეორე გვერდზე სოხუმის (აფხაზეთის) ხედი დავახატოთო. ამით ერთხელაც გავუსვამთ ხაზს, რომ აფხაზეთი ჩვენიაო.

ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი ბაგონი რომან გოცირიძე უფრო შორს წავიდა და განაცხადა – 200-ლარიანი კუპიურის ესკიზის შექმნის კონკურსში, მოდით, აფხაზ მხატვრებსაც მივაღებინოთ მონაწილეობა, ეს ხელს შეუწყობს ორი მოძმე ერის დაახლოებასო.

ეს რომ გაიგო, სიცილით მოკვდა აფხაზეთის ე. წ. რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი ალექსანდრე ანქვაბი, დაჯანებით ბიძია თავი, აფხაზეთი დამოუკიდებელი რესპუბლიკაა და საქართველოსთან არაფერი აქვს საერთო, ბერჩენკო, კუპიურზე არარაგის მთა გამოსახოთო...

დაემხეთა თუ რა იყო, სწორედ იმ დღეს – 17 აგვისტოს – „საქართველოს რესპუბლიკაში“ ფოთის საპაგიო მოქალაქე ლამარა ნოდია წერდა, ნუ მივცემთ აფხაზ სეპარაგისტებს ამ თემის ირონიზების საშუალებას. მეტი ირონია რაღა გვინდა, ანქვაბი გვირჩევს, კუპიურზე არარაგის მთა დაახატეთო. ახია ჩვენზე!

ვთქვათ, კარგად იცინის ის, ვინც ბოლოს იცინის, მაგრამ ჩვენ რაში გვჭირდება ასეთი პოლიგიკა?!. 200-ლარიანი კუპიურის შექმნას ოროგორმე ქართველი მხატვრებიც მისწვდებიან, ჩვენ კი ქალბაგონ ლამარა ნოდიას იმავე წერილში დასმულ ყურადსაღებ საკითხს ჩავუკვირდეთ! ფოთის საპაგიო მოქალაქე სავსებით სამართლიანად წერს, რა შუაშია კუპიურზე აფხაზეთის ხედის გამოსახვა, როდესაც ნიკო ნიკოლაძემ მთელი ცხოვრება ფოთის აღმშენებლობას შეალია და სავსებით ლოგიკური იქნება, კუპიურზე ფოთის ხედის გამოსახვაო.

თუ ვჩქარობთ, ნელა ვიჩქაროთ, თორემ ნაუცბათევი გადაწყვეტილებებით, ხომ ხედავთ, ანქვაბიც „გვაშაყირებს“. დავიბრუნოთ აფხაზეთი, დე ფაქტოდაც ჩვენი გახდეს ეს კუთხე და დავახატოთ მერე მისი ხედი, ვთქვათ, ხუთასლარიან კუპიურას.

ვილენ მარდალეიშვილი

◎ გაზიფიკაცია

ევროკავშირის დახმარებით

„სამხრეთ ოსეთის“ თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის გაზის სამსახურის უფროსი ალექსანდრე მედოევი აცხადებს, რომ დაძაბული პოლიტიკური ვითარებით გამოწვეული პაუზის შემდეგ, ქალაქ ცხინვალში გაზიფიკაციის სამუშაოები განახლდა. – სამუშაოებს, ევროკავშირის პროგრამით ქართული კომპანია ასრულებს. ამ წელს კომპანიამ 6,5-კილომეტრიანი გაზის გარემოტნებული ქსელი უნდა ჩაგვაბაროს. მიწისქვეშა გაზსადენების რემონტის გამო ქუჩები გადათხრილია, რაც არ მოგვწონს, ამიტომ უკეთესი იქნებოდა, მიწისზედა გაზსადენები დაგვემონტაჟებინა, – აცხადებს მედოევი. მისივე თქმით, საჭიროა ქალაქის ყველა გაზსადენის შეცვლა, რადგან ათი წლის განმავლობაში ის, ფაქტობრივად, განადგურდა.

ცხინვალი ცხრა წლის მანძილზე, 1990-1999 წლებში გაზს არ იღებდა. ქართულ-ოსური კონფლიქტის ზონის რეაბილიტაციისთვის შემუშავებული ევროკავშირის მესამე პროგრამას მხარეებმა საქართველოს, ეუთოს მისიისა და ევროკომისიის დელეგაციის მონაწილეობით მოაწერეს ხელი. პროგრამის ბიუჯეტი 2,5 მილიონ ევროს ითვალისწინებს და სამ ნაწილად იყოფა: 800 ათასი ევრო განკუთვნილია დევნილებისთვის და იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის, რათა მათ საცხოვრებელი და პირველადი მოხმარების საგნები შეიძინონ, 1,3 მილიონი ევრო ინფრასტრუქტურის ძირითადი ობიექტების რეაბილიტაციას მოხმარდება, 400 ათასი ევრო კი დაიხარჯება ინფრასტრუქტურის იმ ობიექტების რეაბილიტაციაზე, რომლებიც სოფლებია განლაგებული. აღნიშნული პროგრამა ცხინვალის რეგიონში პირველი ენერგოწყაროს მშენებლობასაც ითვალისწინებს.

მედიანიუსი

◎ თემიდა

რად გახდა საჭირო რეფორმირებულის რეფორმირება?

ხშირად მართლაც სამართლიანად ჩნდება ეჭვი მოსამართლეთა მიუკერძოებლობის თაობაზე, აცხადებს თბილისის საქალაქო სასამართლოს თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელი გიორგი შავლიაშვილი

სასამართლო სისტემაში მიმდინარე რეფორის პერიოდში თბილისის 5 რაიონული (ვაჟა-საბურთალო, მთაწმინდა-კრწანისი, ლელანი-ნაძალადევი, ისანი-სამგორი, დიდუბე-ჩუღურეთი) სასამართლო გაუქმდა, რის საფუძველზეც თბილისის ერთიანი საქალაქო სასამართლო შეიქმნა. ამ უწყებაში სამი კოლეგია მუშაობს: სისხლის, სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა.

ინტერპრესნიუსი სასამართლო სისტემაში განხორციელებულ სიახლეებთან დაკავშირებით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელს, სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის თავმჯდომარე გიორგი შავლიაშვილს დაუკავშირდა, რომელმაც ამ პოსტზე თავის პირველ ინტერვიუში ინტერპრესნიუსს ზემოთადნიშნულ საკითხებზე საკუთარი მოსაზრება გაუზიარა.

– რამ განაპირობა თბილისის რაიონული სასამართლოების გაუქმება და ერთიანი საქალაქო სასამართლოს შექმნა?

– ერთიანი საქალაქო სასამართლოს შექმნის აუცილებლობა მართმსაჯულების ეფექტურობის გაზრდასა და სამართალწარმოების გამარტივებას ისახავს მიზნად. გარდა ამისა, ამგვარი ცვლილებები სამართალწარმოების ხელმისაწვდომობას აუმჯობესებს.

– გაამართლა საქალაქო სასამართლოს მოდელმა?

– თავდაპირველად საქმეთა განხილვები შეფერხდა, თუმცა მოვკვანეთი, საორგანიზაციო საკითხების მოგვარების შემდეგ, სასამართლო ინტენსიურ მუშაობას შეუდგა. უკვე მოქალაქეებმაც გაითავისეს, რომ ამა თუ იმ დავის არსებობის შემთხვევაში უნდა მიმართონ მხოლოდ ერთიან საქალაქო სასამართლოს. ადრე, ხუთი რაიონული სასამართლოს არსებობის პერიოდში ხშირად იქმნებოდა პრობლემები იმის დასადგენად, თუ რომელი რაიონის სასამართლოს განსჯადი იყო ესა თუ ის საქმე.

– ხშირად აყენებენ ეჭვქვეშ მოსამართლეთა მიუკერძოებლობის საკითხს. ექსპერტთა შეფასებით, ეს პრობლემა მართლმსაჯულების სისტემის არასაკმარისი დაფინანსებითა და მოსამართლეთა არაკვალიფიცურობით არის გამოწვეული. ეთანხმებით თქვენ მოსაზრებას?

– ეს საკმაოდ მტკივნეული საკითხია. ხშირ შემთხვევაში მართლაც სამართლიანად ჩნდება ეჭვი მოსამართლეთა მიუკერძოებლობის საკითხთან დაკავშირებით.

უნდა ითქვას, რომ მოსამართლეს ამჯერად მართლაც არა აქვს საკუთარი შრომის აღეკვატური ანაზღაურება, თუმცა 2006 წლის 1 იანვრიდან მოსამართლეთა ხელფასი იმრდება, რაც გარკვეულწილად ხელს შეუწყობს არსებული პრობლემის გადაწყვეტას.

რაც შეეხება, მოსამართლეთა არაკვალიფიცურობას, სამწუხაროდ, ნამდვილად ბევრია ქართველი მოსამართლეების არაკომპეტენტური და არაკვალიფიციური მოქმედების მაგალითი. თუმცა, ამ პრობლემის გადაჭრის გზა იუსტიციის საბჭოს ძალისხმევით ისახება. საბჭო, ამ ბოლო დროს მოსამართლეთა საკვალიფიკაციო გამოცდებს სხვადასხვა სპეციალიზაციის (სისხლის, სამოქალაქო, აღმინისტრაციულ სამართალში) მიხედვით აგარებს. ანუ საქალაქო სასამართლოში ესა თუ ის მოსამართლე სპეციალიზაციის მიხედვით იმუშავებს, რადგან არ შეიძლება ადამიანი თანაბარი პროფესიონალიზმით განიხილავდეს როგორც სისხლის, ასევე სამოქალაქო და ადმინისტრაციული სამართლის საქმეებს. აქედან გამომდინარე ეს მოსამართლეთა კვალიფიციურობის გაზრდის ერთ-ერთი ფაქტორი იქნება.

გარდა ამისა, იუსტიციის საბჭოში, ამჟამად მოსამართლეთა საკვალიფიკაციო გამოცდაგავლილ კანდიდატთა კონკურსი მიმდინარეობს, რადგან საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩაბარება ავტომატურად არ ნიშნავს მოსამართლედ დანიშვნის წინაპირობას. ეს მეთოდიც მოსამართლის მიუკერძოებლობასა და კომპეტენტურობას ზრდის.

– რა მექანიზმები მიგაჩნიათ სასამართლოს დამოუკიდებლობის გარანტად?

– მაგერალურ დამოუკიდებლობასთან ერთად, პირველი გარანტი ხელისუფლების ნება უნდა გახდეს, რაც სასამართლოს უფრო მეტ მხარდაჭერას, გადაწყვეტილებების აღსრულების მეტი მექანიზმების შექმნას და პირაკამპანიების ეფექტურად ამოქმედებას გულისხმობს.

სასამართლო სისტემის მუშაობის სპეციფიკა ისეთია, რომ გადაწყვეტილების გამოტანის შემდეგ ერთი მხარე აუცილებლად უკმაყოფილო რჩება, რის შემდეგაც იგი მართლმსაჯულების სისტემის დაკნინებას ცდილობს. რეფორმის პერიოდში ამ პრობლემის გადაჭრა ე.წ. სპიკერ-მოსამართლის ინსტიტუტის შექმნით იგეგმება, რომელიც ამა თუ იმ საკითხთან დაკავშირებით, სასამართლოს პოზიციას საჯაროდ დააფიქსირებს.

– თვლით თუ არა, რომ დღეს სასამართლო თავისუფალია ხელისუფლების სხვა შტოების ზეწოლისგან?

– სასამართლო დღემდე არასოდეს არ ყოფილა თავისუფალი ხელისუფლების ზეწოლისგან. სასამართლოს დამოუკიდებლობის მიღწევას ეფექტურად შეეცადნენ 1998-1999 წლებში დაწყებული რეფორმების პერიოდში, საკმაოდ ეფექტური შედეგებიც იქნა მიღებული, თუმცა მოხდა ისე, რომ სასამართლოს გარშემო ყველა სფერო კორუფციის წუმპეში ჩაეფლო, რის ფონზეც სასამართლო სისტემაც ჩაითრიეს ამ ჭაობში. მოგვიანებით, სწორედ ამიტომ გახდა საჭირო ამავე სფეროში ხელახალი რეფორმის განხორციელება, რაშიც ძალიან დიდ იმედებს ვამყარებ. ყველაფერს გავაკეთებთ იმისთვის, რომ სასამართლო მიუკერძოებელი, დამოუკიდებელი და ძლიერი გახდეს.

– ხშირად ისმის ბრალდებები, რომ მოსამართლეები პროკურატურის მეთითებებს ასრულებენ.

– ამას ნამდვილად არ გამოვრიცხავ. ბოლო პერიოდში ამა თუ იმ დანაშაულებებზე რეაგირების ფაქტებმა საკრძნობლად იმატა, ამიტომ საქმეთა რიცხვის გაზრდა შეაძლოა ბრალდების მხრიდან სასამართლოზე ზეწოლის ფაქტების ელემენტებს მოიცავდეს, თუმცა ეს არავითარ შემთხვევაში არ ნიშნავს იმას, რომ ამგვარი მცდელობები ისევ უნდა გაგრძელდეს. ასეთი ფაქტები რაც შეიძლება მინიმუმამდე უნდა შემცირდეს.

– რაც შეეხება ამჟამად მიმდინარე კონკრეტულ საქმეებს, მოსამართლემ უარი განაცხადა „საქსანდარგის“ ყოფილი გენერალური დირექტორის მიხეილ ჯანიკაშვილის მიერ თავისუფლების სანაცვლოდ, გირაოში ბინის ჩადების შუამდგომლობაზე და ადვოკატთა ინფორმაციით, კონტროლის პალატის ყოფილი თავმჯდომარის სულხან მოლაშვილის საქმეზე მოსამართლემ პროკურატურის არარსებული შუამდგომლობა დაკმაყოფილა.

– ამჟამად მიმდინარე პროცესებთან დაკავშირებით, საქმის განხილვა ჯერ არ დასრულებულა და ამიგომ კომენტარს ვერ გავაკეთებ.

მოლაშვილის საქმესთან დაკავშირებით, ხშირად ისმის უსაფუძვლო მოქმედ-მოთქმა საქმის განმხილველი მოსამართლის არაკომპეტენტურობასთან დაკავშირებით. მინდა ავღნიშნო, მანუჩარ კაპანაძეს უმენაეს სასამართლოში მოსამართლის თანაშემწედ მუშაობის 11-წლიანი გამოცდილება გააჩნია და მას ისეთ ურთულეს საქმეებზე უმუშავია, როგორიცაა „მხედრიონის“ ყოფილი ლიდერის ჯაბა იოსელიანის და სხვათა საქმეები.

– თქვენ სხდომის მდგენობიდან მოსამართლის თანაშემწის თანამდებობამდე ყველა საფეხური გაიარეთ, თუმცა მოსამართლედ მუშაობის მხოლოდ ორთვიანი გამოცდილება გაქვთ. რამდენად მზად ხართ საქალაქო სასამართლოს თავმჯდომარის პოსტისთვის, როცა სისტემაში ფართომასშტაბიანი რეფორმები მიმდინარეობს და თვითონაც აღიარებთ რომ ბევრი ხარვეზია გამოსასაწორებელი?

– მართლაც უზარმაზარი პასუხისმგებლობაა, თანაც ამხელა პრობლემების ფონზე. ზუსტად ამ პერიოდში ვვქონდა შენობებში განთავსების და აპარატის წევრების დაკომპლექტების პრობლემები, დაგროვდა უამრავი საქმე, რომელიც სასწრაფო განხილვას მოითხოვდა და ა.შ.

ამ ყველაფერს, რა თქმა უნდა ვაცნობიერებ, რაც პასუხისმგებლობის გრძნობას მიმძიფრებს. ამ ეტაპზე, მე, როგორც სასამართლოს ხელმძღვანელმა უნდა მივაღწიო იმას, რომ მართლმსაჯულების სისტემაში მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდეს მდგომარეობა.

ეკა მამალაძე
ინტერპრესნიუსი

◎ კონფლიქტის ზონა

აფხაზეთში ბინებს ცეცხლი უკიდია!

შესაძლოა, ერთი წლის შემდეგ აფხაზეთის მთელი მოსახლეობა რუსეთის მოქალაქე გახდეს. ამასთან, აფხაზეთის რუსეთის ფედერაციაში ასოცირებულ წევრად შესვლის მცდელობა კვლავ გრძელდება. ამ მიზნით თვითაღიარებული რესპუბლიკის ხელისუფლება რუსეთის კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში მოყვანას ცდილობს. ამბობენ, რომ დღეისთვის აფხაზების 84 პროცენტი რუსეთის მოქალაქეა, პენსიონერების 70 პროცენტი რუსულ პენსიას იღებს. საქართველოს ხელისუფლება ამ ფაქტში ვერანაირ საშიშროებას ვერ ხედავს. უნდა რუსეთის მოქალაქეობა და იყვნენ, რა ვუყოთო, – ამბობენ.

უნდა ითქვას, რომ პრიეკტიზეა აფხაზეთში ქართველთა სახლებით არ დაწყებულა. აფხაზეთის დე ფაქტო პრეზიდენტმა ეს ნაბიჯი აგარაკების გაყიდვით დაიწყო. ქართული მხარე მსგავს ფაქტებზე ვრცელი კომენტარისგან თავს იკავებს, მოკლედ განმარტავს, რომ როდესაც აფხაზეთში საქართველოს იურისდიქცია აღდგება, ამა თუ იმ ტერიტორიებისა და მნიშვნელოვანი ობიექტების შემსყიდველ პირებს თანხა დაეკარგებათ. ვითომ ასე მარტივადაა საქმე?

ამასობაში ინტერნეტსაიტებზე „სოხუმირუ“, „აფსნი-რუ“ შეგიძლიათ ნახოთ, თუ როგორ გაიზარდა ბინის ფასები სოხუმში. მაგალითად, სამოთახიანი ბინა ღირს 50000 დოლარი. ინტერნეტსაიტებზე მითითებულია, რომ იყიდება სახლები აუზებით, მარმარილოს კიბეებით და ა.შ. რომელთა ღირებულება 200000-300000 დოლარია. ინტერნეტის ვებკამერა ონლაინ რეჟიმში აჩვენებს სოხუმს. საკმაოდ ძვირად ღირებული მანქანები მოძრაობს მის ქუჩებში, რაც იმას მიანიშნებს, რომ ცხოვრების ღონე მაგალითს.

აჭარაში წელს დაახლოებით 60-70 ათასი დამსვენებელი იყო, აფხაზეთში კი სხვადასხვა წყაროების ცნობით – 500000! არც კი შეიძლება ამ მონაცემების შედარება.

ერთი მნიშვნელოვანი დეტალი: ამბობენ, რომ ოჩამჩირე-ტყვარჩელის რაიონებში არის ნარკოტიკების დამამზადებელი ფაული ქარხნები, საიდანაც ნარკოტიკები თბილისში არნახული რაოდენობით შემოდის. საქართველოში ამ ბოლო დროს ინტენსიურად აკავებენ ნარკოდილერებს ნარკოტიკებთან ერთად, მაგრამ ისმის კითხვა, რაგომ არ ხდება ნარკოტიკების ამოღება საზღვარზე, სანამ ეს ტვირთი ჩვენს ტერიტორიაზე შემოვა? ცნობილია, რომ აფხაზეთსა და ცხინვალში დე ფაქტო ხელისუფლების წარმომადგენლები უშუალოდ ლობირებენ ნარკობიზნესს, თუმცა, არც ჩვენს მიერ კონტროლირებად ტერიტორიაზეა უკეთესი მდგომარეობა.

პაატა ზაქარეიშვილი, ექსპერგი: „ვფიქრობ, საქართველო მთლიანად ნარკოდილერების ხელშია. როცა ნარკომოვაჭრეთა და ნარკომანების რიცხვი ასე იზრდება, შეუძლებელია, მათ საქმიანობას „ზემოდან“ არ აფარებდნენ ხელს. წარმოუდგენელია, ამ საწამლავის უდიდესმა პარტიებმა ისე შემოაღწიოს ჩვენს ტერიტორიაზე, რომ გადამგასს არ ჰქონდეს ხელისუფლებისა და პოლიციის მხარდაჭერა“.

ცხადია, ნარკოტიკების წინააღმდეგ ბრძოლა საზღვრიდან უნდა იწყებოდეს. სამწუხაროდ, საქართველოს საზღვრები პრაქტიკულად დუცველია, ნარკოგიკების ძირითადი რაოდენობა კი საქართველოში სწორედ უკონტროლო რეგიონებიდან შემოდის.

მზია გელენავა

◎ ინფორმაცია

დაინაშავეთა აღსასრული

საბერძნეთ-ზემო სვანეთის სამხარეო პოლიციის თანამშრომლებმა სენაკში 18-ში გვიან ღამით სპეციოპერაციის შედეგად სამი განსაკუთრებით საშიში დანაშაული დაკავეს. დაკავებულები არიან ე.წ. „ხონსკი“ დაჯგუფების წევრები გარუჩავა, ცომაია და შეროზია. ისინი იმყოფებოდნენ ერთ-ერთი სენაკელის ავთანდილ კაპანაძის ოჯახში, რომელიც მძეულად აიყვანეს. შემდეგ მძევალი ერთ-ერთი ბოროტმოქმედის ცომაიას სახლში მიიყვანეს და ფულის გამოძალვის მიზნით სასტიკად აწამეს.

კაპანაძემ ფანჯრიდან გადახტომა და გაქცევა მოახერხა, რასაც თავდამსხმელებმა სროლით უპასუხეს. შემთხვევის ადგილზე ოპერატიულად მისულმა სენაკის პოლიციისა და სამხარეო პოლიციის თანამშრომლებმა ბორტმოქმედები ადგილზე დაიკავეს. როგორც სამხარეო პოლიციის უფროსი მერაბ გერგაია აღნიშნავს, სამივე დანშაშავე დიდი ხნის წინათ იძებნებოდა. მათ მძიმე დანაშაულები აქვთ ჩადენილი. სპეციოპერაციის მიმდინარეობისას შემთხვევის ადგილზე იმყოფებოდა პრეზიდენტის რწმუნებული სამეგრელო-ზემო სვანეთის მხარეში ზაზა გოროზია, რომელმაც სამართალდამცველებს ოპერატიული რეკომენდაციები გადა მადლობა გადაუხადა.

დაკავებულები გაათავისუფლეს

ლუბანში სამი კვირის წინათ დაკავებული საქართველოს ოთხი მოქალაქე გუშინ დილით დუბაიდან საქართველოში დაბრუნდა. დუბაის პროკურატურამ საქართველოს მოქალაქეებს პასპორტები უკვე დუბრუნა. გოგიგა ჭეჟია, დავთი ბერაძე, დავთი თურმანიძე და გიორგი დგებუაძე თბილისში აბერბაიჯანის გავლით ჩამოვიდნენ. ძარცვის მცდელობის საქმის გამოძიება დუბაის პროკურატურაში ისევ გრძელდება, ამიგომ საქართველოს მოქალაქეები გამოძახების შემთხვევაში ვალდებულები არიან დუბაიში ჩავიდნენ. დუბაის პროკურატურამ არასაკმარისი მტკიცებულებების გამო, ქართველების გათავისუფლების შესახებ გადაწყვეტილება რამდენიმე დღის წინათ მიიღო.

ინტერპრესნიუსი

◎ განათლება

სწავლა სექტემბრის მიწურულს დაიწყება

თბილისის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში ახალი სასწავლო პროცესი 26 სექტემბერს დაიწყება. როგორც ინტერპრესნიუსს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურში განუცხადეს, თბილისს გარდა, 26 სექტემბერს სასწავლო პროცესი ბათუმშიც დაიწყება.

საქართველოს სხვა რეგიონებში ჯერ არ არის დაზუსტებული, როდის განახლდება ახალი სასწავლო წელი.

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

უცნაური წყვილი

(პირველი გვერდიდან)

მაგრამ ყველა დანარჩენში რუსები სააკაშვილს უფრო მეტ თავსატეხავს უჩენენ, ვიდრე მის უკრაინელ კოლეგას. ის ფაქტი, რომ რუსეთში იღებენ პორნოგრაფიულ ფილმს, რომელმაც უნდა ასახოს მხეილ სააკაშვილისა და უკრაინის პრემიერ-მინისტრის იულია ტიმოშენკოს რომანი, აშკარად უსვამს ხაზს, თუ როგორ ეპყრობა მოსკოვი თავის მოღალატე ვასალებს.

იუშჩენკო იძულებულია შეურიგდეს მხოლოდ აღმოსავლეთი უკრაინის „რუსოფობული“ მოსახლეობის მხრიდან საეჭვო ურთიერთობას. სააკაშვილს კი გაცილებით უფრო უჭირს: რუსეთი აქტიურად ასაბოტირებს აფხაზეთს და სამხრეთ ოსეთს – საქართველოს ორ სეპარატისტულ რეგიონს.

საქართველოს მხარეს მიაჩნია, რომ რუსეთის ხელი ურევია გორში, თებერვალში გაბხორცილებულ ტერორისტულ აქტში. გარდა ამისა, როგორც საქართველო, ისე უკრაინა, ბარალდებიან რუსეთიდან მიღებული გაზის ფასების თვითნებური მერყეობის გამო; ორივე ქვეყანა ცდილობს ენერგოშემცველების მიწოდების დივერსიფიცირებას.

რაც შეეხება კორუფციას – ეს თემა შუდამ აქტუალური იყო ორივე რეგიონების დროს – იუშჩენკომ შეილახა ამ პოროგების წინააღმდეგ მებრძოლის რეპუტაცია, როცა ვერ მოთოკა ნერვები და საკმაოდ მკვახე პასუხები გასცა მისი ვაეის საეჭვოდ მდიდრული ცხოვრების შესახებ დასმულ კითხვებს.

თუმცა, ანგიკორუფციულ ბრძოლაში იუშჩენკო აშკარად იყენებს მისი ქართველი კოლეგის მიერ აპრობირებულ მეთოდებს – სამსახურეობიდან მასობრივი დათხოვნა და სისხლის სამართლებრივი დევნა – და ეს ხდება იმის მიუხედავადაც კი, რომ ზოგიერთები ყოველივე ამას ვენდეგას ამსგავსებენ.

საქართველოში ასეთმა სტრატეგიამ, როგორც ჩანს, დაადასტურა თავისი ეფექტიანობა: საგადასახადო შემოსულობანი გაიმარდა, რადგან ბიზნესმა დაიწყო „ჩრდილიდან გამოსვლა“, საქმის ბიუროკრატიული გაჯახნელება კი – ქრთამის ეს უმრეტი წყარო – რამდენადმე შემცირდა. სააკაშვილმა კევნიც კი მიაკლინა ბიუროკრატიზმის წინააღმდეგ თავისი მთავარი მებრძოლი კახა ბენდუქიძე, რათა დახმარებოდა უკრაინელებს ასეთივე შედეგების მიღწევაში.

კიდევ ერთი პრობლემა, რომლის თაობაზეც სააკაშვილს ასევე შეუძლია გამოცდილების გაზიარება, არის ის, რომ ერთმანეთის არ შეეხაბამება რევოლუციური იმედები და რეალობა. იგი ამტკიცებს, რომ „გადამგეები ელეგრამშემცველების ბიზნესი“, რომელიც საქართველოში მიმდინარე წლის დამდეგს შეინიმნებოდა, უკან დარჩა, მის აღმინისტრაციას კი შეუძლია დაიგრაბახოს კონკრეტული მიღწევებით: ვზების შეკეთება, პოლიციის მუშაობის გაუმჯობესება, განათლების რეფორმა და ელექროენერგიის მიწოდებაში არსებული შეფერხებების ნაწილობრივი აღმოფხვრა.

მაგრამ საქართველოს პრეზიდენტის კრიგიკოსები აღნიშნავენ, რომ იგი ძალზე მცირე ყურადღებას უთმობს ეკონომიკის რეფორმირებისთვის აუცილებელ ყოველდღიურ „ბავ“ სამუშაოს, მათი აზრით, ამის საცვლად, სააკაშვილი ძირითად ყურადღებას ამახვილებს სიმბოლურ „გრიმფეიზზე“ და ყურადღებას გადამგან მანევრებზე, ისეთზე, როგორიც აოს აჭარის ავანტიურა, რუსეთის ბაზების საკითხი ან დემოკრატიულ სახელმწიფოთა ახალი ბლოკის შექმნის იდეა, რომელიც სააკაშვილმა და იუშჩენკომ ერთობლივად გამოთქვეს გასულ კვირას.

პაიერთი ასეთი იმედგაცრუება, მოგეერთების აზრით, სააკაშვილის მთავარი ნაკლოვანების მხოლოდ ერთ-ერთი გამოვლინებაა. იგი იქცევა როგორც „რევოლუციონერი“, ესლითა მხოლოდ მისი ერთგული ადამიანების ვიწრო წრეს, შეურიგებელია კრიგიკის მიმართ და მოქმედებს პრინციპით „მიბანი ამბრთლეს საშუალებებს“. მიაჩნდათ, რომ მეგიანმეგად იმპულსურ პრეზიდენტს გარკვეულწილად აწონასწორებდა პრემიერ-მინისტრი ზურაბ ჟვანია, მაგრამ იგი თებერვალში დაიღუპა. სააკაშვილმა მნიშვნელოვნად განიმტკიცა სპარეზიდენგო უფლებამოსილებანი; მის პარგიას აქვს დიდი უმრავლესობა პარლამენტში; სერიოზული პოლიგიკური მეგოქეები სააკაშვილს არ ჰყავს.

ხელისუფლების სათავეში სააკაშვილის ყოფნის პერიოდში ყველაზე მასობრივი პროტესტები უკავშირდება ორი პოპულარული სპორტსმენის – მოჭიდავეების დაპაგიმრებას, რომლებსაც ბრალად ედებათ რეკეტი. თვით პრეზიდენტის თქმით, ოპოზიციის სისუსტეს კომპენსირებას უწევს ქართული მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების კრიგიკული განწყობილება, მაგრამ ზოგიერთ მეთვალყურეს მიაჩნია, რომ პრესა ხელისუფლების მორჩილია.

ინტელექტუალ იუშჩენკოს კი, პირიქით, არ ჰყოფნის რევოლუციონერობა. თვით რევოლუციის დრსაც კი იგი ცუდად ართმევდა თავს „სახალხო გრიბუნის“ როლს და ახლაც იუშჩენკო ვერ ახერხებს დააშმშინოს თავისი მთავრობა და აიძულოს მას, დაიცვას თანამიმდევრული პოლიგიკური კურსი. საკონსგიტუციო რეფორმის შედეგად, მას მალე მოუწევს ხელი აიღოს მთელ რიგ საპრეზიდენგო უფლებამოსილებებზე.

სააკაშვილს ეს შეცდომად მიაჩნია: მისი აზრით, იუშჩენკომ უნდა შეინარჩუნოს თუნდაც ის უფლებამოსილებები, რომლებიც მას ამჟამად აკისრია. ამ ორ ადამიანს რომ შეეძლოს ერთმანეთისგან გარკვეული თვისებების სესხება, ორივეს საქმე, ალბათ, უკეთ აეწყობოდა. არადა, უპრიანი ხომ არ იქნებოდა, რომ პრეზიდენგებს უბრალოდ, გაეცვალათ ადგილები?

ანატოლი გორდიენკო,
ნელი ორლოვა,
19 აგვისტო.

(ბაჭიდება შემოკლებით).

ქოჩარიანი რუსეთის ღალატობს

უახლოეს დღეებში საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი ხანმოკლე ვიზიტით ეწვევა მეზობელ სომხეთს. სამომავლო გეგმების შესახებ სააკაშვილმა ილაპარაკა ბათუმში, როცა სომეხ ტელეჟურნალისტებს განუცხადა, რომ აპირებს, რამდენიმე დღე გაატარო რობერტ ქოჩარიანთან და დაუზუსტა შეხვედრა, ალბათ, შედგება სევანის ტბის პირას, სომხეთის პრეზიდენტის ერთ-ერთ რეზიდენციაში.

თუ როდის და რამდენი ხნით აპირებს სააკაშვილი სომხეთში ჩასვლას, ამის შესახებ, ჯერ კიდევ 18 აგვისტოს თვით საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიაშიც არაფერი იცოდნენ. როგორც პრეზიდენტის აღმინისტრაციის პროგოკოლის სამსახურში განუცხადეს „ნეზავისიმაია გაზეგას“ კორესპონდენტებს, მორიგეობა ასეთი ვიზიტის შესახებ, ნამდვილად არსებობს, მაგრამ ზუსგი თარიღი არ დაუსახელებიათ. ჯერჯერობით ცნობილია მხოლოდ ის, რომ მახეილ სააკაშვილი უკრაინის პრეზიდენტის ვიქტორ იუშჩენკოს მიწვევით მონაწილეობს ყირიმში „არტეკის“ 80 წლისთავის აღსანიშნავ საზეიმო ღონისძიებებში.

ამავე დროს, სომხეთში მეზობელი ქვეყნის პრეზიდენტს უკვე ელიან. როგორც ერევნიდან ტელეფონით გვაცნობა სომხეთის პრეზიდენტის პრესმდივანმა ვიქტორ სოგომონიანმა, ორი სახელმწიფოს მეთაურების შეხვედრა ნამდვილად დაგეგმილია, მაგრამ იგი იქნება „არაოფიციალური და წმინდა მეგობრული“. „ასეთი პრეკედენტი უკვე იყო: მიმდინარე წლის დამდეგს სომხეთის პრეზიდენტი ესტუმრა საკაშვილს გუდაურში, სადაც მათ თხილამურებით ისრანეს. ის ვიზიტიც წმინდა მეგობრული იყო. სწორედ მაშინ მიაღწიეს მხარეებმა მორიგებას იმის თაობაზე, რომ ასეთივე ვიზიტით ეწვეოდა საქართველოს პრეზიდენტი სომხეთს, და, შესაძლოა, სევანიც მოენახულებინა. მორიგება ძალაში დარჩა, ვიზიტი აუცილებლად გამიმართება. სამწუხაროდ, ჯერჯერობით არ არის ცნობილი ვადები და დანარჩენი დეგალები. მაგალითად, არ ვიცით, ჩაკა თუ არა საკაკვილი ერევანში, შედგება თუ არა სომხეთის და საქართველოს პრეზიდენტების ოფიციალური შეხვედრა. ყოველივე ამას ახლა მხოლოდ აზუსტებენ“, – განაცხადა პრეზიდენტის პრესმდივანმა. მეზობელი ქვეყნების პრეზიდენტების შეხვედრა იშვიათობას არ წარმოადგენს. და მაინც, მოსკოვში გარკვეული შეშფოთებით შეხვდნენ ინფორმაციას საკაკვილისა და ქოჩარიანის დამეგობრების შესახებ. რუსი ექსპერტები აღნიშნავენ, რომ საქართველოს და სომხეთის პირველ პირთა „არაოფიციალური“ ხასიათის შეხვედრები განსაკუთრებით გახშირდა თბილისში 2003 წლის „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ, როცა ედუარდ შევარდნაძე შეცვალა ისეთმა ადამიანმა, რომელიც, მეგი რომ არ ვთქვათ, რაიმე განსაკუთრებული სიმპათიებით არ არის განმსჭვალული მოსკოვის მიმართ. ასეთი ოფიციალური თუ არაოფიციალური შეხვედრა ამ ბოლო წელიწადნახევრის განმავლობაში ეიმართა უკვე ორი-სამი საქართველოში და ერთიც – ერევანში.

**სომხეთის საგარეო პოლიგიკის ორიენგაციის შეცვლის რეალური შესაძლებლობების შესახებ „ნეზავისიმაია გაზეგას“ კორესპონდენტს ესაუბრა პოლიგიკური და სამხედრო ანალიზის ინსგიგუგის მეცნიერ-ექსპერგი ალექსანდრ ბაბაკინი. „ეს ქოჩარიანი რეალურად გადადგამს რაღაც ნაბიჯს ამ მიმართულებით, ეს სერიოზულ დარგყმას მიაყენებს რეგიონში რუსეთის პოზიციებს, – თქვა ბაკარკინმა. – მაგრამ ამას რეალურად არ უნდა ველოდოთ. ქოჩარიანს სომხეთში აშკარად პრორუსული პოზიცია უკავია და მისი მთავრობა მჭკიცედ არის დაკავშირებული რუსეთთან, დასავლეთზე კი უფრო სომხური ოპოზიციაა ორიენტირებული, რადგან, ბასულ არჩევნ

№ 197-198. შაბათი. 20 აგვისტო. 2005 წელი.

◎ გამგეობა

500 მილიონი დოლარის ნაცვლად, 5 ათასი ლარი?

– ბატონო რამაზ თქვენ ძალიან პრობლემური რაიონის გამგებლობა გარგუნათ განგებამ. აუღებელი ცხე-სიმაგრე გახდა აქაურობა, დიდუბეს ბაზრობის დედაქალაქსაც ეძახიან...

– მართალს ბრძანებთ. მარტო „დეზერტირების“ გარშემო 10 ბაზარია კიდევ, საკმაოდ გავლენიანი პატრონებით.

დილის 6 საათზე, რეიდი გვქონდა. ფიროსმანის ქუჩის მიმდებარე ბაზარი დავშალეთ. აქ დილის ოთხი საათიდან იწყება ვაჭრობა. მიწისძვრით ყველაზე ძლიერ დაზარალებულ მოსახლეობას ისედაც უამრავი პრობლემა აქვს, ამას ეს ხმაური და ჭუჭყიც ემატებოდა. ხალხი გამოვიდა და მადლობას გვიხდიდა.

– პრაქტიკამ გვიჩვენა, გავა დრო, და, ალბათ აქ კვლავ გაიხსნება ბაზრობა.

– აქამდე მართლაც ხშირად ხდებოდა ასე, რადგან ჩვენ, საერთოდ გამგეობებს, არანაირი საკანონმდებლო ძალა არ გვქონდა და არც ახლა გვაქვს. ახლა საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით, როგორც საზოგადოებრივი წესრიგის დარღვევა, ეს პირდაპირ პატრულისა და პოლიციის ხელში გადავიდა. ჩვენ მხოლოდ კოორდინაცია გვევალება.

რაკი ჩვენ ძალა არა გვაქვს, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ მსგავსი რეიდების მოწყობას შევაჩერებთ. არამც და არამც. მათ, ვინც კანონს არღვევს, მშვიდად ყოფნის საშუალებას არ მივცემთ, ამით სამართალდამცავებს დავეხმარებით.

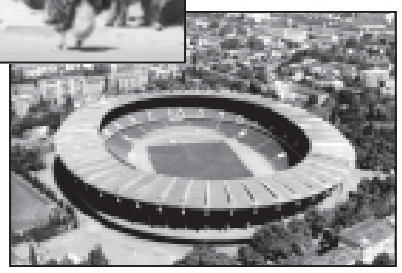

– იოლია იმის თქმა, რომ გარემოვაჭრეები აღარ უნდა არსებობდნენ. თქვენ ჩემზე უკეთ მოგეხსენებათ, რა დღეშია ხალხი. როგორ ყელგამოწვდილი იხვეწება, ოღონდ სამუშაო იყოს, სადმე დავსაქმდეთ და ქუჩას საერთოდ აღარ გავეკარებითო. ბევრისთვის თავის გადარჩენის ერთადერთი საშუალება ქუჩაა. თქვენ, როგორც ახალგაზრდა ეკონომისტი, რას ფიქრობთ, უმუშევრობის პრობლემას რა ეშველება?

– მე ოპტიმისტი ვარ და მომავალს იმედიანად ვუყურებ, ალბათ ბევრი დრო აღარ დაგვრჩა იქამდე, როცა ნელ-ნელა წარმოება-დაწესებულებები ამუშავდება და ხალხიც ამოისუნთქავს.

– ღმერთმა გისმინოთ, მაგრამ ჯერჯერობით სასიკეთო არაფერი ჩანს. ის კი არადა, მიწისძვრის შედეგად ყველაზე ძლიერ დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონი დაზარალდა, და მიუხედავად იმისა, რომ საკმაო დრო გავიდა, აქ არავინ არავის არაფრით არ დახმარებია...

– მართალს ბრძანებთ, ამ რაიონში საუკუნის და მეტი ხნის სახლებია, რომლებიც მიწისძვრის შედეგად გუსაძლის მდგომარეობაში აღმოჩნდნენ.

ქალაქის მთავრობას ამ კუთხით გამოყოფილი აქვს გარკვეული თანხა. უხეში გათვლებით, ჩუღურეთის რაიონს, მინიმალურ დონეზე, დაახლოებით 500 მილიონი დოლარი სჭირდება, ამ კუთხით კი 5000 ლარია მხოლოდ გათვალისწინებული. გამოვაცხადებთ ტენდერს, ეს თანხა კი მხოლოდ 17 სახლის გამაგრებას არ ეყოფა. აქ საჭიროა კერძო ინვესტიციების ჩადება.

– ჩუღურეთის რაიონი ვის სჭირდება, ძირითადად, ვაკეზეა აქცენტი გადაგანილი.

– მალე ვაკე დახურულ ზონად გამოცხადდება და, ვფიქრობ, ჩვენს რაიონს მაშინ ეშველება, ინვესტორებს აქაურობაც დაიინტერესებს. თქვენ კარგად მოგეხსენებათ, ბოლო დროს თითქმის არაფერი არ კეთდებოდა, აგური არ იდებოდა აგურზე, ამიგომაც ასე დაზიანდა სახლები, დაზიანებულების გამაგრება და აღდგენა კი უფრო ძვირი ჯდება, ვიდრე ახლის აშენება. წარმოდგენილი, მარგო ჩვენსთანაა გაღატაკებულ კი არა, მსოფლიოს ვერც ერთი სახელმწიფო ამ პრობლემის გადაწყვეტას ვერ იღებს თავის თავზე. კიდევ ვიმეორებ, აქ საჭიროა კერძო ინვესტიციები.

***– მოსახლეობას რაკი აღარ აქვს სახელმწიფოს დახმარების იმედი, სურს, საკუთარი სახსრებით გაამაგროს შენობა, მაგრამ იმდენი ინსტაციის ნებართვა და ძვირადღირებული [redacted] ეს ამბავი ...ელაფერზე ...ენ ...ალ ...ალ ...ენ ...ალ ...ენ ...ალ ...ენ

№ 197-198. შაბათი, 20 აგვისტო, 2005 წელი.

◎ ბიუროკრატია

„უმისამართო“ ადგილის ენერგოგასაჭირი

ვინ და როდის გადაჭრის ველელთა პრობლემას?

ენერგეტიკულ კრიზისთან და კოლაფსურ მდგომარეობებთან დაკავშირებული პრობლემების ერთი ხელის დაკვრით გადაჭრა რომ შეუძლებელია, ამაზე ლაპარაკი ზედმეტია. ცხადია ისიც, რომ ბოლო დროს საქართველოს მოსახლეობისა და სამრეწველო ობიექტების ელექტროენერგიით მომარაგება (განსაკუთრებით თბილისში) რამდენადმე გაუმჯობესდა, თუმცა ობიექტურ თუ სუბიექტურ მიზეზთა გამო შეფერხებები, მით უმეტეს შემოდგომა-ზამთრის პერიოდში, საკმარისზე მეტია. გაცილებით ცუდი მდგომარეობაა დედაქალაქის შემოგარენში, რაიონებში, აღარაფერს ვამბობთ სტაქიით დაზარალებულ რეგიონებზე, სადაც მდგომარეობა სადღეისოდაც კატასტროფულია. თუმცა ამჯერად გვინდა ერთი... „უმისამართო“ ადგილის ენერგოგასაჭირის ამბავი მოგითხროთ, რომელიც მთლად თბილისში თუ არა, რომ იგყვიან, აქვეა, ყურის ძირშ.

ეს გახლავთ ღედაქალაქის ადმინისტრაციულ საზღვარს დაქვემდებარებული რკინიგზის თბილისი-რუსთავის ხაზის საღგურ ველის დასახლება, მდინარე ლოჭინის ხევისა და თბილისის საავიაციო ქარხნის მიმდებარე ტერიგორია, საიდანაც გარდაბნის რაიონი იწყება. უკვე ორი წელია, აქაურებს ნათურა აღარ აუნთიათ უღელობის გამო, აღარც საწარმოები აუმუშავებიათ.

წინა წლებში დასახლება ველს ელექტროენერგიით რკინიგზის სპეციალური სამსახური ამარაგებდა, შემდგომ – ქვეშო ქართლის საგზისტრიბუციო კომპანია, რომლის კუთვნილი მაღალი ძაბვის ხაზი ამორგიზებულია და ქარის ყოველ დაბერვაზე მწყობრიდან გამოდის. გარდა ამისა, ხაზის მავთულს ხშირად იპარავენ კიდეც... ეს ხაზი ელექტროენერგიას აწვდის სოფლებს აღტაგლიასა და ყარაჯალარს, რომლებსაც მომარაგების სხვა კეთგაც აქვთ.

ამასთან, სამწუხაროა ისიც, რომ ველელები სხვა მხრივაც გაუსაძლის მდგომარეობაში არიან: წლების განმავლობაში მთ არც გაზი მიეწოდებათ და არც წყალი, გზატკეცილთან შემაერთებელ გზაზე მანქანა კი არა, კაციც გაჭირვებით თუ გაიელის და, ალბათ, ესაა იმის მიზეზი, რომ ამ „შუასაუკუნოვან“ მდგომარეობაში მყოფ დასახლებაში არც ავგობუნი დადის...

როგორც აღვნიშნეთ, დასახლებაში რამდენიმე საწარმო ობიექტიც არის, სადაც უმთავრესად ადგილობრივი მოსახლეობაა დასაქმებული, თუმცა ელექტროენერგიით არასტაბილური მომარაგების გამო ეს საწარმოებიც ვერ მუშაობენ გამართულად. შესაბამისად ხალხიც უსამსახუროდაა დარჩენილი...

ამ ვითარებას, ეფიქრობთ, კომენტარი არ სჭირდება.

ჰოდა, რა გასაკვირია, რომ ველელებმა დასახლებისთვის ელექტროენერგიის მიწოდების აღდგენის თაობაზე დაიწყეს ბრძნება, თუმცა, როგორც რედაქციის ხელთ არსებული მასალებით ირკვევა, ეს (ყოველ შემთხვევაში დღემდე) მონუსხულ აღნიშნული მაღალი ძაბვის ხაზთან მიერთების ნებართვას, ეს პრობლემა ფინანსური ხარჯების გარეშე მოგვარდება. ამისათვის საჭიროა, რომ დაავალოთ სს „თელასის“ და სს „საქართველოს რკინიგზის“ ხელმძღვანელობას ამ საკითხის შესწავლა და დადებითად გადაწყვეტა“.

ეს განცხადება 2005 წლის 8 აპრილითაა დათარიღებული, ხოლო მის საფუძველზე 15 აპრილს ისანი-სამგორის რაიონის გამგეებელმა გ. ქორქაშვილმა წერილობით მიმართა სს „თელასის“ გენერალურ დირექტორს ს. კაპლიას, სადაც დასახლებისთვის ელექტროენერგიის მიწოდების საკითხის განხილვას ითხოვდა. სს „თელასი“ პასუხში, რომელსაც ხელს აწერს გექნიკური დირექტორი ა. კირლისი, და რომელიც მან თბილისის მერს, საქართველოს სახალხო დამცველს და რკინიგზის საღგურ ველის დასახლებისა და მიმდებარე ტერიტორიის მცხოვრებლებს გაუგზავნა, აღნიშნულია, რომ საზოგადოებაში შეისწავლეს პრობლემასთან დაკავშირებული ფაქტები და, გარკვეულ მიზეზთა ჩამოთვლის შემდეგ, გამოტანილია დასკვნა:

„ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, მიგვაჩნია, რომ მოცემულ არეალზე ელექტროენერგიის მიწოდება-არმიწოდება გარდაბნის ელექტროქსელების პრეროგატივაა და ამ პროცესში სს „თელასი“ არ უნდა ჩაერიოს...“

სს „თელასიდან“ პასუხის მიღების შემდეგ, 20 მაისს, ისანი-სამგორის რაიონის გამგებელმა გ. ქორქაშვილმა ანალოგიური თხოვნით – განეხილა რკინიგზის საღგურ ველის ელექტროენერგიით მომარაგების საკითხი, საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრს ნ. გილაურს მიმართა. მინისტრს წერილი საღგურ ველის მოსახლეებმა და მეწარმეებმაც გაუგზავნეს, სადაც, კერძოდ, ნათქვამია: **„საღგურ ველში რეალურად არსებობს მეწარმეთა საკუთრებაში მყოფი ელექტროქსელის ინფრასტრუქტურა. საჭიროა მხოლოდ თქვენი ძალისხმევა, რომ იქვე გამავალი მაღალი ძაბვის ხაზზე მიერთების უფლება მივიღოთ და დროებით გარდაბნის ელექტროქსელების აბონენტები გავხდეთ, სანამ „თელასთან“ სამართლებრივ დავაში ვიქნებით ჩართული“.**

25 მაისს საღგურ ველის ენერგომომარაგების საკითხის ერთობლივად განხილვის თხოვნით სს „თელასისა“ და „საქართველოს ენერგეთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის“ ხელმძღვანელობასა და ისანი-სამგორის გამგებელს უკვე საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის მოადგილემ ა. ნიკოლაიშვილმა მიმართა: **„გთხოვთ ერთობლივად განხილოთ ეს საკითხი და მიიღოთ გადაწყვეტილება ამ დასახლების ელექტროენერგიით უწრუნველყოფის შესახებ, თუნდაც დღემდე არსებული სქემით, ან სხვა ალტერნატიული წინადადებით“,** – ნათქვამია წერილში.

ასეთივე შინაარსის მიმართვა დასახლების მცხოვრებთა და მეწარმეთა სახელით გაუგზავნეს სს „საქართველოს გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის“ გენერალურ დირექტორს დ. უაითს, თუმცა მან პასუხის გაცემა იუკადრისა.

ჩვენი მცირედი ჟურნალისტური გამოკვლევისას ვნახეთ საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის ნ. გილაურის სახელზე დაბის მცხოვრებთა და მეწარმეთა სახელით მიწერილი კიდევ რამდენიმე განცხადება. ერთერთ მათგანში, კერძოდ, აღნიშნულია: **„უმორჩილესად გთხოვთ... გგგვიწოთ შუამდგომლობა, რომ „საქართველოს რკინიგზამ“ მისივე კუთვნილებაში მყოფი და „ქვემო ქართლის სადისტრიბუციო კომპანიის“ სარგებლობაში გადაცემული მაღალი ძაბვის ხაზთან მიერთების უფლება მოგვცეს, რათა გაჩიანის ზონის ქვესადგურიდან გამომავალ № 5 ფიდერიდან მივიღოთ ელექტროენერგია“.**

აქ, ფაქტობრივად, მითითებულია დასახლების ელექტროენერგიით მომარაგების ალტერნატიული წყარო, რომელსაც ახსენებს ენერგეტიკის მინისტრის მოადგილე ა. ნიკოლაიშვილი 25 მაისის წერილში. ამის მიუხედავად, ყველაფერი ისევ ძველებურად დარჩა. **საქმე ის გახლავთ, რომ სს „საქართველოს რკინიგზა“, ალბათ, არ იქნებოდა წინააღმდეგი, რომ რკინიგზის საღგურ ველისთვის ელექტროენერგია მიეწოდებინა, მაგრამ დაბრკოლება ის არის, რომ საზოგადოებას ამჟამად დისტრიბუციის უფლება არა აქვს...**

რა უნდა ექნათ ენერგომომარაგების გარეშე მყოფ და ერთი ინსტანციიდან მეორეში სიარულით გაგანჯულ ველელებს? ალბათ, უფრო მაღალი ინსტანციისთვის მიემართათ, რაც გააკეთეს კიდეც და 1 ივნისს ველის შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებების „ფასკუნჯის“, „დათას“, „სამგორი-99“-ის, „გაბმშენი-4“-ის ხელმძღვანელებმა და ინდმეწარმეებმა წერილობით მიმართეს საქართველოს პრემიერ-მინისტრს ზ. ნოღაელესა და პარლამენტის თავმჯდომარეს ნ. ბურჯანაძეს, ხოლო ასლები გაუგზავნეს სემეკის თავმჯდომარეს გ. თავაძესა და სს „საქართველოს რკინიგზის“ გენერალურ დირექტორს დ. ონოფრიშვილს, ენერგომომარაგებასთან დაკავშირებით შექმნილი მდგომარეობა გააცნეს და დახმარება სთხოვეს.

პრემიერ-მინისტრის რეაგირებამაც არ დააყოვნა და წერილი ენერგეტიკის მინისტრს გადაუგზავნეს რეგიონალიზაციი „გთხოვთ, შეისწავლოთ“. მიუხედავად იმისა, რომ განმცხადებლების მიერ სამინისტროდან მიღებულ მინისტრის პირველი მოადგილის ა. ხეთაგურის № 02/1280 წერილში აღნიშნულია, რომ **„... საღგურ ველში განთავსებული თქვენი ობიექტების და ასევე რამდენიმე მაცხოვრებლის ელექტროენერგიით უზრუნველყოფა სს „თელასის“ და სს „საქართველოს გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის“ ქვეშო ქართლის ფილიალის პრეროგატივაა“,** პრემიერ-მინისტრის რეზოლუციით მიღებული განცხადების განხილვა ენერგეტიკის სამინისტროში მაინც დანიშნეს, მაგრამ ერთხელ სხდომა რაღაც მიზეზით გადაიდე და... გადადეს და გადადეს.

ახლა ველელებმა აღარც იციან, კიდევ ვის შეიძლება მიმართონ, აღმასრულებელ ხელისუფლებაში პრემიერ-მინისტრზე მაღალი ინსტანცია ხომ აღარ არსებობს!

არადა, როგორც უკვე მოგახსენეთ, საღგურ ველის ელექტროენერგიით მომარაგება სავსებით შესაძლებელია, საჭიროა მხოლოდ გარკვეული ბიუროკრატიული წინააღმდეგობების დაძლევა. თუმცა ისიც კია, რომ ბიუროკრატიულ ქაღალდზე მძლავრი წინააღმდეგობა ძნელი წარმოსადგენია.

ოთარ ტურაბელიძე

◎ ეკონომიგრანტები

ახალ კერაზეც ღვივის სიცოცხლე...

შარშან ამ დროს მიელინებით გახლდით ქედის, შუახევისა და ხულოს რაიონებში. ეს რეგიონი მცირემიწიანია, ამიგომ საკარმიდამო ფართობებით მოსახლეობის დაკმაყოფილების პრობლემა ყოველთვის მწვავეა. რიცხვმრავალ ოჯახებს ელემენტარულად არ შეუძლიათ გაყოფა, ვინაიდან რაიონებს საამისო მიწის ფონდი არ გააჩნიათ. გამგებლებთან შეხვედრისას, ბუნებრივია, საუბარი ამ თემასაც შეეხო. დამისახელეს უსაშველო ციფრი იმ ოჯახებისა, რომლებიც შეწყერ და ზვავსაშიშ ზონაში ცხოვრობენ, დაენგრათ ან დაუზიანდათ სახლები და სასწრაფო დახმარებას მოითხოვდნენ. არის კიდეც სათანადო სამთავრობო პროგრამა, მაგრამ აკი ნათქვამია, „ჭამა ქონებაზე ჰკიდიაო“ – დაზარალებულთა უმეტესობა დღესაც მოლოდინშია.

ისედაც რთული ვითარება კიდევ უფრო დაამძიმა ამ გაზაფხულის სტიქიურმა მოვლენებმა – წყალმა და მეწყერმა წაიღო აჭარის, სვანეთის, რაჭა-ლეჩხუმის, იმერთის მრავალი სოფელი თავისი გზებით, ხიდ-ბოგირებით, ინფრასტრუქტურით, სახნავ-სათესით, საცხოვრებელი სახლებით. სტიქიას ხელი არც სხვა რეგიონებისთვის დაუკლია, რამაც ხელისუფლებას დამატებითი თავსატეხი გაუჩინა. ბუნებრივია, ის თანხა, რაც ბიუჯეტმა შეჭირვებულთა დასახმარებლად გაითვალისწინა, არასაკმარისი აღმოჩნდა. სწორედ ამანაც განაპირობა, რომ შარშან წალკის რაიონს მარტო აჭარიდან სტიქიურად 1500-ზე მეტმა ოჯახმა მიაშურა.

წლეულს, შეძლებისდაგვარად, სტიქიით დაზარალებულთა დახმარება უფრო ორგანიზებულ ხასიათს აგარებს, თუმცა ლაფსუსები კვლავაც არს. ეკომიგრანტებისათვის პრაქტიკული დახმარების გაწევა ოფიციალურად დაევალა ლგოლვილთა და განსახლების სამინისტროს. გამოიყო კიდეც 2 მილიონი ლარი, რომელიც დაზარალებულთათვის საცხოვრებელი ბინების შესყიდვას უნდა მოხმარება, – მითხრა მინისტრის მოადგილემ ლელა მეგრელელმა.

მახსოვს გაუგებრობა, რომელიც ახმეტის რაიონის სოფელ ქორეთში სახლის ძველ და ახალ მეპატრონეებს შორის წარმოიშვა. მიზეზი ის იყო, რომ საჭირო თანხების გადარიცხვა დაგვიანდა. ზოგიერთმა ეკომიგრანტმა ბარგიც კი შეკრა და ისევ უკან, აჭარაში დაბრუნებას აპირებდა. მადლობა ღმერთს, მდგომარეობა გამოსწორდა – ახმეტასთან ხელშეკრულებები ხელახლა გაფორმდა და თანხებიც გადაირიცხა.

– იქ არანაირი პრობლემა აღარ არსებობს, ეკომიგრანტები ამ მაღლიან მიწაზე თავს უსაფრთხოდ გრძნობენ და ხელისუფლების მადლიერნიც არიან, – მითხრა სამინისტროს ეკოლოგიური მიგრაციის სამმართველოს სპეციალისტმა **პეტრე ახალაიამ.**

მაინც, როგორ ყიღულობს სამინისტრო თითოეულ სახლს? ცხადია, ფასები სხვადასხვაა და დამოკიდებულია საცხოვრებელი ბინების მოცულობაზე, მდგომარეობაზე, საკარმიდამო ნაკვეთის სიდიდეზე და ა. შ. სამინისტროში მიჩვენეს ასეთი სახლების ფოტოები, რომლთაგან ზოგიერთს აქაც გთავაზობთ. აჭარიდან ეკომიგრანტთა პირველი პარგი ქვეყნის პრეზიდენტმა ახმეტაში თვითონ ჩაიყვანა. მაშინ თითოეულ სახლში 5-6 ათას დოლარს იხდიდნენ. ახლა ფასები ცოტა მოკრძალებულია – 3-4 ათასი დოლარი. ეს ფასები, როგორც ჩანს, სავსებით რეალურია და საცხოვრებელი ბინების მეპატრონეებს აკმაყოფილებთ.

თითოეულ რაიონში უფრო მეტი გულისხმიერებით ეკიდებიან სტიქიით დაზარალებული ოჯახების აღრიცხვას. მათი გადაყვანის ხარჯებსაც სახელმწიფო იხდის. არავინ იცის, მიგრაციის პროცესი როდემდე გაგრძელდება. ყველაფერი დამოკიდებულია ბიუჯეტის შესაძლებლობაზე, რაიონებისა და სამინისტროს ხელმძღვანელ მუშაკთა ოპერატიულობაზე. ამ მწვავე პრობლემის გადაწყვეტას ერთი და ორი წელიწადი რომ არ ეყოფა, ესეც დღესავით ნათელია.

აქ ერთ გარემოებაზეც ღირს ყურადღების გამახვილება: წყალდიდობებს, ზვავებსა და მეწყერებს ასეთი დამანგრეველი მასშტაბები არ ექნებოდა, თავის დროზე უფრო მეტი მზრუნველობით რომ მოვეცქიდით ჩვენს ტყეებს. ბევრგან ისე უმოწყალოდ გაჩეხეს, რომ ტყემ დაკარგა წყალშეკავების უნარი, ამიგომაც რაც წვიმისა და თოვლის სახით ზეციდან წამოვა, პირდაპირ ხვდება მდინარეების კალაპოტში. მწარე გამოცდილებიდან თუ საჭირო დასკვნები არ გამოვიგანეთ, მალე საქართველოში საცხოვრებლად ვარგისი ადგილები სანთლით საძებარი გაგვიხდება. რაც შეეხება ხელისუფლებას, არც მას ეკადრება „ყურზე ძილი“ – უნდა გამონახოს რეზერვები, რათა დროულად მიხედოს ზვავ და მეწყერსაშიში ადგილების გამაგრებას. მით უმეტეს, რომ წინასწარ არავინ იცის, როგორი იქნება მომავალი გაზაფხული.

ელგუჯა ლეგანიძე.

სურათებზე: სამინისტროს მიერ ეკომიგრანტებისთვის შეძენილი სახლები ახმეტისა და თეთრი წყაროს რაიონებში.

◎ ინფორმაცია

მარილა ასე იყო?..

„კონსერვატორული პარტიის“ ისნის რაიონის დეპუტატობის კანდიდატი მერაბ კაჭახიძე მს მინისტრს ვანო მერაბიშვილს მოუწოდებს ნარკომანიის წინააღმდეგ ბრძოლა სახელისუფლებო წრეებიდან დაიწყოს. კაჭახიძემ დღეს, საგანგებოდ გამართულ პრესკონფერენციაზე მს მინისტრს ვანო მერაბიშვილს ინფორმაცია მიაწოდა საფინანსო პოლიციის უფროსის დავით კვეტერაშვილის და მისი მოადგილის ბიძინა ბრეგაძის შესახებ. კაჭახიძის განცხადებით, „კონსერვატორების“ დავით კვეტერაშვილის ნარკომანობის ფაქტთან დაკავშირებით ჩანაწერები გააჩნიათ, რომელიც მტკიცებულებად გამოდგება. რაც შეეხება ბიძინა ბრეგაძეს, კაჭახიძის თქმით, ბრეგაძის აპარატში, როდესაც იგი ქალაქის პრმეიერი იყო, თანამშრომელთა 90 პროცენტგი ნარკოგიკს მოიხმარდა.

„სამწუხაროდ ხელისუფლებაში გაჩნდა „ლუბიმჩიკების“ კასტა, რომლებიც პასუხს არაფერზე აგებენ. ტელევიზიით და პრესით გამოდიან და მოსახლეობას მოიდვრავენ, რისი მორალური უფლებაც მათ არ გააჩნიათ,“ – აღნიშნა კაჭახიძემ.

ჩვეულ რეჟიმს დავუბრუნდით

საქართველოს ენერგოსისტემა მუშაობის ჩვეულ რეჟიმს დაუბრუნდა. ენგურჰესის ორი კვირის წინათ დაზიანებულმა აგრეგატმა, რომელიც დღეს ჩაირთო ტესტირებას გაუძლო. როგორც ინტერპრესნიუსს „სახელმწიფო ელექტროსისტემაში“ განუცხადეს, შეკეთებული აგრეგატი ამჟამად 170 მეგავატ სიმძლავრეს გამოიმუშავებს. მთლიანად, ენგურჰესი ამჟამად 670 მეგავატი სიმძლავრით მუშაობს.

“საღამოს პიკზე ენგურჰესის სიმძლავრე 770 მეგავატამდე გაიზრდება, რითაც შესაძლებელი იქნება თბილისისათვის 250-260 მეგავატი სიმძლავრის მიწოდება, ხოლო „საქართველოს გაერთიანებული სადისტრიბუციო ენერგოკომპანიის“ 300-330 მეგავატით დაგვირთვა“, – განაცხადეს „სახელმწიფო ელექტროსისტემაში“.

ენგურჰესის მეორე აგრეგატი ორი კვირის წინათ ავარიულად გამოირთო. ამის გამო, სისტემაში 200 მეგავატის სიმძლავრის დეფიციტი წარმოიქმნა, რამაც ქვეყნის მასშტაბით შეზღუდვების განხორციელების აუცილებლობა წარმოშვა.

დამნაშავეები დააკავეს

სამართალდამცველებმა ორგანიზებული-დანაშაულებრივი ჯგუფის წევრები დაიკავეს. კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის სამმებრო სამმართველოს ჯანმრთელობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულთან ბრძოლის განყოფილების თანამშრომლებმა, ოპერატიული ინფორმაციის საფუძველზე 3 პირი აეროპორტის გზატკეცილზე დაიკავეს. როგორც ინტერპრესნიუსს შინაგან საქმეთა სამინისტროში განუცხადეს, დაკავებულნი არიან თბილისში მცხოვრები, მრავალჯერ ნასამართლევი, ქურდული ტრადიციების მიმდევარი, 49 წლის პაკგი დვალიშვილი. მას დაკავებისას „ნაგანის“ სისტემის რევოლვერი აღმოაჩნდა. მეორე დაკავებული მრავალჯერ ნასამართლევი, 47 წლის გოჩა ძიძიშვილია, რომლისგანაც სამართალდამცველებმა 0,071 გრამი ნარკოტიკული ნივთიერება „ჰეროინი“ ამოიღეს. 20 წლის შოთა საგანელიძეს კი ჩხრეკისას 0,053 გრამი „ჰეროინი“ აღმოაჩნდა.

ინტერპრესნიუსი

◎ სტატისტიკა

ცოფჩებში მირეკვებული... იმედი

როდის დასრულდება ლოდინი?

როგორც სოციოლოგები და ექსპერტები ამტკიცებენენ, დღეს საქართველოში მოსახლეობის მხოლოდ ორი ფენაა – მდიდრებისა და ღარიბებისა. არა და არ დაადგა საშველი საშუალო ფენის ჩამოყალიბებას, რომელიც ქვეყნის ხერხემლად მიიჩნევა. ჩემი აზრით, რაგომღაც არც ის შეინიშნება, რომ ხელისუფლება ამ პრობლემით იყოს დაინტერესებული.

ისე ნურავინ გაიგებს, თითქოს მდიდრების წინააღმდეგ ვიყო. პირიქით, რაც მეტი მდიდარი იქნება, ჩემთვის და ჩემისთანებისთვის, საბოლოოდ კი მთელი ქვეყნისთვის – მით უკეთესია. ხომ ყველა ხედავს, წარსულს ჩაბარდა ის დრო, როცა მმიმე ავადმყოფი სასწრაფო დახმარებასაც კი ვერ იძახებდა. ახალმა ხელისუფლებამ ეს პრობლემა მთლიანად მოხსნა და დანაპირები პირნათლად შეასრულა. და, საერთოდ, ქვეყანაში სერიოზული ცვლილებები და რეფორმები უთუოდ ხდება, მაგრამ იმდენი ხალხია ამ რეფორმებით უკმაყოფილო, გაუგებარი რჩება – რეფორმა რეფორმისათვის ტარდება, თუ ხალხის საკეთილდღეოდ? იმიგომ ხომ არ ხდება ასე, რომ ზოგს თვეში 12 ათასი ლარი აქვს, ზოგს – 30-40, პენსიონერთა მთელ კოპორტას კი მხოლოდ 28 ლარი? ეს ხომ უსამართლობაა, და თანაც როგორი!

საქართველოში დღეს სიღარიბის დასაძლევად რამდენიმე პროგრამა მუშაობს, უამრავი ორგანიზაციაა ჩართული ამ საქმეში, მაგრამ პრობლემის საბოლოოდ გადაჭრა მაინც ვერ ხერხდება.

მაინც რა ნიშნულზეა სიღარიბე საქართველოში და როგორ დაიძლევა იგი?

– 2005 წლის პირველი კვარტლის მდგომარეობით სიღარიბის დონე საქართველოში, საშუალოდ 15 პროცენტი იყო, – თქვა საქართველოს სტატისტიკის დეპარტამენტის სოციალური სტატისტიკის სამმართველოს უფროსმა ნოდარ კაპანაძემ, როცა ამ საკითხებზე სასაუბროდ მასთან მივედი. – ეს მაჩვენებელი რამდენადმე ნაკლებია სიღარიბის დონის 2004 წლის საშუალო მაჩვენებელზე. მაშინ იგივე მაჩვენებელი 17 პროცენტი იყო. ამის მიზეზი სეზონურობაა, რომლის გავლენაც სიღარიბის დონეზე საკმაოდ ძლიერია. აღსანიშნავია, რომ მარშანდელი ანალოგიური პერიოდთან შედარებით სიღარიბის დონე პრაქტიკულად არ შეცვლილა.

სიღარიბის დონის მაღალ სეზონურობას ორი ძირითადი მიზეზი განაპირობებს. სამომხმარებლო ფასების სეზონური ხასიათი და სოფლის მეურნეობაში დასაქმება. საკუთარ მიწაზე თვითდასაქმება შემოსავლის ძირითადი წყაროა, ხოლო ქალაქად ამ წყაროს წილი მთლიან შემოსავლებში უმნიშვნელოა და ისიც ძირითადად მოდის პაგარა ქალაქების ხარჯზე, სადაც ცხოვრების წესი სოფლის ცხოვრების წესისაგან დიდად არ განსხვავდება – ასეთია სტატისტიკოსის დასკვნა.

რამდენადაც ჩემთვის ცნობილია, სოფლად თვითდასაქმებიდან მიღებული შემოსავლების ხვედრითი წილი შემცირების ტენდენციით ხასიათდება. ჩემი რესპონდენტი ამ მოსაზრებას ორი მიზეზით ხსნის და ამბობს:

– ან მიმდინარეობს დასაქმების სტრუქტურის ოპტიმიზაციის პროცესი, რაც სოფლად თვითდასაქმების ხვედრითი წილის შემცირებასა და სხვა დარგებში დასაქმების ზრდაში გამოიხატება, ან ხსენებული დასაქმების ეფექტურობაა უმნიშვნელო.

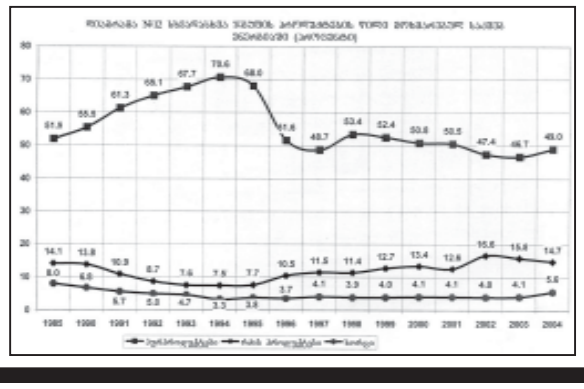

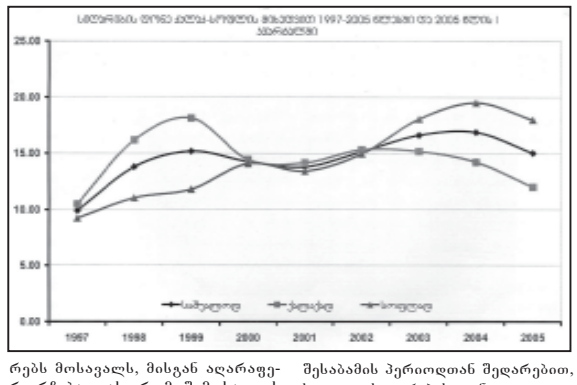

ჩემი რესპონდენტი პირველ მიზეზს სასურველად მიიჩნევს, თუმცა მონაცემების მიხედვით ეს ნაკლებად რეალურია, ვინაიდან სოფლად თვითდასაქმების ხვედრითი წილი მთლიანი დასაქმებიდან პრაქტიკულად უცვლელია. რჩება მეორე მიზეზი, რომელიც უფრო ახლოს დგას სინამდვილესთან.

თავისთავად სოფლის მეურნეობაში დასაქმება არ შეიძლება განიხილებოდეს როგორც პრობლემა, – ამბობს ბგონი ნოდარი, – პრობლემა მის მასშგაბებისა და ეფექტურობაში.

ამ მხრივ როგორი მასშგაბებია საქართველოში?

– მასშგაბები ერთობ მოკრძალებულია, ვინაიდან უკიდურესად წვრილი მიწათმფლობელობია, – ამბობს ბაგონი ნოდარი და განაგრძობს: – ერთი ოჯახი სამეურნეო დანიშნულებით 0,85 ჰექტარ მიწას ფლობს. გარდა მცირე მასშგაბისა, მიწათმფლობლობა ძალზე დანაწევრებულია – მიწათმოქმედი ოჯახების თითქმის 40 პროცენტს მიწის ეს მცირე ფართობი 3 და მეგ ნაკვეთად აქვს გაფანტული, რაც კიდევ უფრო ადაბლებს დასაქმების ეფექტურობას. ყოველივე ამას ერთვის ისიც, რომ აღგილობრივ ელეს ტექნიკაზე, შხამ-ქიმიკატებზე ნაკლებად მიუწვდება ხელი, საბოლოო ჯამში სოფლის მეურნეობაში დასაქმებული ოჯახი კლიმატურ პირობებზეც არის დამოკიდებული, კარგი მოსავლის პირობებში საკუთარი ოჯახის კვების პროდუქტებით უმრუნველყოფა და მცირედი ნამეტი პროდუქციის გაყიდვა ის შემოსავალია, რაც ჯლეხმა შეიძლება მიიღოს. ხშირად ბუნებრივი კაგაკლიზმები ისე გაუნადგურებენ ოჯახებს, ისინი ერთ-ერთ ან ორ-ორ ნაკვეთებზე ბრუნავენ, ეს ნაკვეთებიც ეროზიულ ზონებში ან ფერდობებზე ან ტბორ-ჭაობებზეა. ასეთ ოჯახებს ეკონომიკურ ეფექტიანობაზე ლაპარაკი ზედმეტია.

**ამ ფონზე ეროვნული ეკონომიკა ერთ-ერთ ან ორ-ორ ძირითადი ნაწილის

№ 197-198. შაბათი, 20 აგვისტო, 2005 წელი.

დამტკიცებულია შპს „კომერციული დავების საარბიტრაჟო პალატის“ პარტნიორთა კრების მიერ 2005 წლის 3 აგვისტოს
(პარტნიორთა კრების ოქმი №2, 03.08.2005 წ.)

მუდმივმოქმედი კერძო არბიტრაჟის – შპს „კომერციული დავების საარბიტრაჟო პალატის“ დებულება

თავი I. ზოგადი დებულებები

1. კომპეტენცია

1.1. შპს „კომერციული დავების საარბიტრაჟო პალატა“ (შემდგომში პალატა) წარმოადგენს პირებს შორის წამოჭრილი სამოქალაქო დავების განმხილველ დამოუკიდებელ, მუდმივმოქმედ კერძო საარბიტრაჟო დაწესებულებას, რომელიც მოქმედებს „კერძო არბიტრაჟის შესახებ“ 1997 წლის 17 აპრილის საქართველოს კანონის შესაბამისად.

1.2. პალატა განიხილავს პირებს შორის წამოჭრილ სამოქალაქო დავებს.

1.3. დავის საარბიტრაჟო განხილვისათვის მიღების საკითხს წყვეტს პალატა საარბიტრაჟო პრეტენზიის საფუძველზე.

1.4. პალატის მიერ საარბიტრაჟო განხილვისათვის მიღებული დავა გადაეცემა ამ დებულების შესაბამისად შექმნილ არბიტრაჟს.

1.5. არბიტრაჟის კომპეტენციის საკითხს კონკრეტულ საქმესთან დაკავშირებით წყვეტს პალატა. ამასთან, საარბიტრაჟო შეთანხმება როგორც ხელშეკრულების ნაწილი, განიმარტება როგორც შეთანხმება, რომელიც დამოკიდებული არ არის ხელშეკრულების სხვა პირობებზე; ხელშეკრულების ბათილად ცნობა თავისთავად არ გამოიწვევს საარბიტრაჟო შეთანხმების ბათილობას. გადაწყვეტილებას თავისი კომპეტენციის და უფლებამოსილების შესახებ არბიტრაჟი იღებს თავისი შეხედულებისამებრ, სპეციალური გადაწყვეტილების სახით ან ეს საკითხი შეიძლება ასახოს საქმის არსებითად განხილვის შემდეგ საბოლოო საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებაში.

1.6. პალატის მიერ დავაზე თავისი იურისდიქციის ცნობის შემთხვევაში ეს დებულება განიხილება როგორც საარბიტრაჟო შეთანხმების განუყოფელი ნაწილი. ამასთან, თუ საარბიტრაჟო შეთანხმების რომლიმე ნაწილი ეწინააღმდეგება ამ დებულების რომელიმე წესს, ამ ნაწილში მოქმედებს შეთანხმებით დადგენილი წესი.

1.7. პალატა, არბიტრაჟი და მხარეები მოქმედებენ ამ დებულების შესაბამისად. ამ დებულების რომელიმე წესის განმარტების, აგრეთვე ამ დებულებით მოუწესრიგებელი პროცედურული საკითხის გადაწყვეტის უფლებამოსილება აქვს პალატის თავმჯდომარეს არბიტრაჟის თავმჯდომარის ან რომელიმე მხარის მიმართვის საფუძველზე.

1.8. იმ შემთხვევაში, თუ მხარეები შეთანხმდნენ დავა საარბიტრაჟო წესით გადაწყვეტონ ამ დებულების შესაბამისად, ითვლება, რომ მხარეები შეთანხმებულნი არიან არ მიმართონ სასამართლოს ან სხვა ორგანოს არბიტრაჟის კომპეტენციის ან უფლებამოსილების თაობაზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა არსებობს ორივე მხარის წერილობითი შეთანხმება ან პალატის წინასწარი ნებართვა მოცემულ საკითხზე.

2. რეკომენდებული საარბიტრაჟო დათქმა

იმ შემთხვევაში თუ ხელშეკრულების მონაწილე მხარეებს სურთ, რომ მათ შორის წარმოშობილი დავა განიხილოს კომერციული დავების საარბიტრაჟო პალატამ, სასურველია, რომ მხარეებმა დადებულ ხელშეკრულებაში ჩართონ შემდეგი საარბიტრაჟო დათქმა:

ნებისმიერი დავა ამ მოთხოვნა, რომელიც წარმოიშობა წინამდებარე ხელშეკრულებიდან (შეთანხმებიდან) ან ამ ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით, მათ შორის თვით ამ ხელშეკრულების არსებობის, ნამდვილობის, შესრულების, შეწყვეტის ან ბათილობის საკითხი თავისი დებულების შესაბამისად განსახილველად და საბოლოო გადაწყვეტილების მისაღებად გადაეცემა კომერციული დავების საარბიტრაჟო პალატას.

საარბიტრაჟო დათქმა ატარებს სარეკომენდაციო ხასიათს და ხელშეკრულებაში ასეთი დათქმის არარსებობა არ ართმევს მხარეებს უფლებას დავის გადასაწყვეტად მიმართონ კომერციული დავების საარბიტრაჟო პალატას.

3. წინამდებარე დებულებაში გამოყენებულ ტერმინთა განმარტება

3.1. პალატა – შპს „კომერციული დავების საარბიტრაჟო პალატა“;

3.2. არბიტრაჟი – მხარეთა ან პალატის მიერ დავის გადასაწყვეტად წინამდებარე დებულების მიხედვით არჩეული და დანიშნული არბიტრ(ებ)ი;

3.3. არბიტრი – არბიტრაჟის წევრი;

3.4. დავა – პირებს შორის წამოჭრილი სამოქალაქო დავა, რომლის განხილვაც ეთხოვა პალატას ან რომელიც დაექვემდებარა მას;

3.5. დებულება – წინამდებარე დებულება;

3.6. მოსარჩელე – პირი, რომელიც დავის განსახილველად მიმართავს პალატას;

3.7. მხარეები – მოსარჩელე და მოპასუხე;

3.8. საარბიტრაჟო შეთანხმება – დავამდელი ან დავის შემდგომი (საარბიტრაჟო განხილვის დაწყებამდე) მხარეთა წერილობითი შეთანხმება იმის შესახებ, რომ მხარეთა შორის წარმოშობილი (არსებული) ნებისმიერი დავა გადაწყვეტილ (მოწესრიგებულ) იქნეს არბიტრაჟის მეშვეობით.

3.9. პალატის თავმჯდომარე – პირი, რომელიც აირჩევა იმ პირთა საერთო კრების მიერ, რომლებიც შედიან პალატის არბიტრთა სიაში.

3.10. არბიტრაჟის თავმჯდომარე – პირი, რომელიც არჩეულია არბიტრთა მიერ ან პალატის მიერ დანიშნულია არბიტრაჟის თავმჯდომარედ.

3.11. პალატის გადაწყვეტილება – პალატის თავმჯდომარის და/ან პალატის ორგანოთა (კოლეგიის, პრეზიდიუმის, ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიერ მიღებული გადაწყვეტილება;

3.12. არბიტრაჟის გადაწყვეტილება (საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება) – საარბიტრაჟო განხილვის პროცესში არბიტრაჟის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება.

თავი II. ორგანიზაცია და საქმიანობა

4. პალატის თავმჯდომარე

4.1 ამ დებულების მიხედვით პალატის საქმიანობას და მის ფუნქციებს პალატის სახელით ახორციელებს მისი თავმჯდომარე, რომელსაც ოთხი წლის ვადით აირჩევს პალატის არბიტრთა სიაში შემავალი პირების საერთო კრება.

5. სამდივნო

5.1. სამდივნოს (რეგისტრატორის) ფუნქციებს წინამდებარე დებულების შესაბამისად ახორციელებს პალატის თავმჯდომარის მიერ დანიშნული მდივანი (რეგისტრატორი), რომელიც ექვემდებარება პალატას.

5.2. არბიტრები და მხარეები პალატას მიმართავენ სამდივნოს მეშვეობით.

6. საარბიტრაჟო განხილვის ენა

6.1 საარბიტრაჟო განხილვა, როგორც წესი იმ ენაზე ხდება, რომელსაც მხარეები მიუთითებენ საარბიტრაჟო შეთანხმებაში.

6.2 თუ მხარეთა საარბიტრაჟო შეთანხმებაში აღნიშნული არ არის საარბიტრაჟო განხილვის ენა, საარბიტრაჟო განხილვა იმართება ქართულ ენაზე.

6.3 იმ შემთხვევაში, თუ მხარე არ ფლობს საარბიტრაჟო განხილვის ენას, პალატა მხარის თხოვნით და მის ხარჯზე უზრუნველყოფს მას თარგმანის მომსახურებით.

7. საარბიტრაჟო განხილვის ადგილი

7.1 არბიტრაჟი უფლებამოსილია, პალატასთან შეთანხმებით, სხდომებისა და მოსმენების გამართვის, მტკიცებულებების, დათვალიერების ან სხვა მიზნით შეიკრიბოს ნებისმიერ ადგილას საჭიროებისა და თავისი შეხედულებისამებრ.

7.2 მიუხედავად არბიტრაჟის გამართვის ფაქტობრივი ადგილისა, საარბიტრაჟო განხილვის ადგილად მიიჩნევა საარბიტრაჟო შეთანხმებაში საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებში მითითებული ადგილი.

7.3 თუ საარბიტრაჟო შეთანხმება არ ასახელებს საარბიტრაჟო განხილვის ადგილს ან მასში მითითებული ადგილი საქართველოს ფარგლებს გარეთაა, საარბიტრაჟო განხილვის ადგილად მიიჩნევა არბიტრაჟის იურიდიული ან ფაქტობრივი მისამართი.

7.4 საარბიტრაჟო განხილვის ადგილი წარმოადგენს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების მიღების ადგილს.

8. გამოსაყენებელი სამართალი

8.1 საარბიტრაჟო შეთანხმების იურიდიული ძალისა და არბიტრაჟის იურისდიქციის დადგენისას არბიტრაჟი გამოიყენებს მხარეთა მიერ მითითებულ სამართალს, ხოლო თუ მითითებული არ არის, - საქართველოს სამართალს.

8.2 საარბიტრაჟო განხილვის პროცედურის მიმართ გამოიყენება საქართველოს სამართალი.

8.3 არბიტრაჟმა უნდა დაადგინოს სამართალი, რომლის მიხედვითაც უნდა მოხდეს დავის მატერიალური სამართლის საკითხების გადაწყვეტა მხარეთა არჩევანის ან საერთაშორისო კერძო სამართლის შესახებ საქართველოს კანონის საფუძველზე.

9. კონფიდენციალობა

9.1 პალატა, არბიტრაჟი, მხარეები, ისევე როგორც საარბიტრაჟო განხილვის მონაწილე ექსპერტები, მოწმეები და სხვა პირები ვალდებულნი არიან სრული საიდუმლოით შეინახონ ნებისმიერი ინფორმაცია, რაც მათთვის ცნობილი გახდა საარბიტრაჟო განხილვაში მათი მონაწილეობის შედეგად, თუ მხარეები სხვა რამეზე არ შეთანხმდებიან.

9.2 თუ მხარეები სხვა რამეზე არ შეთანხმდებიან, საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების გამხელა შეიძლება მხოლოდ სასამართლოსთვის, სხვა კომპეტენტური ორგანოებისა და პირებისათვის გადაწყვეტილების აღსრულების, მისი შედეგების დადასტურების აუცილებლობის და ან კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

10. არბიტრაჟი

10.1. არბიტრაჟი შედგება ერთი, სამი ან ხუთი არბიტრისაგან, რომელთა არჩევისა და დანიშვნის პირობები და წესი ამ თავით განისაზღვრება.

10.2. არბიტრები აირჩევიან და ინიშნებიან მხოლოდ პალატის არბიტრთა სიიდან (გარდა ამ დებულების 10.8 პუნქტით განსაზღვრული შემთხვევისა), რომელსაც ადგენს პალატის საერთო კრება.

10.3. თუ საარბიტრაჟო შეთანხმებით არბიტრთა რაოდენობა ერთით ან სამით არის განსაზღვრული, არბიტრაჟის წევრთა რაოდენობა განისაზღვრება საარბიტრაჟო შეთანხმების მიხედვით, ყველა სხვა შემთხვევაში არბიტრაჟის წევრთა რაოდენობა განისაზღვრება პალატის გადაწყვეტილებით მხარეთა სურვილისა და დავის სირთულის გათვალისწინებით (მაგრამ მათი რაოდენობა არ უნდა იყოს ლუწი).

10.4. არბიტრაჟის წევრების დანიშვნა პალატის განსაკუთრებული უფლებამოსილებაა. არბიტრთა შერჩევა ხდება კონკრეტული საქმის ყველა გარემოებისა და მხარეთა მიერ წარმოდგენილი იმ მოთხოვნებისა და კრიტერიუმების გათვალისწინებით, რომელთაც უნდა აკმაყოფილებდნენ არბიტრობის კანდიდატები.

10.5. ერთწევრიანი არბიტრაჟის შემთხვევაში არბიტრად ინიშნება მხარეთა მიერ ურთიერთშეთანხმებით არჩეული არბიტრი პალატის მიერ მათთვის წარდგენილი არბიტრთა სიიდან, რომლის შედგენაც ხდება ამ დებულების 10.4. პუნქტის შესაბამისად. მხარეთა შეუთანხმებლობის შემთხვევაში არბიტრს იმავე სიიდან ნიშნავს პალატა.

10.6. სამწევრიანი არბიტრაჟის შემთხვევაში არბიტრებად ინიშნებიან მხარეთა მიერ მათთვის წარდგენილი არბიტრთა სიიდან (რომლის შედგენაც ხდება ამ დებულების 10.4. პუნქტის შესაბამისად) არჩეული თითო არბიტრი და ამ არბიტრების მიერ იმავე სიიდან ურთიერთშეთანხმებით არჩეული მესამე არბიტრი, რომელიც ინიშნება არბიტრაჟის თავმჯდომარედ; არბიტრთა შეუთანხმებლობის შემთხვევაში მესამე არბიტრს – არბიტრაჟის თავმჯდომარეს ნიშნავს პალატა. თუ მხარემ არ აირჩია არბიტრი პალატის მიერ დადგენილ ვადაში, მის ნაცვლად არბიტრს ნიშნავს პალატა.

10.7. თუ პალატა, დავის სირთულიდან გამომდინარე, საჭიროდ ჩათვლის და მხარეებიც თანხმობას განაცხადებენ, არბიტრაჟი შეიძლება შეიქმნას ხუთი არბიტრისაგან. ასეთ შემთხვევაში თითოეული მხარე აირჩევს ორ-ორ არბიტრს, ხოლო მეხუთე არბიტრი აირჩევა უკვე არჩეული არბიტრების მიერ არანაკლებ სამი ხმით და იგი ინიშნება არბიტრაჟის თავმჯდომარედ. თუ მათ ვერ აირჩიეს მეხუთე არბიტრი, მას - არბიტრაჟის თავმჯდომარეს ნიშნავს პალატა.

10.8. თუ არსებობს მხარეთა წინასწარი შეთანხმება, რომლის თანახმადაც არბიტრს / არბიტრებს ნიშნავს / ნიშნავენ მხარე, მხარეები ან მხარეთა მიერ განსაზღვრული მესამე პირი, ამ დებულებით ასეთი შეთანხმება გაიგება როგორც მხარეთა შეთანხმება წარადგინონ არბიტრის / არბიტრების კანდიდატურა (და არა დანიშნონ არბიტრები). მხოლოდ პალატას შეუძლია დანიშნოს წარდგენილი კანდიდატურა არბიტრად, იმ პირობით, რომ ისინი აკმაყოფილებენ 10.9 პუნქტში მითითებულ მოთხოვნებს. პალატას შეუძლია უარი თქვას მხარეთა ან მესამე პირის მიერ წარდგენილი არბიტრების დანიშვნაზე, თუ მიიჩნევს, რომ ისინი ვერ აკმაყოფილებენ ამ დებულების 10.4. პუნქტით განსაზღვრულ პირობებს ან არ არიან დამოუკიდებელნი, ან არ არიან მეუკერძოებელნი.

10.9. პალატის მიერ არბიტრების დანიშვნამდე ყოველმა არბიტრმა, რომელიც არ შედის პალატის არბიტრთა სიაში, სამდივნოს უნდა წარუდგინოს თავისი ნამსახურობის ნუსხა, რომელშიც მითითებული უნდა იყოს აღრინდელი და ამჟამინდელი პროფესიული საქმიანობა და სამუშაო ადგილი. არბიტრმა საარბიტრაჟო ხარჯისა და მოსაკრებლის შესახებ დებულების შესაბამისად ხელი უნდა მოაწეროს ჰონორარის შესახებ ხელშეკრულებას, აგრეთვე დოკუმენტს იმის შესახებ, რომ არ არსებობს მისთვის ცნობილი ისეთი გარემოებები, რომლებმაც შეიძლება საფუძვლიანი ეჭვი გამოიწვიოს არბიტრის მეუკერძოებლობასა და დამოუკიდებლობაში.

10.10. პალატა ნიშნავს არბიტრებს მას შემდეგ, როცა სამდივნო დადგენილ ვადაში მიიღებს მოპასუხის შესაგებელს ან როცა გავა შესაგებლის წარმოდგენისათვის განსაზღვრული დრო. პალატას შეუძლია დაიწყოს არბიტრაჟის ფორმირება იმისდა მიუხედავად, რომ პრეტენზია არასრული იყო ან შესაგებელი არ იყო წარმოდგენილი.

10.11. თუ სამწევრიანი არბიტრაჟის ერთი წევრი ან ხუთწევრიანი არბიტრაჟის ერთი ან ორი წევრი სისტემატურად არ ასრულებს თავის მოვალეობას, დანარჩენ არბიტრებს უფლება აქვთ პალატისთვის, მხარეებისა და ამ არბიტრისათვის (არბიტრებისათვის) შეტყობინების შემდეგ გააგრძელონ საქმის განხილვა (ნებისმიერი გადაწყვეტილების მიღების უფლებით), მიუხედავად იმისა, რომ ეს არბიტრი (არბიტრები) არ მონაწილეობს საქმის განხილვაში.

10.12. პალატას უფლება აქვს უფლებამოსილება შეუწყვიტოს დანიშნულ არბიტრს და მის ნაცვლად დანიშნოს სხვა არბიტრი, თუ:

ა) არბიტრმა წერილობით განაცხადა, რომ არ სურს თავისი ფუნქციების შესრულება და ამ განცხადების პირი გადაეცა ყველა მხარესა და არბიტრაჟის დანარჩენ წევრებს (თუ არიან ასეთები);

ბ) არბიტრმა წერილობით განაცხადა თვითგანრიდების შესახებ და ამ განცხადების პირი გადაეცა ყველა მხარესა და არბიტრაჟის დანარჩენ წევრებს (თუ არიან ასეთები), ან არბიტრი სერიოზულად დაავადდაა, ან თავისი ფუნქციების შესრულებისათვის უუნარო აღმოჩნდა და მისი უფლებამოსილების შეწყვეტა მოითხოვა ერთ-ერთმა მხარემ ან ითხოვეს დანარჩენმა არბიტრებმა;

გ) მიიჩნევს, რომ არბიტრი განზრახ ან სისტემატურად არღვევს საარბიტრაჟო შეთანხმების პირობებს (მათ შორის ამ დებულებას), ან სამართლიანად და მიუკერძოებლად არ განიხილავს საქმეს, ან ჯეროვნად არ ასრულებს თავის ფუნქციას.

10.13. არბიტრის გარდაცვალების შემთხვევაში პალატას უფლება აქვს დანიშნოს სხვა არბიტრი. ასეთ შემთხვევაში ახალი არბიტრი აირჩევა და ინიშნება იმავე წესითა და პირობებით, როგორც მისი წინამორბედი.

11. კომუნიკაცია პალატას, არბიტრაჟს და მხარეთა შორის

11.1 პალატას, არბიტრაჟსა და მხარეთა შორის კომუნიკაცია არის წერილობითი და სრულდება საარბიტრაჟო განხილვის ენაზე.

11.2 შეტყობინება გაგზავნილად ჩაითვლება, თუ ის აღრესატს პირადად ჩაბარდა ან გაგზავნა რეგისტრირებული ფოსტით, ტელექსის, ტელეფაქსის ან სხვა სატელეკომუნიკაციო საშუალებით, რომელიც იძლევა გაგზავნის დამადასტურებელ ჩანაწერს.

11.3 შეტყობინება უნდა გაიგზავნოს აღრესატის მიერ სპეციალურად მითითებულ საკომუნიკაციო მისამართზე. ასეთი მისამართის არარსებობის შემთხვევაში შეტყობინება უნდა გაიგზავნოს აღრესატის პალატისათვის ცნობილი საბოლოო საცხოვრებელი ან საქმიანობის ადგილის მისამართზე.

11.4 თუკი არსებობს გაგზავნის დადასტურება, შეტყობინება მიღებულად (მიწოდებულად) ჩაითვლება იმ დღეს, როცა ის პირადად ჩაბარდა აღრესატს ან აღრესატს უნდა მიეღო გამოყენებული საკომუნიკაციო საშუალების სახეობიდან გამომდინარე.

11.5 მიუხედავად ზემოთქმულისა, ნებისმიერ მხარეს შეუძლია მეორე მხარეს გაუგზავნოს შეტყობინება იმ წესით, რომელიც განსაზღვრულია მათი წერილობითი შეთანხმებით, ხოლო ასეთის არარსებობის შემთხვევაში – მხარეთა შორის ჩამოყალიბებული პრაქტიკით, ან სხვა წესებით, რომელსაც განსაზღვრავს არბიტრაჟი.

11.6 არბიტრაჟის ფორმირებამდე მხარეთა და არბიტრებს შორის ყველა კავშირი ხორციელდება სამდივნოს მეშვეობით.

11.7 არბიტრაჟის ფორმირების შემდეგ, თუ იგი აუცილებლად არ მიიჩნევს პირდაპირ კავშირს მხარეთა და არბიტრაჟს შორის, მოელი წერილობითი ინფორმაცია მათ შორის გადაიცემა სამდივნოს მეშვეობით.

11.8 თუ სამდივნო პალატის სახელით უგზავნის რომელიმე მხარეს წერილობით შეტყობინებას, მაშინ მან სხვა მხარეებსაც უნდა გაუგზავნოს ამ დოკუმენტის ასლი. როცა რომელიმე მხარე სამდივნოს უგზავნის რაიმე შეტყობინებას (წერილობითი განცხადებებისა და დოკუმენტების ჩათვლით), მაშინ მხარე ვალდებულია დაურთოს მას ამ დოკუმენტების ასლები ყოველი არბიტრისათვის, გაუგზავნოს ასლები ყველა დანარჩენ მხარეს და სამდივნოს წერილობით დაუდასტუროს, რომ მან ეს უკვე გააკეთა ან რომ ეს უკვე კეთდება.

12. არბიტრაჟის აცილება

12.1 არბიტრაჟის წევრები მხარეთაგან დამოუკიდებელნი და მეუკერძოებელნი უნდა იყვნენ და უნდა აკმაყოფილებდნენ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს. არბიტრაჟის წევრობის ნებისმიერი კანდიდატი, ისევე როგორც თითოეული მხარე, ვალდებულია არბიტრაჟის დაკომპლექტებამდე სრულად გაუმხილოს პალატას ნებისმიერი გარემოება, რამაც შეიძლება საეჭვო გახადოს რომელიმე არბიტრის დამოუკიდებლობა და მეუკერძოებლობა ან გამოიწვიოს საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევა.

12.2 ნებისმიერ მხარეს უფლება აქვს განაცხადოს არბიტრის აცილების შესახებ, თუ არსებობს გარემოებები, რომლებიც საფუძვლიან ეჭვს იწვევენ მათ მეუკერძოებლობასა და დამოუკიდებლობაში. აცილება შეიძლება გაცხადებულ იქნეს იმ შემთხვევაშიც, თუ არბიტრი არ ფლობს იმ კვალიფიკაციას, რომელიც შეთანხმებით არის განსაზღვრული.

12.3 ხანდაზმულობის ვადა არბიტრის აცილების მოთხოვნისათვის არის ერთი კვირა მხარისათვის არბიტრაჟის დაკომპლექტების შეტყობინების ან ახლად აღმოჩენილი გარემოების აღმოჩენის დღიდან, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აღმომჩენ მხარეს უნდა სცოდნოდა და განეცხადებინა ამ გარემოების შესახებ არბიტრაჟის დაკომპლექტების მომენტისათვის.

12.4 პალატამ უნდა განიხილოს არბიტრის მეუკერძოებლობის დამაეჭვებელი გარემოებები, ისევე როგორც არბიტრის აცილების მოთხოვნის ყოველი ცალკეული შემთხვევა და მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილება. პალატამ შეიძლება განიხილოს ხანდაზმულობის ვადის დარღვევით გაცხადებული აცილების მოთხოვნაც და ასეთი მოთხოვნის დაკმაყოფილების შემთხვევაში არბიტრაჟი უფლებამოსილია, რომ აცილებული არბიტრის გასამრჯელო ან მისი ნაწილი დააკისროს განმცხადებელ მხარეს.

12.5 ამ დებულების 12.2 პუნქტში აღნიშნული საფუძვლით შეიძლება აცილებულ იქნეს საქმის განხილვაში მონაწილე ექსპერტები, თარჯიმნები და სპეციალისტები. ამ შემთხვევაში აცილების საკითხს წყვეტს არბიტრაჟი.

თავი III. საარბიტრაჟო განხილვა
1. საარბიტრაჟო განხილვის დაწყება

13. საარბიტრაჟო პრეტენზიის წარდგენა

13.1 მოდავე მხარემ, რომელსაც სურს, რომ დავა განიხილოს არბიტრაჟმა, წერილობითი საარბიტრაჟო პრეტენზიით უნდა მიმართოს პალატას.

13.2 საარბიტრაჟო პრეტენზია უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) მხარეთა სრულ დასახელებასა და მათ იურიდიულ მისამართებს;

ბ) მხარის მოთხოვნას;

გ) საარბიტრაჟო შეთანხმებას (თუკი ასეთი არსებობს) და პალატის კომპეტენციის დასაბუთებას;

დ) საქმის ფაქტობრივი და სამართლებრივი გარემოებების აღწერას, რომელზედაც მხარე ამყარებს თავის მოთხოვნას და მითითებას იმ მტკიცებულებებზე, რომლებიც ადასტურებენ ამ მოთხოვნას.

ე) ყველა იმ დოკუმენტის ასლსა და ინფორმაციას, რომლებიც აქვს მხარეს და კავშირშია დავის საგანთან;

ვ) პრეტენზიის ფასს;

ზ) მხარის მიერ არჩეული არბიტრებისა და სათადარიგო არბიტრების სახელს, გვარს ან იმის შესახებ თხოვნას, რომ არბიტრი და სათადარიგო არბიტრი დანიშნოს პალატის თავმჯდომარემ;

თ) იმ დოკუმენტების ჩამონათვალს, რომლებიც ერთვის პრეტენზიას.

13.3 საარბიტრაჟო პრეტენზიას თან უნდა ერთვოდეს საარბიტრაჟო ხარჯისა და მოსაკრებლების შესახებ დებულებით გათვალისწინებული სარეგისტრაციო მოსაკრებლის გადახდის დამადასტურებელი საბუთი, რომლის გარეშეც პრეტენზია არ ჩაითვლება მიღებულად და საარბიტრაჟო განხილვა არ დაიწყება.

13.4 თუ პრეტენზია არ აკმაყოფილებს 13.2. პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს, მოსარჩელემ სამდივნოს მიერ მითითებულ ვადაში უნდა გამოასწოროს არსებული ხარვეზები. ამ ვადაში ხარვეზების გამოუსწორებლობის შემთხვევაში პალატას გამოაქვს გადაწყვეტილება საქმის შეწყვეტის შესახებ.

13.5 პალატის მიერ პრეტენზიის მიღება ითვლება საარბიტრაჟო წარმოების დაწყებად. იმ შემთხვევაში, როცა გათვალისწინებულია მხოლოდ ერთი არბიტრის დანიშვნა, პრეტენზია (ყველა დოკუმენტთან ერთად) პალატას გადაეცემა ოთხ ეგზემპლარად, ხოლო თუ მოსარჩელე აპირებს, ან მხარეები შეთანხმდნენ, რომ სამი არბიტრი იქნება დანიშნული, მაშინ პრეტენზია წარმოდგენილ უნდა იქნეს ექვს ეგზემპლარად.

13.6 პალატა, საარბიტრაჟო პრეტენზიის მიღებიდან სამი სამუშაო დღის ვადაში, საარბიტრაჟო პრეტენზიის და ამ დებულების ასლებს გაუგზავნის მოპასუხე მხარეს.

14. პრეტენზიის ფასის განსაზღვრა

14.1 პრეტენზიის ფასი განისაზღვრება:

ა) თანხის ანაზღაურება პრეტენზიაზე – მოთხოვნილი თანხით;

ბ) ქონების გამოთხოვის პრეტენზიაზე – გამოსათხოვი ქონების ღირებულებით;

გ) გარკვეული მოქმედების ან უმოქმედობის შესახებ პრეტენზიაზე პრეტენდენტის ქონებრივი ინტერესების შესაბამისად.

მოსარჩელე ვალდებულია პრეტენზიის ფასი მიუთითოს იმ შემთხვევაშიც, როცა პრეტენზია ან მისი ნაწილი არ ატარებს ქონებრივ ხასიათს.

14.2 პრეტენზიაში, რომელიც შედგება რამდენიმე მოთხოვნისაგან, თითოეული მოთხოვნის ღირებულება ცალ-ცალკე უნდა განისაზღვროს. ასეთ შემთხვევაში სარჩელის ფასი განისაზღვრება ყველა მოთხოვნის საერთო ღირებულებით.

14.3 თუ მოსარჩელემ არ განსაზღვრა ან არასწორად განსაზღვრა პრეტენზიის ფასი, მაშინ პალატა თავისი ინიციატივით ან მოპასუხის მოთხოვნით განსაზღვრავს სარჩელის ფასს არსებული მონაცემების საფუძველზე.

15. საარბიტრაჟო განხილვის ხარჯი

15.1 საარბიტრაჟო განხილვის ხარჯი შედგება სარეგისტრაციო მოსაკრებელის, საარბიტრაჟო მოსაკრებლისა და არბიტრაჟის დამატებითი ხარჯებისაგან (ექსპერტიზის ხარჯი, ექსპერტებისა და თარჯიმნების ჰონორარი, არბიტრებისა და მათი გადაადგილების ხარჯი და სხვა.).

15.2 სარეგისტრაციო მოსაკრებელს მოდავე მხარე იხდის საარბიტრაჟო პრეტენზიის წარდგენასთან ერთად, რის გარეშეც პალატა საარბიტრაჟო პრეტენზიას არ მიიღებს. ამასთან, არბიტრაჟის მიერ დავის მუდმივმოქმედების შემთხვევაში სარეგისტრაციო მოსაკრებელი დაბრუნებას არ ექვემდებარება, თანაბლად საარბიტრაჟო ხარჯისა და მოსაკრებლების შესახებ დებულებისა, რომელიც ამ დებულების განუყოფელი ნაწილია (იხ. დანართი).

15.3 პალატამ მხარეებს შეიძლება განუსაზღვროს საავანსო თანხის ოდენობა, რომელიც შეიტანება პალატის ანგარიშზე.

15.4 არბიტრაჟი არ იწყებს საარბიტრაჟო განხილვას, თუ სამდივნოსგან არ მიიღებს დადასტურებას იმის შესახებ, რომ პალატას გაჩნია საკმარისი ფონდი მოცემული საქმის განსახილველად.

15.5 საარბიტრაჟო განხილვის ხარჯის გადახდას არბიტრაჟი დააკისრებს მთლიანად ერთ-ერთ მხარეს ან მხარეებს გარკვეული პროპორციით. არბიტრაჟის გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო განხილვის ხარჯის დაკისრების შესახებ საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების შემადგენელი ნაწილია.

15.6 თუ პალატის მიერ საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების საბოლოო ხელმოწერელი ვარიანტის მიღებისას აღმოჩნდება, რომ ამ დებულების შესაბამისად გადახდილი საავანსო თანხა აღემატება საარბიტრაჟო განხილვის ხარჯის დაკისრებულ ოდენობას, განსხვავება დაუბრუნდება ერთ-ერთ ან ორივე მხარეს (გარკვეული პროპორციით) დაკისრების შესახებ გადაწყვეტილების შესაბამისად. თუ საავანსო თანხა დაკისრებულ თანხაზე ნაკლებია, მხარეებმა დაუყოვნებლივ უნდა დფარონ განსხვავება. არბიტრაჟის წევრები საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას ხელს აწერენ მხოლოდ მას შემდეგ, როცა პალატისაგან მიიღებენ შეტყობინებას, რომ საარბიტრაჟო ხარჯი სრული ოდენობითაა დაფარული მხარეთა მიერ.

15.7 საარბიტრაჟო განხილვის ხარჯის გარდა, არბიტრაჟის გადაწყვეტილებით ერთ-ერთ მხარეს შეიძლება დაეკისროს მეორე მხარის მიერ საარბიტრაჟო განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული იურიდიული ხარჯების მთლიანად ან მისი გარკვეული ნაწილის ანაზღაურება.

15.8 თუ სარჩელის (ან შეგებებული სარჩელის) აღძვრელი მხარე სრულად ან გადაიხდის მისთვის დადგენილ ავანსს, არბიტრაჟი ამას მიიჩნევს სარჩელზე (შეგებებულ სარჩელზე) უარის თქმად.

2. საქმის განსახილველად მომზადება

16. საქმის განსახილველად მომზადება

16.1 პალატა ვალდებულია მოპასუხე მხარის შესაგებელისათვის განკუთვნილი ვადის ამოწურვიდან ერთი კვირის ვადაში ოფიციალურად მიიღოს გადაწყვეტილება საარბიტრაჟო განხილვისათვის დავის მიღების, ან მიღებაზე უარის თქმის შესახებ უარის მიზეზის მითითებით. მოდავე მხარეებს მიეწოდებათ გადაწყვეტილების თითო ასლი.

16.2 საარბიტრაჟო განხილვისათვის დავის მიღების გადაწყვეტილებაში პალატამ უნდა მიუთითოს საარბიტრაჟო ხარჯის საავანსო თანხის ოდენობა. საავანსო თანხა უნდა დაიფაროს მთლიანად ერთ-ერთი მხარის მიერ, ან მხარეთა მიერ მათ შორის შეთანხმებული პროპორციით, მხარეთა მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან ერთი კვირის განმავლობაში.

16.3 არბიტრაჟის შექმნა ამ დებულების მე-2 თავის შესაბამისად დაიწყება მხარეთა მიერ საავანსო თანხის სრული ოდენობით დაფარვის შემდეგ. პალატა უფლებამოსილია აღნიშნული თანხის ან მისი ნაწილის ნაცვლად მიიღოს საბანკო ან მისთვის მისაღები სხვა გარანტია. ამასთან, საავანსო თანხის გადაუხდელობა, დაგვიანებით გადახდა ან ზემოაღნიშნული გარანტიის წარმოუდგენლობა საკმარისი საფუძველია საარბიტრაჟო განხილვისათვის დავის მიღების გადაწყვეტილების გასაუქმებლად.

17. საარბიტრაჟო წარმოების წარმართვა

17.1 მხარეებს უფლება აქვთ (და რეკომენდებულია), რომ თავისი შეხედულებისამებრ შეთანხმდნენ საარბიტრაჟო განხილვის პროცედურაზე, ოღონდ იმ პირობით, რომ ისინი განუხრელად დაიცავენ საარბიტრაჟო წარმოების საერთო წესებს:

ა) ყველა მხარის მიმართ სამართლიანი და მიუკერძოებელი დამოკიდებულების უზრუნველყოფა, თითოეული მხარის მიმართ თავისი პოზიციის გადმოცემის საკმარისი შესაძლებლობისა და ოპონენტის პოზიციის გაქარწყლების საშუალების მიცემა;

ბ) ისეთი პროცედურის დადგენა, რომელიც შეესაბამება მოცემული განხილვის გარემოებებს, უსაფუძვლო შეფერხებებისა და ხარჯის თავიდან აცილება და ამგვარად დავის საბოლოო სამართლიანი და ეფექტური გზით გადაწყვეტის უზრუნველყოფა.

17.2 მხარეთა ასეთი შეთანხმება შედგენილი უნდა იყოს წერილობით ან მხარეთა თხოვნითა და თანხმობის პალატის მიერ უნდა იყოს დოკუმენტირებული.

17.3 იმ შემთხვევაში, როცა მხარეთა შორის არ არსებობს 17.1 პუნქტის შესაბამისად დადგენილი შეთანხმება, არბიტრაჟს სრული უფლება აქვს თავისი შეხედულებისამებრ შეასრულოს თავისი მოვალეობა იმ წესის (წესების) შესაბამისად, რომელსაც იგი ჩათვლის გამოყენებადად, ხოლო მხარეები ვალდებულნი არიან დროულად მიიღონ მათზე დამოკიდებული ყველა აუცილებელი ზომა საარბიტრაჟო განხილვის სამართლიანი, ეფექტური და სწრაფი განხილვის უზრუნველსაყოფად.

17.4 იმ შემთხვევაში, როცა არბიტრაჟი მოქმედებს ერთზე მეტი არბიტრის შემადგენლობით, არბიტრაჟ

მუდმივმოქმედი კერძო არბიტრაჟის – შპს „კომერციული დავების საარბიტრაჟო პალატის“ დებულება

(მეხუთე გვერდიდან)

18. პასუხი საარბიტრაჟო პრეტენზიაზე

18.1 მოპასუხე მხარემ საარბიტრაჟო პრეტენზიის და ამ დებულების ასლების მიღებიდან ერთი კვირის ვადაში პალატას უნდა მიაწოდოს თავისი პასუხი საარბიტრაჟო პრეტენზიაზე. პალატა უფლებამოსილია მოპასუხე მხარის მოთხოვნის საფუძველზე გააგრძელოს აღნიშნული ვადა მხოლოდ ერთხელ, არა უმეტეს ერთი კვირის ვადით.

18.2 საარბიტრაჟო პრეტენზიაზე პასუხი უნდა შეიცავდეს:

ა) კომენტარს მოდავე მხარის მიერ დავის საგნის აღწერაზე, იმ ნაწილების მითითებით, რომელსაც მოპასუხე არ ეთანხმება, ან უარყოფს;

ბ) დოკუმენტების ასლებს ან ინფორმაციას, რაც არ არის საარბიტრაჟო პრეტენზიაში და კავშირშია დავასთან;

გ) კომენტარს მოდავე მხარის მოთხოვნაზე;

დ) ნებისმიერ შეგებებულ პრეტენზიას (თუ ასეთი არსებობს), რომელიც მოპასუხე მხარეს აქვს მოდავე მხარის მიმართ;

ე) არბიტრების და სათადარიგო არბიტრების სახელსა და გვარს, საფოსტო მისამართს და სხვა კოორდინატებს;

ვ) საარბიტრაჟო განხილვასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებს (ადგილმდებარეობას, ენას (ენებს), არბიტრების რაოდენობას, მათი შერჩევის პირობებს და ა.შ.).

18.3 შესაგებლის გაუგზავნელობა მოპასუხეს უფლებას არ ართმევს უარყოს პრეტენზიის მოთხოვნები ან გამოვიდეს შეგებებული პრეტენზიით საარბიტრაჟო განხილვისას. ამასთან, თუ საარბიტრაჟო შეთანხმებით გათვალისწინებულია მხარეთა მიერ არბიტრაჟის კანდიდატურების წარდგენა, შესაგებლის გაუგზავნელობა განიხილება როგორც უარი მოცემული მხარის მიერ არბიტრის არჩევის შესაძლებლობაზე.

3. საქმის განხილვა

19. საარბიტრაჟო განხილვის ზოგადი წესები

19.1 ყოველი არბიტრაჟი დამოუკიდებლად წყვეტს თავისი მუშაობის წესს ამ დებულების შესაბამისად და მხარეთა ერთობლივ მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

19.2 არბიტრაჟი, როგორც საპროცესო, ასევე დავის ფაქტობრივ და სამართლებრივ საკითხებზე გადაწყვეტილებებს იღებს ხმათა უმრავლესობით, ამასთან, საპროცესო საკითხებზე უმრავლესობის არარსებობის შემთხვევაში არბიტრაჟის თავმჯდომარეს აქვს ერთპიროვნული გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილება.

19.3 არბიტრაჟის სხდომები დახურულია, თუ ორივე მხარე არ მოითხოვს ღია განხილვის გამართვას.

19.4 მხარეებს გონივრულ ვადაში უნდა ეცნობოთ მოსმენის გამართვის დრო და ადგილი, რათა მათ მოახერხონ ასეთ მოსმენაზე გამოცხადება.

19.5 თუ საარბიტრაჟო შეთხმება ითვალისწინებს და არბიტრაჟი ამას მისაღებად ჩათვლის, საარბიტრაჟო განხილვა შეიძლება წარიმართოს მხოლოდ წარილობითი მასალის საფუძველზე მხარეთა ზეპირი მოსმენის გარეშე.

19.6 არბიტრაჟს ზეპირი მოსმენის დაწყებამდე, შეუძლია მხარეებს გადასცეს შეკითხვების სია, რომლებზეც მას განსაკუთრებულად და დაწვრილებით სურს მათგან პასუხის მოსმენა.

19.7 საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების გამოტანამდე არბიტრაჟმა ყოველი ღონე უნდა იხმაროს დავასთან დაკავშირებული ამომწურავი ინფორმაციის მისაღებად, რისთვისაც, საჭიროების შემთხვევაში, პალატის მეშვეობით მოხდება მოწმეთა გამოძახება, ექსპერტთა მოწვევა, მტკიცებულებათა გამოთხოვა და ა.შ.

19.8 მხარეები საქმეებს აწარმოებენ უშუალოდ ან წარმომადგენლების მეშვეობით, მხარის გამოუცხადებლობა, თუ მას ამ დებულებით დადგენილი წესითა და ვადაში ეცნობა საქმის განხილვის დროისა და ადგილის თაობაზე, ხელს არ უშლის საქმის განხილვას და გადაწყვეტილების მიღებას, თუ გამოუცხადებელმა მხარემ წერილობით არ იშუამდგომლა განხილვის გადადება საპატიო მიზეზის მითითებით. მხარეს შეუძლია მოითხოვოს საქმის განხილვა მის დაუსწრებლად.

19.9 ნებისმიერ მხარეს შეუძლია საქმის განხილვის დამთავრებამდე შეცვალოს ან შეავსოს თავისი სასარჩელო მოთხოვნები ან შესაგებელი, რომლის დასაშვებობის საკითხს წყვეტს არბიტრაჟი.

19.10 მხარეებმა უნდა დამტკიცონ ის გარემოებანი, რომლებზეც ისინი ამყარებენ თავიანთ მოთხოვნებს. არბიტრაჟს შეუძლია მხარეებს მოსთხოვოს სხვა მტკიცებულებათა წარმოდგენაც.

19.11 მესამე მხარეების საქმეში დაშვება შესაძლებელია ერთ-ერთი მხარის მოთხოვნით. მესამე პირის ჩასართავად, მეორე მხარის თანხმობის გარდა, აუცილებელია ამ პირის წერილობითი თანხმობაც.

19.12 მესამე პირის ჩართვა შესაძლებელია მხოლოდ საქმის მომზადების სტადიაზე. საპატიო მიზეზის არსებობის შემთხვევაში იგი შესაძლებელია საქმის განხილვის შემდეგ სტადიაზეც იქნეს ჩართული. მესამე პირის საქმეში დაშვების საკითხს წყვეტს არბიტრაჟი.

19.13 არბიტრაჟს სრული უფლება აქვს დაადგინოს ყველა სხდომისა და მოსმენის ან მათი ნაწილის ხანგრძლივობა.

19.14 ნებისმიერი მოსმენის დაწყებამდე არბიტრაჟი უფლებამოსილია მოითხოვოს ნებისმიერი მხარისაგან ამ მოწმეთა შესახებ წინასწარი ინფორმაციის წარმოდგენა, რომლის გამოძახებასაც მხარე აპირებს. ინფორმაციაში უნდა აისახოს მათი ჩვენების საგანი და საარბიტრაჟო განხილვასთან მისი კავშირი.

19.15 არბიტრაჟს შეუძლია დაადგინოს დრო და ფორმა, რა დროშიც და რა ფორმითაც უნდა წარედგინოს ასეთი ინფორმაცია არბიტრაჟს, ასევე შეუძლია განსაზღვროს მოწმის (მოწმეთა) გამოსვლის დრო და ნებისმიერ დროს შეაწყვეტინოს მას ჩვენების მიცემა, თუ იგი სცილდება კონკრეტულ შემთხვევაში განსახილველ საკითხებს.

19.16 თუ არბიტრაჟი სხვაგვარად არ დაადგენს, მოწმის (მოწმეთა) ჩვენება ნებისმიერი მხარის მიერ შეიძლება წარმოდგენილ იქნეს წერილობით. ამასთან, ნებისმიერ მხარეს შეუძლია შუამდგომლობით მიმართოს არბიტრაჟს, რათა მოწმე, რომლის ჩვენებაც წერილობით იყო წარმოდგენილი, გამოძახებულ იქნეს საქმის ზეპირ მოსმენაზე. იმ შემთხვევაში, თუ გამოძახებული მოწმე არ გამოცხადდა საპატიო მიზეზების გარეშე, არბიტრაჟი თავისი შეხედულებისამებრ წყვეტს ამ მოწმის წერილობითი ჩვენების მტკიცებულებად მიღების საკითხს.

19.17 ნებისმიერი მოწმე, რომელიც ზეპირ ჩვენებას იძლევა, შეიძლება დაკითხულ იქნეს ნებისმიერი მხარის მიერ. ამასთან, არბიტრაჟს ნებისმიერ დროს შეუძლია დაუსვას შეკითხვები მოწმეს ჩვენების მიცემის დროს.

19.18 თუ მხარეები სხვა რამეზე არ შეთანხმებულან, არბიტრაჟს შეუძლია თავისი ინიციატივით დანიშნოს ერთი ან რამდენიმე ექსპერტი კონკრეტულ საკითხზე არბიტრაჟისთვის დასკვნის მისაცემად.

19.19 არბიტრაჟს შეუძლია ნებისმიერ მხარეს მოსთხოვოს ექსპერტისთვის წარსადგენი აუცილებელი ინფორმაცია და დოკუმენტაცია. რომელიც მოცემულ მხარესთან ინახება და მხარე ვალდებულია ირბიტრაჟოს მიერ განსაზღვრულ დროში წარმოადგინოს ასეთი ინფორმაცია ან და დოკუმენტაცია.

19.20 თუ მხარეები სხვა რამეზე არ შეთანხმებულან, ნებისმიერ მხარეს შეუძლია მოითხოვოს ექსპერტის (ექსპერტების) მოწვევა ზეპირ განხილვაზე მის (მათ) მიერ წარმოდგენილი დასკვნის გამო მხარეებსა და არბიტრაჟს უფლება აქვთ დაუსვან მას (მათ) შეკითხვები მათთვის საინტერესო საკითხებზე.

19.21 არბიტრაჟის მიერ დანიშნული ნებისმიერი ექსპერტის ჰონორარი და ხარჯი ამ დებულების შესაბამისად გადაიხდება მხარეთა მიერ შემოტანილი ავანსების ხარჯზე, რომელიც შედის საარბიტრაჟო განხილვის ხარჯში.

20. არბიტრაჟის დამატებითი უფლებამოსილებანი

20.1 თუ მხარეები სხვა რამეზე წერილობით არ შეთანხმებულან, მათ მიერ თავიანთი მოსაზრებების ჩამოყალიბების შემდეგ არბიტრაჟი უფლებამოსილია:

ა) გადაწყვიტოს ნებისმიერი საკითხი, რომელიც დაკავშირებულია ხარჯის განაწილებასთან;

ბ) გაგრძელოს ან შეამციროს ნებისმიერი ვადა, რომელიც გათვალისწინებულია საარბიტრაჟო შეთანხმებით, ამ დებულებით ან არბიტრაჟის საკუთარი გადაწყვეტილებით;

გ) დაავალდებულოს ნებისმიერი მხარე წარმოადგინოს ექსპერტიზისათვის საჭირო ნივთი და დოკუმენტაცია, რომელიც ამ მხარის კონტროლის ქვეშ იმყოფება, აგრეთვე ყველა ის დოკუმენტი, რასაც კონკრეტული საქმის განხილვისას არბიტრაჟი საჭიროდ მიიჩნევს;

დ) მიიღოს გადაწყვეტილება მტკიცების ან სხვა წესების გამოყენების თუ გამოუყენებლობის შესახებ, რომლებიც ეხება საქმისათვის ნებისმიერი დოკუმენტის დაშვებას, შემზღალობას და მნიშვნელობას, აგრეთვე ნებისმიერი ფაქტის, საკითხის და ექსპერტის აზრის შესახებ და განსაზღვროს მხარეთა შორის დოკუმენტების გაცვლის დრო და ფორმა;

ე) განსაზღვროს მხარეთა შორის დადებული ნებისმიერი კონტრაქტისა და საარბიტრაჟო შეთანხმების შესწორების პროცედურა, რომელიც აუცილებელია რაიმე შეცდომის გამოსასწორებლად, რომელსაც არბიტრაჟი მხარეთა საერთო ინტერესად მიიჩნევს, ოღონდ იმ ფარგლებში, რაც დაშვებულია ამ კონტრაქტისათვის ან და საარბიტრაჟო შეთანხმებისათვის მარეგულირებელი კანონმდებლობით.

20.2 იმ შემთხვევაში, თუ მხარეები შეთანხმდნენ დავის განხილვაზე ამ დებულების შესაბამისად, მაშინ იგულისხმება, რომ მხარეები შეთანხმებულნი არიან არ მიმართონ არც ერთი ქვეყნის სასამართლოს ან სასამართლო ორგანოს არანაირ გადაწყვეტილებაზე, რომელიც პალატის კომპეტენციას მიეკუთვნება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა მხარეები წერილობით არიან სხვა რამეზე შეთანხმებულნი.

21. უზრუნველყოფის ზომები

21.1. იმ შემთხვევაში, თუ მხარეები სხვა რამეზე არ შეთანხმებულან, მოსარჩელის შუამდგომლობით არბიტრაჟს გამოაქვს გადაწყვეტილება პრეტენზიის უზრუნველყოფის ღონისძიებების შესახებ, რომელიც შეიძლება გამოიხატოს ავანსის შეტანით, საბანკო გარანტიის წარმოდგენით ან ნებისმიერი სხვა საშუალებით, რომელსაც არბიტრაჟი ჩათვლის საჭიროდ. ეს პირობები შეიძლება შეიცავდეს მოპასუხის მოთხოვნას მოსარჩელის მხრიდან ასეთი უზრუნველყოფის წარმოდგენით მოსალოდნელი ზარალის მიღების უზრუნველყოფის შესახებ.

მოპასუხის მოთხოვნით არბიტრაჟს შეუძლია მოსარჩელისაგან მოითხოვოს მოპასუხისათვის მოსალოდნელი ზარალის ანაზღაურების უზრუნველყოფა.

21.2. ერთ-ერთი მხარის მოთხოვნით მტკიცებულებათა უზრუნველყოფის მიზნით არბიტრაჟი უფლებამოსილია მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილება.

22. საქმის წარმოების გადადება და შეჩერება

22.1. აუცილებლობის შემთხვევაში არბიტრაჟის ან მხარეთა ინიციატივით შეიძლება გადადოს ან შეჩერდეს საქმის განხილვა. გადაწყვეტილებას საქმის გადადების ან შეჩერების შესახებ იღებს არბიტრაჟი დადგენილების სახით.

23. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება

23.1. არბიტრაჟმა საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების საბოლოო ხელმოუწერელი ვარიანტი, მას შემდეგ, რაც გამოცხადდება გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი, უნდა მიაწოდოს პალატას საარბიტრაჟო განხილვის დაწყებიდან არა უგვიანეს ერთი თვისა თუ მხარეთა მიერ წინასწარ არ არის დადგენილი საბოლოო გადაწყვეტილების გამოტანის სხვა ვადა.

23.2. თუ მხარეები არ შეთანხმებულან გადაწყვეტილების გამოტანის ვადაზე და გადაწყვეტილება გამოტანილი არ იქნა 23.1 მუხლში მითითებულ ვადაში, არბირტრაჟი უნდა გადადგეს, თუ მხარეთა მიერ სხვა რამ არ იქნა დადგენილი. ამ შემთხვევაში მხარეები ვალდებულნი არიან 10 დღის ვადაში დანიშნონ არბიტრაჟის ახალი წევრები ამ დებულების მე-10 პუნქტის შესაბამისად.

23.3. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების საბოლოო ხელმოუწერელი ვარიანტი ეგზავნება პალატის თავმჯდომარეს, რომელიც უფლებამოსილია შენიშვნები გააკეთოს მხოლოდ გადაწყვეტილების ფორმასთან დაკავშირებით. არბიტრაჟი ვალდებულია გაითვალისწინოს ასეთი შენიშვნები საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების ხელმოწერამდე.

23.4. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება უნდა ჩამოყალიბდეს წერილობითი ფორმით, საარბიტრაჟო განხილვის ენაზე და მასში უნდა აღინიშნოს:

ა) გადაწყვეტილების გამოტანის დრო და ადგილი;

ბ) პალატის სრული დასახელება და არბიტრაჟის შემადგენლობა;

გ) მხარეთა ვინაობა და მისამართები;

დ) საარბიტრაჟო შეთანხმება;

ე) დავის საგანი;

ვ) სამოტივაციო ნაწილი იმ დასაბუთებით, რის საფუძველზეც არბიტრაჟმა მიიღო გადაწყვეტილება (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საარბიტრაჟო შეთანხმება პირდაპირ ითვალისწინებს სამოტივაციო ნაწილის არარსებობას);

ზ) არბიტრაჟის გადაწყვეტილება (საარბიტრაჟო ხარჯის დაკისრების შესახებ გადაწყვეტილების ჩათვლით);

თ) გადაწყვეტილების აღსრულების ვადა;

ი) იმ არბიტრის ვინაობა (თუ ასეთი არსებობს), რომელმაც უარი განაცხადა გადაწყვეტილების ხელმოწერაზე.

23.5. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება საბოლოოა და სავალდებულოა მხარეთათვის შესასრულებლად.

23.6. ხელმოწერილი და ნოტარიულად დამოწმებული საარბიტრაჟო გადაწყვეტილება მხარეებს უნდა ჩაბარდეს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 7 დღის ვადაში.

23.7. ერთ-ერთი მხარის მოთხოვნის საფუძველზე ან არბიტრაჟის ინიციატივით, პალატის თავმჯდომარის თანხმობით, გადაწყვეტილების გამოტანიდან 30 დღის განმავლობაში დაიშვება არბიტრაჟის მიერ საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების განმარტება ან და მასში დაშვებული მექანიკური, ტოპოგრაფიული, თუ გაანგარიშებაში დაშვებული შეცდომის გასწორება. ასეთი განმარტება წარმოადგენს გადაწყვეტილების შემადგენელ ნაწილს, თუ მხარეები სხვა რამეზე არ შეთანხმებულან.

24. მხარეთა მორიგება

24.1. თუ საარბიტრაჟო განხილვის რომელიმე ეტაპზე მხარეები მიაღწევენ სრულ და საბოლოო შეთანხმებას ყველა სადავო საკითხზე, საარბიტრაჟო განხილვა წყდება.

24.2. მხარეთა შეთანხმებას არბიტრაჟი აფორმებს საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სახით მორიგების შესახებ განცხადების შეტანიდან სამი დღის ვადაში.

25. საქმის წარმოების შეწყვეტა გადაწყვეტილების გამოტანის გარეშე

25.1. თუ საქმეზე არ მიიღება საბოლოო გადაწყვეტილება, საარბიტრაჟო განხილვა წყდება დადგენილებით საქმის შეწყვეტის შესახებ.

25.2. საქმის წარმოება წყდება:

ა) მოსარჩლის მიერ თავის მოთხოვნაზე უარის თქმისას, თუ მოპასუხე ასეთი შეტყობინების მიღებიდან ორი კვირის ვადაში არ წამოაყენებს თავის პრეტენზიებს საქმის წარმოების შეწყვეტის შესახებ და არბიტრაჟი არ დაადგენს მოპასუხის კანონიერ ინტერესს დავის ბოლომდე მოწესრიგების თაობაზე;

ბ) თუ არსებობს მხარეთა შეთანხმება საარბიტრაჟო განხილვის შეწყვეტის თაობაზე;

გ) თუ არბიტრაჟს მიაჩნია, რომ რაიმე მიზეზით შეუძლებელია ან საჭირო არ არის საქმის შემდგომი განხილვა, კერძოდ, თუ არ არსებობს ის წინამძღვრები, რომლებიც აუცილებელია საქმის არსებითად განხილვისათვის.

25.3. არბიტრაჟის ფორმირებამდე დადგენილება საქმის წარმოების შეწყვეტის შესახებ გამოაქვს პალატის თავმჯდომარეს.

IV. დასკვნითი დებულებები

26. დასკვნითი დებულებები

26.1. ყველა იმ საკითხთან დაკავშირებით, რომელიც გათვალისწინებული არ არის ამ დებულებით, პალატა, არბიტრაჟი და მხარეები მოქმედებენ ამ დებულების სულისკვეთებით და იყენებენ ყველა შესაძლებლობას იმის უზრუნველსაყოფად, რომ საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებას ჰქონდეს იურიდიულად გამოყენებადი ძალა.

26.2. თუ ოდესმე აღმოჩნდება, რომ ამ დებულების რომელიმე ნაწილი ეწინააღმდეგება საქართველოს კანონმდებლობას ან იურიდიული ძალის არმქონეა, ეს ფაქტი გავლენას ვერ მოახდენს მისი დანარჩენი ნაწილებისა და მთლიანად დებულების იურიდიულ ძალასა და გამოყენებადობაზე.

◎ ჭადრაკი

დაუფასებელი „ვერცხლი“

ათი დღე გავიდა მას შემდეგ, რაც გეტებორგში (შვედეთი) გამართულ ევროპის მოჭადრაკეთა გუნდურ ჩემპიონატზე საქართველოს ქალთა ნაკრებმა (მაია ჩიბურდანიძე, ნინო ხურციძე, მაია ლომინეიშვილი, ნანა ძაგანიძე, ქეთევან არახამია-გრანტი, კაპიტანი – ნინო გურიელი) ვერცხლის მედალი მოიპოვა. ამ ხნის განმავლობაში ჩვენი დიდოსტატქალებისთვის წარმატება არავის მიულოცავს, მათ შორის – ჭადრაკის ეროვნული ფედერაციის ხელმძღვანელობასაც.

გუშინ ნონა გაფრინდაშვილის სახელობის თბილისის ჭადრაკის სასახლეში ქალთა გუნდის წევრები მასმედიის წარმომადგენლებს შეხვდნენ. პრესკონფერენცია დიდოსტატმა ნინო გურიელმა გახსნა, რომელმაც, კერძოდ, აღნიშნა: – ევროპის გუნდურ ჩემპიონატებზე საქართველოს ქალთა ნაკრებმა 1992 წელს ვერცხლისა და 1997 წელს ოქროს მედლები მოიპოვა. მას შემდეგ ყველა შეჯიბრებაზე ხელი მოგვეცარა. გეტებორგისთვის მონდომებით ვემზადებოდით და ზედ გამგზავრების წინ ფედერაციის პრეზიდენტმა გურამ აბსანძემ შეედეთში წასასვლელი ფული ვერ ვიშოვე და თანამდებობიდან გადავდექით, ბატონ კახი ჩიგოგიძის პირით შემოგვითვალა. წარმოიდგინეთ ჩვენი მდგომარეობა. ვინ არ შევაწუხეთ – აქეთ კულტურისა და სპორტის მინისტრი გიორგი გაბაშვილი, ცალკე – სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარე დავით ნამგალაური, რომლებმაც ფაქტობრივად, ორ საათში შეუძლებელი შეძლეს – სეოკის პრეზიდენტის – ბადრი პატარკაციშვილის დახმარებით გუნდების გასამგზავრებელი თანხა იმოვეს. ჩვენი გუნდის სახელით, გულისხმიერებისთვის დიდი მადლობა მინდა ვუთხრა სამივე პიროვნებას.

პრესკონფერენციაზე შევიგყვეთ, რომ ქართველი მოჭადრაკეები 14 საათი ამსტერდამის აეროპორტში მსხდარან, რის გამოც ჩემპიონატის საზეიმო გახსნას ვერ ჩაუწრეს. წლევანდელ ეს არ ყოფილა პირველი შემთხვევა. თურმე მოჭადრაკე ვაჟებიც ამგვარ სიტუაციაში გამგზავრებულან ევროპის პირად ჩემპიონატზე.

მაია ჩიბურდანიძე, ხუთგზის მსოფლიო ჩემპიონი: ასპარეზობის წინ დიდი ენერგია შევალიეთ არასპორტულ საქმეებს. ჩვენ, უფროსი თაობის წარმომადგენლებმა, უფრო იოლად გადავიტანეთ ნერვული სტრესი, ვიდრე ახალგაზრდებმა, ამიგომ ძალა არ გვეყო ოქროს მედლებისთვის საბრძოლველად, თუმცა ცდა არ დაგვიელია.

შეგახსენებთ, რომ ქართველი დიდოსტატები ქუალი ჩამორჩნენ პოლონელებს. მაია ჩიბურდანიძემ | დაფაზე ვერცხლის მედალი მოიპოვა, თანაც უაღრესად კრიტიკულ შეხვედრებში მოიპოვა გამარჯვება. მათ შორის რუსეთელ ალექსანდრა კოსტენიუკთან.

პრესკონფერენციის დასასრულს ქალბატონმა მაიამ ისიც დასძინა, რომ იგი ნინო გურიელთან და რამდენიმე მოჭადრაკესთან ერთად მხარს არ უჭერდა გურამ აბსანძისა და მისი გუნდის ჭადრაკის ფედერაციის ხელმძღვანელად მოსვლას. როგორც ხედავთ, მართალი გამოვდექით, თქვა.

ჭადრაკის ფედერაციაში ახლა, მართლაც, ძალიან არეული მდგომარეობაა. როგორც ვარაუდობენ, მალე რიგგარეშე ყრილობა გაიმართება, ფედერაციის ახალ ხელმძღვანელობასაც აირჩევენ და ქალთა გუნდის ნაღვაწსაც დაიფასებენ.

ლეძსო ცინცაძე

◎ თაობა

გზა ჩემპიონმა დაულოცა

ცხოვრებამ მორიდებული და თავმდაბალი ყმაწვილია, ხალიჩაზე – ვერცხლისწყალივით მოძრავი და მოქნილი. მეგოქეებს უჭირთ მასთან გამკლავება. მართალია, ჯერ ცამეტი წლისაც არ არის, მაგრამ მის სპორტულ კოლექციას მრავალი ჯილდო ამშვენებს. მედლებს შორის „ოქრო“ ჭარბობს, რაც იმაზე მეტყველებს, რომ შეჯიბრებისას კვარცხლბეკის უმაღლესი საფეხურიდან იშვიათად ჩამოდის. სენაკის მე-4 საბაზო სკოლის მეშვიდეკლასელ გიორგი დავითაიაზე მოგახსენებთ.

ბერძნულ-რომაულ ჭიდაობაში ვარჯიში შვიდი წლისამ დაიწყო ალეკო მურღულიას ხელმძღვანელობით. ათი წლისამ სამგრედიაში პირველი რესპუბლიკური ტურნირი მოიგო 26 კილოგრამ წონით კატეგორიაში. ახლა უკვე 35 კილოგრამს იწონის. ბოლო სამი წლის განმავლობაში 14 ტურნირზე მოსინჯა მკლავისა და მუხლის ძალა. მხოლოდ ერთგან იყო მესამე, დანარჩენ შეჯიბრებებში ყველას სძლია, მათ შორის – 2003 წელს ერევანში, სადაც საუკეთესო ტექნიკისთვის სპეციალური პრიზიც კი დაიმსახურა.

ამას წინათ გიორგი დავითაიამ სენაკში კარლო ჯოჯუას და შოთა მორჩილაძის ხსოვნის ტურნირშიც იასპარეზა. ლამაზი ჭიდაობით გულშემატკივართა და სპეციალისტთა მოწონებაც დაიმსახურა. კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე მდგარი ნიჭიერი ყმაწვილი სახელოვანმა ფალავანმა – საბჭოთა კავშირის ორგზის ჩემპიონმა თამაზ მაჭავარიანმა დააჯილდოვა და გზა დაულოცა დიდი სარბიელისკენ.

ვაჟა დანელია

◎ გეისგოლი

მხოლოდ პანაპას ვძლიეთ

საქართველოს თექვსმეტწლამდელ ბეისბოლისტა ნაკრებმა ევროპის პირველობაზე შედიზედ ექვსი მაგჩი მოიგო და ამერიკაში მსოფლიო სერიის ფინალურ ეტაპზე გამოსვლის უფლება მიიღო. ოკეანისგადაღმელ თანატოლებთან ჩვენმა ბიჭებმა ვერაფერი გააწყვეს: სამი მაგჩი წააგეს და მხოლოდ მეოთხე შეხვედრაში, ყველასთვის მოულოდნელად, ლათინური ამერიკის ზონის გამარჯვებულ პანამის გუნდს სძლიეს 2:1. საქართველოს ნაკრები ნახევარფინალს მიღმა დარჩა.

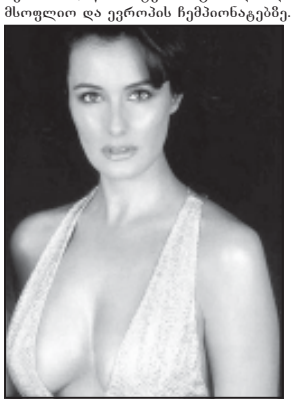

ის, რომ, ათობით ქალიშვილი ცდილობს მისი გულის მონადირებას, მან კი რაგომღაც კაპუა ირჩია.

რობერგა კი ყოფილი „იგალიის ლამაზმანია“. იცით რომელი წლის? – 1986 წლის! მაშინ 18 წლის ნეაპოლელმა ქალიშვილმა მოხიბლა ჟიერის წევრები და პირველი ლამაზმანის წოდებაც მიანიჭეს.

რობერგამ მასიმილიანო გაიცნო ერთ-ერთი ინტერვიუს დროს, რომელსაც იგი იღებდა ოლიმპიური თამაშების შემდეგ როსოლინოსა და მის დედასთან. მაშინ მოცურავე გადაირია ჟურნალისგის მომხიბვლელობით. ისინი 2004 წლის დეკემბრიდან ხვდებიან ერთმანეთს. როგორც ამბობენ, ამ ურთიერთობის შედეგად როსოლინო შეამჩნევად შეიცვალა – უფრო მეტ ყურადღებას უთმობს საკუთარ თავს, ოფთალმოლოგიურ კლინიკასაც კი მიაკითხა სიბეცის განსაკურნად.

და კიდევ ერთი პრობლემა – შეყვარებულებს ძალზე ცოტა დრო რჩებათ ურთიერთობისათვის. ვაჟს უამრავი შეჯიბრებისა და ვარჯიშის გამო, ქალს – თითქმის განუწყვეტლივ ეთერში ყოფნის გამო. ხშირად თვეში ერთხელაც კი ძლივს ხვდებიან.

სწორედ ამან უბიძგა ერთხელ რობერგას – მიეტოვებინა ყველაფერი და ავსტრალიაში გაფრენილიყო, რათა როსოლინოს ჩაეხვეოდა.

◎ სპორტულ ორგიტაზე

აბრამოვიჩი ყიდულობს ისინბაევას?

ღიას, სახელგანთქმულმა რუსეთელმა ჭოკით მხტომელმა, მსოფლიო და ოლიმპიურმა ჩემპიონმა, 18-გზის მსოფლიო რეკორდსმენმა ელენა ისინბაევამ მილიარდერის რომან აბრამოვიჩის ყურადღება მიიპყრო.

ჩუკოტკის გუბერნატორი და ლონდონის „ჩელსის“ პატრონი ისე მოიხიბლა 23 წლის სპორტსმენის წარგომელსკისთან გამოსათხოვებლად. ის 78 წლისა 16 აგვისტოს გარდაიცვალა.

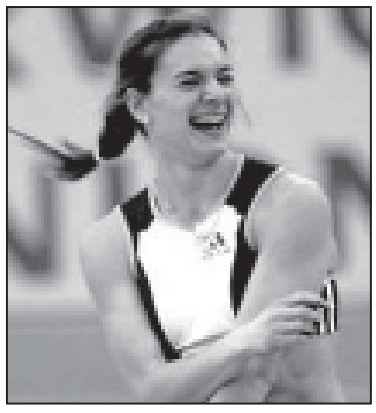

მართალია, სამგლოვიარო ცერემონია 11 საათისთვის იყო დანიშნული, მაგრამ ხალხის ნაკადი დიდხანს არ შეწყვეტილა, ყველას უნდოდა უმარმაზარ დარბაზში კუბოსთან მისვლა და კალათბურთელების, გულშემატკივრების კერპისთვის უკანასკნელად თვალის შევლება.

სამგლოვიარო მიგინეი სამი საათით გვიან დაიწყო. პირველი გამოვიდა რუსეთის ფედერაციის თავდაცვის მინისტრი სერგეი ივანოვი. მან გომელსკი კალათბურთის მარშლად მოიხსენია.

მოსკოვის მერმა იური ლუჟკოვმა კი თქვა, რომ ის, რაც გომელსკიმ ცსკა-სთვის გააკეთა, დიდხანს დარჩება.

არმიის ცენტრალური სპორტული კლუბის უფროსმა ოლგა სმოროდსკაიამ კი წინადადება შეიტანა ამ უნივერსალური სპორტული კომპლექსისათვის გომელსკის სახელის მინიჭების შესახებ.

გამოაქვეყნეს საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტის ჟაკ როგეს სამძიმრის დეპეშა. მიგინეზე გამოვიდნენ, აგრეთვე, რუსეთის სპორტული ორგანიზაციების ხელმძღვანელები.

ბოლოს კი უდიდესი მწვრთნელის აღმრდილთა სახელით მიცვალებულს გამოეთხოვა ვალდემარას ხომიჩიუსი.

მერე რა, რომ ასაკით უფროსია?

მთელი იგალია გულისფანცქალით ადევნებს თვალს სახელგანთქმული მოცურავის, ოლიმპიური ჩემპიონის მასიმილიანო როსოლინოსა და პოპულარული ტელეწამყვანის რობერტა კაპუას რომანს. თითქოსდა აქ უჩვეულო არაფერი უნდა იყოს. მაგრამ ის მაინც გამოიძებნა: რობერტა 10 წლით უფროსია მასიმილიანოზე.

როსოლინომ თავის ასაკში უკვე ბევრს მიაღწია – გახდა ოლიმპიური ჩემპიონი, წარმატებით გამოდიოდა მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონატებზე.

დიდი პატივით გააცილეს

მოსკოვში არმიის ცენტრალური სპორტული კლუბის უნივერსალურმა სპორტულმა კომპლექსმა ძლივს დაიგია ისინი, ვინც იქ მივიდა კალათბურთის უდიდეს მწვრთნელთან ალექსანდრე

№ 197-198. შაბათი, 20 აგვისტო, 2005 წელი.

ყოველკვირეული ლიტერატურულ-პუბლიცისტური ჩანართი №23

ლიტერატურული წინასწარმეტყველები

იან მაქევანმა ლონდონის ტერაქტის საშინელი სურათი წინასწარ დახატა...

* * *

„ყოველი პოლიტიკოსი, როგორი შეხედულებისაც არ უნდა იყოს, ძალაუფლებას რომ ჩაიგდებს, უნდა თუ არა, იძულებული ხდება, რომ გული გაიტეხოს საკუთარ იდეალებზე და ის იმედები გაუცრუოს ხალხს, რომლებსაც იმაზე ამყარებდნენ...“

57 წლის ინგლისელი მწერალი იან მაქევანი ერთ-ერთ ყველაზე თვალსაჩინო თანამედროვე ბრიგანელ პროზაიკოსად არის მიჩნეული. 1975 წლიდან მოყოლებული, როცა მისი სადებიუტო რომანი „პირველი სიყვარული, უკანასკნელი რიტუალები“ გამოქვეყნდა, ინგლისელი მკითხველები ყურადღებით ადევნებენ თვალს მაქევანის შემოქმედებას. მის საუკეთესო რომანებად ითვლება „ამსტერდამი“ (1998) და „მობოდიშება“ (2002). ბოლო რომანში „შაბათი“ მწერალმა ლონდონში ტერორის საშინელი სურათი დახატა. გავიდა რაღაც დრო და ინგლისის დედაქალაქში მართლაც აფეთქდა ბომბები.

— მისტერ მაქევან, თქვენი ახალი რომანის გმირი ლონდონის თავზე ალმოდებულ თვითმფრინავს ხედავს და ფიქრობს — 11 სექტემბერი იწყებაო. მას ჰგონია, რომ აქაც იწყება ტერორისტული აქტები. გამოორკვა, რომ გმირი არ შემცდარა. თქვენ ვარაუდობდით, რომ ეს მოხდებოდა?

— რომანის დასასრულში მთავარი გმირი ჰენრი პეროუნი ფანჯარასთან დგას და იმაზე ფიქრობს, თუ როგორ დაბომბავენ ლონდონს. მე ავწერე შიში, რომელიც ყველამ განვიცადეთ 11 სექტემბრის შემდეგ. ოღონდ რაკი არაფერი არ ხდებოდა, ვცდილობდით ჩვენი ცნობიერებიდან ამ გრძნობის ამოძირკვას. ოთხი წელიწადი ლონდონში მშვენიერი აგმოსფერო იყო, მრავალი უმეველო კულტურული თუ მეცნიერული ამბავი მოხდა. შვიდ ივლისს კვლავ გაიღვიძა იმ შიშმა, რაზეც რომანშია ლაპარაკი.

— ეგ მთავარი გმირი წარმატებული ნეიროქირურგია, ბედნიერი მეუღლე, ორი მოზრდილი შვილის მამა. ის დედაქალაქში ცხოვრობს, არა მარტო იმ ადგილას, სადაც თქვენ, არამედ სწორედ თქვენს სახლში.

— მართალია. „შაბათში“ კვაზიდოკუმენტურ სტილს ვიყენებ. ამ კაცს ჯერ მეზობლად ვუპირებდი დასახლებას, რადგან ჩვენს რაიონში რამდენიმე საავადმყოფოა, პეროუნისთვის შესაბამისი პროფესია მოვიფიქრე. შემდეგ გადავწყვიტე, რომ ჩემს სახლში შეეძლო ცხოვრება. მისი ყოფის ზოგიერთი დეტალი ემთხვევა ჩემსას, თუმცა რამდენიმე მისი შეხედულება ჩემთვის აბსოლუტურად უცხოა. ყველაზე უფრო ჩვენ მომაკვდავ დედასთან ურთიერთობები გვაახლოებს. ავწერე ის, რაც თვითონ გადავიტანე. მისი შვილი თეო ჩემს ვაჟს ჰგავს, მუსიკოსია, ოღონდ გიტარაზე უკრავს. არ ვიცი, ვინ იქცა ექიმის ქალიშვილის, დეიზის პროტოტიპად. ეგეს ჩემი მეგობრების გოგონა. პეროუნის სიმამრი — ცნობილი პოეტი — კი კრებითი პორტრეტია ყველა ძველი ლოთისა, რომლებიც ჩემს ცხოვრებაში შემხვედრია.

— „შაბათში“ პეროუნი გონი ბლერთან მოკლე შეხვედრას იხსენებს...

— რეალური შეხვედრაა აღწერილი. პრემიერთან თანამედროვე ხელოვნების მუზეუმში „ტეიგში“ წარმადგინეს. მხატვარი ვეგონე.

— რას იგყვით, თქვენი გამოხატული ბლერი სასაცილო და ცოგა ახირებული ხომ არ გამოჩნდა?

— რომანს როცა ვთხზავდი, პირველ ყოვლისა, ცნობისმოყვარეობა მიპყრობდა. შეუძლია თუ არა რომელიმე პიროვნებას ომში ამა თუ იმ ქვეყნის ჩათრევის დაჩქარება ან შეჩერება? ამასთან როგორ გრძნობს თვითონ თავს პირად ცხოვრებაში? ეღვიძება თუ არა შუაღამისას, მწარე ფიქრებით შეპყრობილს? პეროუნმა პრემიერ-მინისტრის თვალებში სევდა შენიშნა, როცა ბლერი მიხვდა, რომ მისთვის მხატვარი არ გაუცვნიათ. გრძნობს თუ არა მთავრობის მეთაური იმედგაცრუებას, როცა პოლიტიკური ჩანაფიქრები არ გამოსდის? რას განიცდის, როცა აკრიტიკებენ?

— რა შეხედულებისა ხართ გონი ბლერის პოლიტიკაზე?

— პირადად მე ერთგვარად ძველმოდური აზრი მაქვს — პოლიტიკისთვის ხელის მოკიდება ყოველთვის იმედგაცრუებასთანაა დაკავშირებული. ყოველი პოლიტიკოსი, როგორი შეხედულებებისაც არ უნდა იყოს, ძალაუფლებას რომ ჩაიგდებს, უნდა თუ არა, იძულებული ხდება, რომ გული გაიტეხოს საკუთარ იდეალებზე და ის იმედები გაუცრუოს ხალხს, რომლებსაც იმაზე ამყარებდნენ... ვერ ვიტყვი, რომ ახლანდელი მთავრობა ყველაზე ცუდია იმათ შორის, ვინც ინგლისს დიდი ხნის მანძილზე მართავდა. არც ის მგონია, თითქოს გამუდმებით იგყუება. ვფიქრობ, რომ ამ ხელისუფლებას რაღაც მიღწევები აქვს...

— მას აქეთ, რაც ლონდონში მოხდა, შეიცვალა თქვენი დამოკიდებულება ბოლო რომანის — „შაბათის“ მიმართ?

— ისე გამოდის, თითქოს რომანი ახლა მეგს ნიშნავს, ვიდრე ის სინამდვილეშია. თუკი არსებობს 11 სექტემბრის გავლენით დაწერილი წიგნი, სადაც აღწერილია ადამიანთა მიერ განცდილი შიში, მაშასადამე, ხალხს აღრე თუ გვიან მოუწევს ამ შიშის დაძლევა. ეს უნდა მომხდარიყო, ამას ვერ აირიდებდი...

„КУЛЬТУРА“

სამოსი ფდის ფინეთ, აგვისტოს თვეში, იევონიას თავს დაეცყდა ხიროსიმას ტრაგედია

ამ ფაქტს გერმანელი პოეტი მარი ლუიზე კამნიცი ასე გამოეხმაურა:

ხიროსიმა

ვინც ხიროსიმას სიკვდილი სტეორცნა,
იმან მონასტერს მიაშურა, იქ ზარებს რეკავს.
ვინც ხიროსიმას სიკვდილი სტეორცნა,
კისერზე ეულფი ჩამოიცვა და ხკამს ფეხი ჰკრა,
ვინც ხიროსიმას სიკვდილი სტეორცნა,
შეიშალა და მოჩვენებებს იგვრიეებს,
ათასობით რომ ეხვეიან კარს დამდამობით,
მტვრიდან აღმდგარნი მის განსაკითხად.
ხინამდვილეში ეოველიევ ასე როდია.
ხულ ცოტა ხნის წინ ვნახე იგი
ქალაქგარეთ, თავის ბაღნარში.
ცოცხალი დობე ჯერ ნორჩი იეო,
ვარდის ბუჩქებიც შეუფოთლავი.
ისე ხწრაფად ვერ იზრდებიან,
რომ თავი ხაიმედოდ შეაფარო ტეეს დავიწეების.
ნათლად მოჩანდა ხახლი ქალაქის განაპირას.
მის გვერდით იდგა
ახალგაზრდა ქალი ფერად კაბაში,
ხელში ბატარა გოგონა ჰეავდა ატატებული,
ბიჭი კი მამის ზურგზე შემომჯდარიეო
და მის თავზე მათრახს მარჯვედ ატელაშუნებდა.
თვით მან თამამად შეიცნობდით,
ოთხზე დამდგარს მწვანე მდელოზე,
ხიცილისაგან ხახემოქცეულს, რადგანაც
ღობის იქითა მხარეს
დგას ფოტოგრაფი, ხამეაროს თვალი.

გერმანულიდან თარგმნა
რუსუდან ღვინეფაძემ

საინგილო, გუშაბამის ეკლესია

ჟურნალისტი-ფუტბოლიკურის ფსიქოლოგიური ტესტი

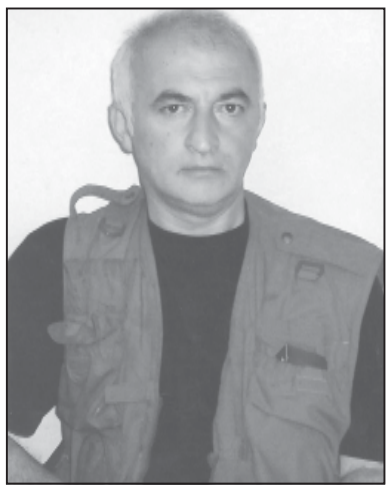

ის მძიმე კვალი, რაც სულიერმა ტრავმებმა ალიბეგლოს თეატრის დამაარსებელს, რეჟისორ ანზორ დოლენჯაშვილის ჯანმრთელობას დაამჩნია, მრავალ საფიქრალს აღძრავს და იმ ფუნქციონერთა სინდისზეა, რომლებმაც ეს ღირსეული ადამიანი განსაცდელისთვის გაიმეტეს.

იმ იმედს, რომ რეჟისორი კვლავ აღიდგენს ფიზიკურ ძალებს, მისივე სულიერი გამძლეობა გვაძლევს.

საინგილოდან „კარგი რატომ აგიგიას!“... ლოგიკით გამოგდებულს, იქაურობა მაინც მუდამ ბედისწერასავით თან ახლავს...

რეჟისორ ანზორ დოლენჯაშვილის მონოლოგი

„ისინი ისევ რიტორიკას მიმართავენ. მე ასეთ თამაშში არ ვერევი. მე ოცი წელი დიდ თამაშს ვთამაშობდი...

ხელისუფლებამ უნდა დაინახოს სიტუაციის სიმძიმე — 1921 წლის შემდეგ, დღეს პირველად აღდგა ინგილო ხალხი თავისი უფლებების დასაცავად!..“

საინგილოში გამგზავრებისას, რა თქმა უნდა, ვიცოდი, სად მივდიოდი და ჩემი მისიაც გაცნობიერებული მქონდა, მაგრამ ადგილზე ნანახმა ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა... და დავრჩი იქ, როგორც მაშინ გადავწყვიტე, სამუდამოდ. შევრთე ინგილო ქალი და ხუთი შვილი გავაჩინე.

თეატრი, რომელიც სოფელ ალიბეგლოში ჩამოვაყალიბე, ილია ჭავჭავაძის სახელს აგარეს და პროფესიული თეატრი ვახდა. იმ მხარეში ჩემი ცხოვრების 20 წელიწადი გავატარე...

სინამდვილეში მოვლენები ჰარმონიულად არ ვითარდებოდა. იყვნენ ძალები, ყველა გზით და საშუალებით რომ ცდილობდნენ საინგილოში ერთადერთი ქართული კერა მოეშალათ. უნდოდათ ჩემი იქიდან გამოყვეკება, რადგან ეს ვერ მოახერხს, გამაგდეს.

წინა ხელისუფლების დროს, შევარდნაძის აპარატის თანამშრომლებმა, ორჯერ წამომიყენეს წინადადება წავსულიყავი. მაშინ ეროვნული უმცირესობის საკითხებს ვინმე **გერასიმოვი** კურირებდა. მისმა თანამშრომლებმა **ჭანტურიშვილმა** და **ასლამაზოვმა** ყველაფერი იღონეს, რომ საინგილოში ქართული კერა ჩამქრალიყო.

უშუალოდ ჭანტურიშვილმა ორჯერ შემომითვალა, იქაურობა დამეგოვებინა და საქართველოში ნებისმიერ თეატრში ან კულტურის სამინისტროში მომაწყობდა.

ეს საუბრები და შეთავაზებები რომ შორს გამიზნული იყო, შემდეგმა მოვლენებმა დაადასტურეს...

სკანდალი კულტურის მინისტრ ვალერი ასათიანს და სამინისტროში გამოყოფილ 400000 ლარს დაუკავშირდა. უფრო სწორად, იმ 400000 ლარის „გაქრობას“. სინამდვილეში ყველამ ყველაფერი კარგად იცოდა და მე განგებების ვაცად გამომიყვანეს. ბოლოს დამაპატიმრეს კიდეც.

ორი კვირა იზოლატორში ვიჯექი და, თქვენ წარმოიდგინეთ, იქ ძალიან კრგად და, რაც მთავარია, მყარად ვგრძნობდი თავს. მე იქ ე.წ. პროფესიონალმა ყაჩაღებმა და რეციდივისტებმა კაცურად მცეს პატივი. გამოიცა იმან, რომ ზეპირად იცოდნენ ჩემი „საქმე“, ისიც კი ვისგან მოდიოდა ეს ყველაფერი. უფრო მეტიც, მათ ისიც გათვალიეს და მითხრეს: შენ ორ კვირაში გაგიშვებენო. იქ იყვნენ პაგიმრები, რომლებიც მეოთხე, მეხუთე „სროკზე“ ისხდნენ. ერთ-ერთმა მათგანმა თავისი საწოლი დამითმო და თვითონ იატაკზე დაიძინა... აი, ასეთი ბიჭები იყვნენ ისინი! მათმა საქციელმა ამდენი სულიერი ტრავმის შემდეგ ადამიანური სიხარული მომანიჭა. საოცარი ფაქტია, როცა ქვეყანაში კულტურის მინისტრზე ღირსეულად რეციდივისტი გამოიყურება...

ამის მერე გარეთაც დაიწყო მიტინგები, პრესკონფერენციები... ინტელიგენციია მხარში დამიდგა. სასამართლო პროცესზე მოვიდნენ ცნობილი თეატრალები... რეჟისორები, მსახიობები... უსაზღვროდ მადლობელი ვარ მათი... ბედნიერი ვიყავი, რომ ქართველი ხალხის თანაგრძნობა და თანადგომა ვიგრძენი.

და მაინც, ნერვიულმა სტრესებმა უკვალოდ არ ჩაიარა... ინფარქტი, ინსულტი... ალბათ ნელ-ნელა გამოვალ მდგომარეობიდან... იმოლატორში გატარებული ორი კვირა კი ჩემი ცხოვრების ძალიან მნიშვნელოვან, საგულისხმო პერიოდად მიმაჩნია...

* * *

ალიბეგლოს თეატრს, რომელსაც წელს, იანვარში აზერბაიჯანის სახელმწიფო ქართული დრამატული თეატრის სტატუსი მიენიჭა, სასიკეთო რეფორმების ნაცვლად ხელმძღვანელად ისეთი ხალხი დაუნიშნეს, იმ მხარეში პროვოკატორებად რომ იცნობენ. ისიც ცნობილია, რომ სწორედ ისინი თანამშრომლობდნენ სპეცსამსახურებთან ქართული საქმის საწინააღმდეგოდ და ქართველი და აზერბაიჯანელი ხალხის დაპირისპირებას პროვოცირებდნენ.

დასმა თხოვნით მიმართა აღგილობრივ რაიონულ ხელმძღვანელობას... ალიბეგლოში გამოსვლები და მიტინგები დაიწყო, სოფელი აღსდგა, სიტუაცია თანდათან უმართავი ხდებოდა... მე შევუთვალე, რომ უკიდურესი ზომებისთვის არ მიემართათ. ნათლად წარმოვიდგინე, რა შეიძლებოდა მომხდარიყო: შეაგზავნიდნენ იქაურ ომონს, პოლიციას, უშიშროების სპეცრაზმებს და მერე უკვე რა იქნებოდა, არავინ იცის... მაგრამ როგორც ჩანს, იქ დემოკრატიული პროცესები მართლა დაიწყო: აქცია არ დარბევიათ... მიუხედავად ამისა, ალიბეგლოელებს ვეუბნები: თქვენი მუქარით არაფერი გამოვა-მეთქი...

საქართველოს წარმომადგენლები კი ისევ დემაგოგიურ რიგორიკაში გადადიან. ტერმინოლოგიაც კი არ ეცვლებათ: **„ხალხთა ძმობა და მეგობრობა...“** თეატრის საკითხებთან დაკავშირებით, პრესკონფერენციას ესწრებოდა **ბაგონ კვარაცხელია** — პრეზიდენტის აპარატიდან. ასევე მობრძანდა საქართველოს კულტურის სამინისტროს ხელოვნების დეპარტამენტის დირექტორი **ბაგონი გვათუა** და თეატრალური საქმართველოს უფროსი **ბაგონი ზაზა სოფრომაძე...** ეს ბაგონები სრულიად უფუნქციოდ ბამოიყურებიან. საღდაც თითქოსდა მართალს ამბობენ, ჩვენ საქართველოს და არა აზერბაიჯანის კულტურის სამინისტრო ვართ და იურიდიულად იმათ საქმეში, საკადრო პოლიტიკაში, ჩარევის უფლება არ გვაქვსო... მაგრამ როდემდის უნდა იყოს ასე, ტრადიციულად უფუნქციოდ, ჩვენი კულტურის სამინისტრო? ხომ შეიძლება რაღაც დიპლომატიური სვლები მაინც აწარმოონ ან კოლეგიალობის დონეზე გადაჭრან პრობლემები?

ჩვენი კულტურის სამინისტროს მონაწილეობა ამ საქმეში არის ფიქტური. მთ ილაპარაკეს ჩემთვის ნაცნობი და არა ერთხელ მოსმენილი რიგორიკული სიტყვები: ხალხთა მორის მეგობრობა და კარგი ურთიერთობა უნდა იყოსო. ეს ის ფრაზებია, რომელთაც უმეტესად არ ახლავს კონკრეტიკა.

იხ. მე-8 გვ.

№ 197-198. შაბათი, 20 აგვისტო, 2005 წელი.

ვინ არის ეს ქალი...

ოდესღაც, ევროპაში, ის ყველაზე ლამაზ ქალად ითვლებოდა...

70-იან წლებში, პოლონურ ჟურნალ „ეკრანის“ ერთ-ერთი ნომრის გარეკანს მისი ფოტო ამშვენებდა წარწერით: – „წლის ყველაზე ლამაზი კინომსახიობი ქალი ევროპაში“.

...სოლოლაკში, მეზობლად ცხოვრობდა. ხშირად მინახავს ქუჩაში ჩაფიქრებით მიმავალი... ვიცოდი, რომ ოცდაჩვიდმეტში რეპრესირებული ოჯახიდან იყო. ისიც, რომ მოსკოვიდან არც ისე დიდი ხნის ჩამოსულს, კინოსურდა და პოპულარულმა **ოთარ კობერიძემ** ის „ბაში-აჩუკის“ გადაღებაზე გაიცნო...

ლია ელიავას უყვარდა თბილისის ქუჩებში ფეხით სიარული... ხშირად შემინიშნავს სოლოლაკში, ლერმონტოვის ქუჩაზე, გამვლელები როგორ აყოლებდნენ მზერას...

საბჭოთა კავშირის ჩაკეტილი სივრცე მსოფლიოში პოპულარობისთვის ძალიან ცოტა შანსს უტოვებდა, თორემ ამ გარეგნობის და აქტიორული მონაცემების მსახიური და შესძლო თუ არა ამის შემდგომ შემოქმედებითი მწვერვალის დაპყრობა?

საუბარს იმაზე, რომ მისი ცხოვრება სჯობდა სხვანაირად წარმართულიყო და რომ კარგი იქნებოდა ეთამაშა ბევრ და სხვადასხვა ჟანრის ფილმში, თუნდაც ნაოცნებარი როლები, არასოდეს არა აქვს აზრი, რადგან ყველაფერი ალბათ ისე განხორციელდა, როგორც უნდა ყოფილიყო...

მის ლამაზ და ამავე დროს სათნო და გონიერ სახეს ძველებური, დახვეწილი გენეტიკური კოდიც აყალიბებდა. მისი დიდი ბაბუა ხომ ივანე კერესელიძე იყო, ჟურნალ „ცისკრის“ დამაარსებელი.

„ქართული ფილმის“ სადუბლიაჟო აღსადგენი ფილმის რეჟისორ (სადაც მსახიობი ლია ელიავა სისტემატურად ახმოვანებდა ფილმებს) ქეთევან წულაძისგან (ხშირად სტუმრობდა მას) შევიტყვე, თუ როგორ უნდოდა ეთამაშა ნინო ჭავჭავაძე. (ვახტანგ გაბლიაშვილს თურმე სურდა ბარათაშვილზე ფილმი გადაეღო, სცენარიც მზად ჰქონია, მაგრამ ვერ განახორციელა).

ლია ელიავა ამბობდა: **– ხომ შეიძლებოდა რაც მაქვს, ისიც არ ყოფილიყო. მე გულთან მიმიტანა ჩემმა მაყურებელმაო.**

ქეთევან წულაძე იხსენებს ამ მსახიობის მიერ გახმოვანებულ 2000-ზე მეტ ფილმს. იხსენებს, როგორც ადამიანს, რომელიც სხვის სიხარულს მუდამ იზიარებდა.

ლია ელიავას თურმე თენგიზ აბულაძის „მონანიებაში“ ქეთევან ბარათელის როლი უნდა ეთამაშა. სხვაგან წასული ვერ მოხვდა ამ ფილმში, თუმცა, როცა მან ზეინაბ ბოცვაძის ქეთევან ბარათელი ნახა, აღგაცება ვერ დამალა და მსახიობს გულით მიულოცა გამარჯვება.

* * *

... იმ წუთისოფელში გადასახლებულნი მაინც გვათბობენ ხოლმე თავისი გამოსხივებით. ვფიქრობ ლია ელიავა იქედანაც ისევე სათნოდ გვიმზერს, როგორც ამ ცხოვრებაში...

ლია ელიავა (შუაში) ქართველ და უცხოელ კინემატოგრაფისტებთან ერთად

რათში **„ჩრდილი გზაზე“** იღებდნენ. ვიცოდით, რომ ბებიამ და ბაბუამ გაზარდეს და მის ცხოვრებაში ბევრი რამ ისე წარიმართა, როგორც ალბათ, არ უნდა ყოფილიყო...

მიუხედავად დიდი სირთულეებისა, გარშემო საოცარი ადამიანები ერტყა და მათი ყურადღებით იყო განებივრებული...

მაშინ თბილისიც სხვანაირი იყო. ქუჩებში ჭაბუკები მღეროდნენ, ღია ფანჯრებიდანაც სიმღერის ხმა გამოდიოდა... ვიღაცა მღეროდა, იმიტომ რომ ემღერებოდა...

ახალგაზრდებმა ვიცოდით, რომ ეს მშვენიერი ქალი **ლია ელიავა** იყო, რომ მაშინ ძალიან ახალგაზობს ალბათ ევროპის თუ ამერიკის ყველაზე ფეშენებელური ფუსტივალები და კინოინდუსტრიის მაგნატები მიაპყრობდნენ მზერას... მას სხვა დროში მოუხდა ცხოვრება, **მაგრამ იქნებ იმ დროსაც ჰქონდა თავისი სხვაგვარი მყუდროება, როცა დღევანდელობასთან შედარებით შენელებული კაღრებივით მიდიოდა ცხოვრება, რომ მსოფლიოს გიჟურ რიტმში მთლიანად არ ვიყავით ჩაფლული...**

* * *

ლია ელიავა მაყურებელმა პირველად სრულიად ნორჩი იხილა ფილმში **„მწვერვალთა დამპყრობნი“**. იქცა თუ არა სიმბოლოდ მისთვის ფილმის ეს არაორაზროვანი სათამან კინოეკრანზე თავისებური მთელი ეპოქა შექმნა, ის დღემდე ახსოვთ, უყვართ და ეთაყვანებიან... მის მიერ განსახიერებულ როლებში არის ის, რაც ამ სახეებს მაყურებლისათვის საოცრად ახლობელს და ხელშესახებს ხდის.

– ქართული კინოს ისტორია ჩემი ბედის ნაწილია, – უთქვამს ლიას. არასდროს ღალატობდა ზომიერების გრძნობა არც ეკრანზე, არც ცხოვრებაში. ასეთი ახსოვთ იგი.

ლია ელიავა მორწმუნეც იყო, ქველმოქმედიც... დადიოდა ციხეებში და პატიმარ ქალებს შუამდგომლობდა. მათხოვარს ისე არ ჩაუვლიდა, რომ არ განეკითხა... უსაზღვროდ უყვარდა საქართველო, სწამდა მისი დამოუკიდებლობის...

მსახიობი ხშირად იხსენებდა თბილისის თეატრალურ ინსტიტუტში გატარებულ წლებს, თანაკურსელებს: ირაკლი უჩანეიშვილს, ოთარ მელვინეთუხუცესს, ნოდარ მგალობლიშვილს, ლამარა ჩოჩიას და სხვებს... პედაგოგებს აკაკი ხორავას, მალიკო მრევლიშვილს, დოდო ალექსიძეს... ასევე მოსკოვის თეატრალურ ინსტიტუტში გადასვლის წლებს, იქაურ თანაკურსელებს, პედაგოგებს...

* * *

ხულოელმა პედაგოგმა ეთერ დეკანოძემ მოიგონა, დეკემბრის ცივ დღეებში მან და ლია ელიავამ როგორ მოიარეს ხულოს მაღალმთიანი სოფლები, ლია როგორ შინაურულად იყო სოფლელებთან, ისინი ხომ მისი მაყურებლები იყვნენ... მაშინაც დაიპყრო მან ამ უბრალო ადამიანთა გული...

ხშირად იგონებდა შეხვედრებს კინოფესტივალებზე... ჯინა ლოლობრიჯიდასთან თუ სხვა მსახიობებთან; ყველაზე თბილად სლოვაკეთში ნიკოლოზ სანიშვილის გადაღებულ ფილმს „შეწყვეტილ სიმღერას“ იხსენებდა:

– მე ელიკო გელოვანის როლს ვთამაშობდი, ეს იყო პროგოგიპი ქართველი ექიმი ქალის თინა სიდირბეგიშვილისა, რომელიც სლოვაკს ცოლად გაჰყვა. მთავარ როლს თამაშობდა სლოვაკების საყვარელი მსახიობი იულუს პაგრიკი.

ლია ელიავას მსახიობისათვის უმთავრესი ხალხის აღიარება მიაჩნდა.

ლიასაგან მსმენია: – „ბევრი მწვერვალის დაპყრობა შემეძლო, სხვანაირად რომ წარმართულიყო ჩემი შემოქმედებითი ცხოვრება, რომ მეთამაშა უფრო მეტი ჟანრის ფილმში, მეთამაშა ნაოცნებარი როლები, როგორიც იყო, ვთქვათ, ქეთევან წამებული და ნინო ჭავჭავაძე და ბევრი სხვა, რაც არ გადაღებულა.

დავიპყარი თუ არა მწვერვალი? – მადლობელი ვარ ღვთისა, ხომ შეიძლებოდა ისიც არ ყოფილიყო, რაც ვითამაშე, რაც ასე ახლოს მიიტანა გულთან ჩემმა მაყურებელმა... ბედნიერი ვიყავი, რომ ჩემი მაყურებლისთვის შემეძლო შენობით მიმართა, ისინი ხომ როგორც მახლობელს ისე მხვდებოდნენ ქუჩაში თუ სოფლის ორღობეში, და ვფიქრობ, სწორედ ეს იყო ჩემი მწვერვალი“...

... შემინიშნავს, მაყურებელი მას ხშირად მიმართავდა, როგორც მახლობელს, ალბათ აქ იყო მისი არტისტული ხიბლის თავისებურება. და ისიც ფაქტია, რომ დღემდე ყველას ლია ელიავა ახლობელი ადამიანივით ახსოვს...

ნათელა ფაილოძე.

რეჟისორ ანზორ დოლენჯაშვილის მონოლოგი

(მეშვიდე გვერდიდან)

მე მათ გასაგებად ვუთხარი: 1981 წელს, როცა ალიბეგლოში ჩავედი და თეატრი შევქმენი, ჩემი უმთავრესი ამოცანა იყო: აზერბაიჯანში გამეწია ქართული კულტურის პოპულარიზაცია და დამემყარებინა მყარი და ნამდვილად მეგობრული ურთიერთობა ამ ორ ერს შორის. ჩვენ არა მარტო ხელოვნების ენაზე ვსაუბრობდით, აქ იყო სახალხო დიპლომატიაც. ეს იყო მართალი საქმე და არა რიტორიკა.

პარალელურად თბილისში უნდა აღორძინებულიყო 1947 წელს დაარსებული აზერბაიჯანული თეატრი. როცა მიშა სააკაშვილი ხელისუფლებაში მოვიდა, ამ თეატრს სახელმწიფო თეატრის სტატუსი მიანიჭა, რაც მართლაც, სწორად გადაღგმული ნაბიჯი იყო. დასი ამ აზერბაიჯანული თეატრისთვის მე მოვამზადე თეატრალურ ინსტიტუტში. მათითვე თხოვნით იქ წასვლას ვაპირებდი, მაგრამ უცებ ამ აზერბაიჯანული სახელმწიფო თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელად ბილეთების ყოფილი გამყიდველი დანიშნეს.

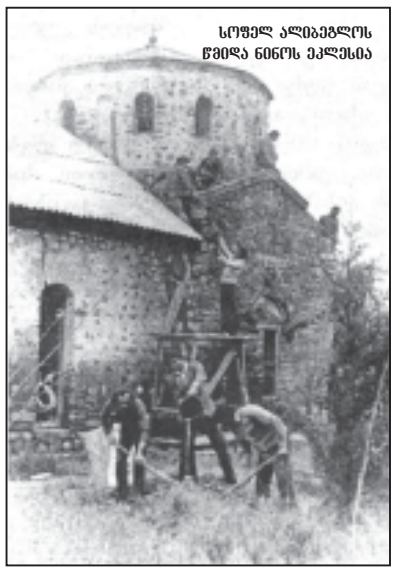

სოფელ ალიბეგლოს წმიდა ნინოს ეკლესია

ეს ასე ისურვა ჩვენმა კულტურის სამინისტრომ. როცა ვკითხე, **თათა ქვარიანს,** რაგომ არ მიღებთ თეატრში, როცა ამას ითხოვს საქართველოში აზერბაიჯანის დიასპორა და აზერბაიჯანის საელჩომეთქი, მან ვერაფერი მიპასუხა.

საქართველოში არსებულ აზერბაიჯანულ თეატრშიც ზუსტად ისეთივე არეულობაა, როგორც აზერბაიჯანში არსებულ ქართულ თეატრში...

ზემდგომ ორგანოებში კი ჯრძელდება იგივე ღემაგოგიური საუბრები.

დასის წევრები არ იცდიან.

საკითხი ჯერჯერობით არის სოციალური და ადვილი შესაძლებელია მალე პოლიტიკაში გადავიდეს.

მე ამ სიტუაციებში ოცი წლის გამოცდილება მაქვს. ვიცი, ის, რაც უკვე საქმითაა აპრობირებული, ანუ პრაქტიკული გამოცდილება მაქვს. ეს ძალიან მნიშვნელოვანია. მათ კი საქმე არ უნდათ და ბრტყელ-ბრტყელი სიტყვებით გამოდიან. მე ასეთ თამაშში არ ვერევი. მე ოცი წელი დიდ და ნამდვილ თამაშს ვთამაშობდი და ნამდვილად ვერ გავიზიარებ ჩვენი კულტურის სამინისტროს პოზიციას, უფრო სწორად, პოზიციის არქონას. სხვათა შორის, აზერბაიჯანის ტელევიზიამ, კერძოდ, ტელეკომპანია „აინესმა“ ობიექტურად გააშუქა ეს მოვლენები.

დღეს თუ არ გაკეთდა საქმე, ხვალ უკვე გვიანი იქნება. მე ძალიან კარგად ვიცნობ ალიბეგლოელებს. ისიც ვიცი, რა შემართების და რა მონაცემების ხალხია. ისინი თუ იტყვიან, ასე უნდა გავაკეთოთო, გააკეთებენ. უკან დამხევები არ არიან.

ხელისუფლება დროის გაყვანის პოლიტიკას ადგას, იმის მაგივრად რომ სასწრაფოდ მოაგვარონ **ქართული თეატრის საქმე აზერბაიჯანში და აზერბაიჯანული თეატრის საქმე საქართველოში.** აქ მარტო თეატრში აღარ არის პრობლემა. ურთიერთობები ძალიან გამწვავდება.

დღეს აზერბაიჯანის პოლიციასა და უმაშროებაში იბარებენ აქციის მონაწილეებს. ხელწერილებს აწერინებენ. სისხლის სამართლის საქმის აღძვრით ემუქრებიან. ღმერთმა არ ქნას, რომელიმეზე სისხლის სამართლის დევნა დაიწყოს...

დასასრულს მინდა ვთქვა, რომ 1921 წლის შემდეგ დღეს პირველად ადგა ინგილო ხალხი თავისი უფლებების დასაცავად.

მოვუწოდებ ქართველ ინტელიგენციას, ქართველ საზოგადოებას, გამოეხმაურეთ ამ პრობლემას. იქნებ ერთად მოვნახოთ ქმედითი გზები...

საინგილო საქართველოსგან ელის თანადგომას. მას ჯერ კიდევ არ დაუკარგავს დედასაქართველოს იმედი...

ცნობილი სიტყვების განმარტებანი

სამშობლო

„სამშობლოს ცნება, უპირველეს ყოვლისა, შეკავშირებულია ადგილთან, ბინასთან, ტერიტორიასთან, რომელიც განსაზღვრულ, კონკრეტულ სოციალურ ორგანიზმს უჭირავს. სამშობლო – ის ადგილია, სადაც ერს შეუქმნია თავისი ისტორია და სადაც იგი განსაზღვრულ მომენტში ცხოვრობს. ეს ადგილი „სამშობლოა“ იმ ადამიანთათვის, რომელნიც ამ ერს ეკუთვნიან, რომელთაც აინტერესებთ ეროვნული თავის დაცვა და მაშასადამე, დაცვა იმ ადგილისა, რომელიც უპირველესი საშუალებაა ერის არსებობისა.

ამ მხრივ **სამშობლო განსაზღვრული ერის ადამიანთა რწმენაა იმ ერისადმი კუთვნილებისა, სიყვარულია იმ ადგილისა, სადაც მათი ერი ბინადრობს. სამშობლოს ცნება უადგილოდ არ შეიძლება...** ამ მხრით სამშობლოს ცნება მთელი ერის წარსული და აწმყო ცხოვრებაა განსაზღვრულ ტერიტორიაზე, რომლის თითოეული ადგილი რაღაც მწარეს ან ტკბილს აგონებს ადამიანს.

ტერიტორიული და ეროვნული არსება – არის სამშობლო“.

მიხაკო წერეთელი.

ისტორია

„ისტორია იგი დიდებული ტაძარია, საცა უწირავს ერთიანს სულსა ერისას და საცა აღუმართავს ერს თავის დიდებუნებოვან კაცთა უწმინდესნი ხატნი და ზედ წაუწერია დიად საქმეთა მოთხრობანი, ვითა საშვილიშვილო ანდერძი.

დიდებუნებოვან კაცთა და სახელოვან გმირთა მაგალითებით ისტორია სწვრთნის ერსა, ზრდის და დიდებული საქმენი კიდევ გულს უკეთებენ მოქმედებისათვის. ერი თავისი გმირების ცხოვრებითა და მაგალითებით უნდა სულდგმულებდეს, თუ მართლა ერობა ჰსურს“.

ილია ჭავჭავაძე.

ტრადიცია

„ისტორია ტრადიციებშია და ისტორიული პროცესი განუწყვეტლივ მიმდინარეობს, თუ არსებობს ტრადიცია. თუ დავიწყებული იქნა ის, რაც იყო წარსულში ან ისტორიის ხანგრძლივობის გამო გაქრა ყოველივე, მაშინ სრული უსასოობა გამეფდება.

ატომიზირებული ადამიანი გადაიქცევა უისტორიოდ შემდგარი ცხოვრების უსახო მასად.

არა მემკვიდრეობითობა, არამედ ტრადიცია გვაქცევს ადამიანად...

ტრადიცია თავისი ფესვებით გადის წინაისტორიულ ხანაში, ის ფლობს ყველაფერს, რაც არ ჩანს ბიოლოგიური მემკვიდრეობით, მაგრამ ქმნის ადამიანური ყოფის ისტორიულ სუბსტანციას.

ტრადიციის გაქრობით სამშობლოს და ერის ცნებაც ქრება“.

კარლ იასპერსი.

მწერლის ორეულები

ყველა დროის და ყველა თაობისთვის ლეგენდარული მწერლის ერნსტ ჰემინგუეის დაბადების დღისთვის, ფლორიდაში, ქალაქ კი-ვესეში, სადაც მისი სახლ-მუზეუმიც გახლავთ, უჩვეულო შოუ-ღონისძიება გაიმართა: უკვე ოცდამეხუთეჯერ ჩატარდა ჰემინგუეის ე.წ. ორეულების კონკურსი. ფლორიდაში ჩამოვიდნენ კონკურსანტები ამერიკის შეერთებული შტატებიდან, უნგრეთიდან, პუერტო-რიკოდან, ირლანდიიდან...

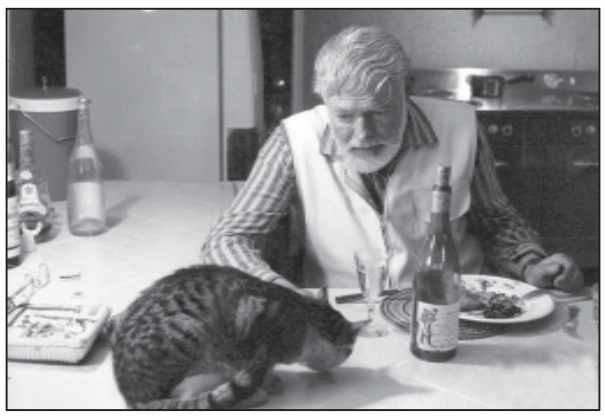

160 კანდიდატურიდან გაიმარჯვა ვინმე **ბობი დოუგმა,**

საფოსტო განყოფილების თანამშრომელმა.

„მთავარია მიზანდასახულობა!“ – განაცხადა მან, როცა გამარჯვებულად გამოაცხადეს.

არ ვიცით რა კონტექსტში შეიძლება განვიხილოთ ან რა კავშირშია ფოსტის თანამშრომლის ბობ დოუგის „მიზანდასახულობა“ და ვიზუალური ფაქტორი ერნსტ ჰემინგუეის შემოქმედებასთან, მაგრამ ფაქტია, ყველა თავის გზას ეძებს „დიადთან“ მისაახლოებლად.

ჩვენს ერთგულ მკითხველებს

გაცნობებთ, რომ მცირე ხნით „კვირა-ძალს საკითხავის“ ნომრები ადარ გამოვა. 10 სექტემბერს კი ისევ შეგხვდებით ერთმანეთს.

საუკეთესო სურვილებით, მოშაველ შეხვედრამდე!..

ჩვენი ტელეფონებია:
99-55-01; 893 14-57-56.

ჩანართზე მუშაობდნენ:
ნინო ხოფერია, მამუკა ვაშაკიძე, ლევან ბოჭორიშვილი.

№ 197-198. შაბათი, 20 აგვისტო, 2005 წელი.

ძალის გედი

ფეიდა

რა არ სცადა, არაფერმა ასე არ გაუმართლა.

ძლივს ააწყო საქმე. არადა, აქედან ხეირს არც კი ელოდა. განა რამდენი ორსული დადიოდა ქალაქში, რომ ეს ფაშფაშა კაბები და სარაფანები ასე თვალისდახამხამებაში გაეყიდა.

კარგად იყიდება, სარფიანად. ერთს მეორე ჯიხურიც მიუმატა. ლამის ყოველ კვირას უწევს თურქეთში სავაჭროდ სიარული. ორ მაღაზიას კარგი მომარაგება სჭირდება. თუ არადა, ჩაუვარდება საქმე, გამყიდველებიც სანდონი შეხედა.

ისე მოიწყო ხელი, ახლა საუკეთესო ხარისხისა და მოდელის ნაწარმიც შემოაქვს. ბაზრობაზე ბევრი არ არის ასეთი სპეციფიკური საქონელი. ამიტომ მუშტარი ბლომად ჰყავს. „ლეილას მაღაზიას“ უკვე ყველა მიგასწავლიდა.

აღრე არასდროს შეუმჩნევია, იქნება არც დაჰკვირვებია – მაინც, საიდან გამოლაგდნენ ეს ღამაზ-ღამაზი პატარძლები, მუცლის სიმძიმისაგან წელში გადაზნექილი, ამაყად მომავალი ქალბაგონები, სიმშვიდე რომ გადაჰფენიათ სახეზე? ის გუშინდელი გოგონები, რომელთაც ახლა „დახლქვეშ“ გადაუნახავთ უძვირფასესი საქონელი საქართველოსი.

უძვირფასესი საქონელი...

აგერ, ეს წყვილიც. რა ბავშვი გოგოა, უნაზესი სახის ნაკვეთით. შარვალი აცვია და ელასტიური მაისურიდან გამოქცევია მუცელი. ეს კი მისი ქმარია, ისიც სრულიად ყმაწვილი. სარაფნებს არჩევენ. გოგონა იზომავს ერთს, მეორეს, სარკის წინ გრიალებს. კაბა ძირს უვარდება. ბიჭი იღებს, წელზე აზომებს და მალულად კისერზე ჰკოცნის. რა სინაზეა, როგორ უფრთხილდება ქმარი!

გოგო ყვავილებიან სარაფანს ყიდულობს. ტკარცალებს, სიცოცხლე უხარია – ჯერ კაბა არც კი ჩამეცვია. სულ შარვლებით დავდიავრ, არ ვიცი, ეს როგორ უნდა ვაგაროო – ამბობს და კევს აგაკცუნებს...

ლეილა ღამაზად უფუთავს კაბას, ლოცავს და ღიმილიანი თვალებს აცილებს.

მერე თვითონაც მიღის სარკესთან, თმას ისწორებს. საფეთქლებთან აქაიქ უკვე ჭაღარასაც ამჩნევს. საკუთარ გარეგნობას ათვალიერებს: ისევ ის სახე, ის გან-ფეხი. ეგ არის, წონაში ცოტა მოიმატა, თორემ თითქმის ისეთივეა, რაც ამ ოციოდე წლის წინათ იყო...

წარსულის გაფიქრებაზე სახე დაუნაღვლიანდა. არა, არ მოიწამლავს დღევანდელ დღეს გარდასულის გახსენებით! – უბრძანა თავის თავს და საკილებზე ჩამოკიდებული კაბები გასწორა, აწეწილი თეთრეული თაროებზე ისევ ლამაზად დაკეცა-დაალაგა... მაგრამ ფიქრები როღი ანებებენ თავს, ბონებაში ერთიმეორეზე აკეცებიან, თვალებში ელანდებიან, არ ასვენებენ...

... ბედმა არ გაუმართლა.

სკოლა დაამთავრა თუ არა, კლასელმა მოიტაცა. გელაზე არასდროს უფიქრია რამე. ერთ მერხზე ისხდნენ. არც არაფერი მისთვის შეუმჩნევია. მოჭიდავე ბიჭი იყო, ღონიერი, ყველას ერეოდა. ლეილა გულშემატკივრობდა ხოლმე და ზოგჯერ, შესვენებებს შორის საშინაო დავალებებსაც უწერდა. აბა, ნუ დაუწერდა – გრძელ თმაში, ვითომ ხუმრობით, ჩაავლებდა ხოლმე ხელს ბიჭი და ასე ბუზღუნ-ბუზღუნით იძულებითაც უწერდა. მხოლოდ ეგ იყო, ხანდახან შეუმჩნევია, როგორ მიაშტერდებოდა ხოლმე გაკვეთილზე და თვალს არ აცილებდა, ლეილა ამ დროს იბნეოდა, მაგრამ მერე ხელს აუქნევდა ხოლმე – ე, გამოფხიზლდიო, და მის მაგარ კუნთებს და „ჭკუასუსტობას“ ვითომ დასცინოდა... გელას კი ეს „დაცინვა“ როდი სწყინდა, პირიქით, თითქოს მოსწონდა კიდეც.

ოჯახმაც კარგად მიიღო. ყველას სცოდნია გელას სიყვარულის ამბავი, მის გარდა. ყველა კარგად ექცეოდა და ისიც შეეგუა მომხდარს. გელა სულს არ იშურებდა მისთვის.

მალევე დაფუხმიძდა და... ამის გახსენებაც არ უნდა ახლა ქალს, მაგრამ თავისით, მისდაუნებურად, ეჯარებიან ეს ოხერი მოგონებები...

შვიდი თვის თავზე ასტკივდა მუცელი. ნაადრევი მშობიარობა დაეწყო, ტყუპების. ახსოვს ბებია ქალის ნათქვამი: ორი მშვენიერი გოგოაო... მერე გაითიშა. ეონს რომ მოვიდა, თავს გელა და თავისი მშობლები აღგნენ. უთხრეს, რომ მძიმე ოპერაცია გადაიტანა, ძლივს გადარჩა და ამის შემდეგ შვილი აღარასოდეს ეყოლებოდა...

რომ მომჯობინდა და შინ გაწერეს, უკვე ოთხი თვისანი დახვდნენ ნინი და ეკა. პაწაწინები, ერთნაირები, ძალიან საყვარლები. ორი აკვანი ედგა ღედამთილს და მათ შუა ტრიალებდა.

შემოდგომის ერთ სვედიან ღღეს კი ნინის სიცხე მისცა. მაშინვე ექიმთან წაიყვანეს. ბავშვს ფილტვების ანთება ჰქონია და ძმიმე მდგომარეობაში მყოფი დატოვეს საავადმყოფოში. მეორე ღღეს კი ღედამთილმა სიცხიანი ეკაც იქ მიუყვანა...

რა არ იღონეს ექიმებმა, მაგრამ ტყუპები ვერ გადაარჩინეს... ლეილა განადგურებული დაბრუნდა შინ.

ორი წლის შემდეგ გელამ სმა დაიწყო. ოჯახში უსიამოვნება ჩამოვარდა. ერთად ტიროდნენ საკუთარ ბედს.

ერთხელ კი, ღედამთილმა, ვითომ ვიღაცაზე თქვა: უნაყოფოს ხესაც სჭრიანო. გელას უწინდებურად უყვარდა ცოლი. ყურადღებას არ აქცევდა სხვებს. მერე კი, როცა ლეილას მშობლებსაც ასეთი სიტყვები გააგონეს, მამამისმა – შვილიშვილები დავკარგე, ჯოგო ძლივს გადამრჩა და ახლა ნერვიულობით თქვენ ხომ არ მოგაკვლევინებთო – შინ წამოიყვანა.

რახან დავშორდით, დავშორდითო, თქვა ლეილამ და ბედს შეეგუა. მისი თხოვნის მიუხედავად, აღარ ხედებოდა გელას, რომელმაც ცოლის წასვლის შემდეგ ისე ინერვიულა, თავისი მანქანით ერთი-ორჯერ ავარიაშიც მოჰყვა...

გავიდა წლები. ლეილამ უნივერსიტეტი დაამთავრა. მუშაობა დაიწყო. მთხოვნელები ჰყავდა, მაგრამ აღარ გათხოვდა.

გელამაც ცოლი მოიყვანა, ერთი შვილი შეეძინა, მაგრამ პირველ სიყვარულს მაინც ვერაფერი მოუხერხა: იმ გაჭირვების წლებში რამდენჯერმე ძალიან დაეხმარა ლეილას ოჯახს, პრობლემებიც მოუგვარა. ახლაც შორიდან სულ კითხულობს ცოლყოფილის ამბებს, მის თავს არავის დააჩაგვრინებს. მაგრამ თვითონ ლეილა, თავმოყვარე და ამაყი, არც არასოდეს შეხვედრია მას. ხოლო თუკი სადმე გზაზე გადაყრია, თავჩაღუნულს აუქცევია გვერდი...

მერე მისი სამსახური გაუქმდა. სხვების მსგავსად დაიწყო ვაჭრობა. პატიოსან, მშვენიერ ქალს აქაც გამოუჩნდნენ თაყვანისმცემლები. არავინ ახლოს არ გაიკარა.

რამდენი გაჭირვება ნახა, მაგრამ შვილების დაკარგვით გამოწვეულ სიმწარეს წუთითაც ვერ ივიწყებს. ამიტომაც აქვს ხშირად თვალები ცრემლებით სველი. განუყრელ ტკივილს აგარებს, რომელიც, ალბათ, მასთან ერთად იქნება სიცოცხლის ბოლომდე და მერეც მასთან ერთად დაიმარხება. შვილების სიყვარულს ახლა ობლად დარჩენილ ძმისშვილებზე იკლავს და მათი ცხოვრებით ცხოვრობს. ბავშვებს არაფერს აკლებს... ახლაც, საღაცა სწავლა დაიწყეს და ექვსი წლის მარის რძალთან ერთად პირველად გააცილებს სკოლაში. ხვალ თურქეთში წავა და საუკეთესო ჩასაცმელს ჩამოუგანს. მერე რა, თუკი მგზავრობისას ფეხები რუმბებივით უსივდება, მერე რა, თუ გზაში ათასი დარკოლება შეხვდება...

მარი ხომ მისი სისხლი და ხორცია. ოცნებაში ხედავს, როგორ მიუგანს ბავშვს ბაფთიან კაბას, როგორ მიეხუტება პაგარაც, როგორ შემოხვევს ხელებს:

– მამიდა, მე შენ ძალიან, ყველაზე ძალიან მიყვარხარ, – ეტყვის ტიტინით და მერე ლეილა უკვე მოხუცი ღედამისის, თამარის თვალწინ შეამჩნევს ცრემლს და გაიგონებს მის გულისმომკვლელ ამოკვნესას: – ღედა მოგიკვდეს, შვილო, როგორ დამეჩაგრეო...

– რა ღირს, ქალბაგონო, ეს სარაფანი? – ესმის ფიქრები წასულს და ხედავს, ორსული გოგო როგორ იზომავს კაბას. ლეილა ერთი თავს გადაქნევს, თითქოს მგანჯველ აზრებს შემობერტყავსო და ისევ ღიმილით დაუგრიალღება მყიღველს. მოაზომებს, შეურჩევს, ფასს დაუკლებს, გააცინებს, დალოცავს...

– ბედნიერი ქალი და ღედა იყავი, ეგ არის მთავარი ცხოვრებაშიო, – გულიდან ამოსულ ამ სიტყვებს საგზლად აგანს მყიღველს.

მის გულს გრძნობენ, ალბათ, ფეხმძიმე ქალები, მის გასნაკუთრებულ სიყვარულს, ერთმანეთს ურჩევენ, ლეილას მაღაზიაში შეიძინონ საორსულე კაბები...

ამიტომაც არ აკლია მუშტარი. ნუგეშს ხედავს ფეხმძიმე გოგონების შემხედვარე და იმ ბედნიერი თვეების გახსენებით ცხოვრობს, თვითონაც რომ მათ ღღეში იღგა...

ლია ჭიღლაძე

ყველაფერი ყველაფერზე

ცვინი – მამაკაცს ამჯობინებს

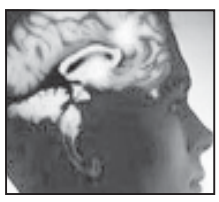

ბრიტანელი მეცნიერები საინტერესო დასკვნამდე მივიდნენ: შეფილდის უნივერსიტეტში ჩაგარებული ცდები მოწმობს, რომ ადამიანის ტვინი მამაკაცის მეტყველებას უკეთ აღიქვამს, ვიდრე ქალისას.

ექსპერტებმა დაკვირვებები თორმეტი ადამიანის ტვინზე აწარმოეს. მათ მონაცვლეობით ასმენინებდნენ მამაკაცის და ქალის ლაპარაკს. ტვინის რეაქციას კი სპეციალური კასენი აფიქსირებდა. აღმოჩნდა, რომ მამაკაცისა და ქალის ხმა ტვინის სხვადასხვა ნაწილზე ზემოქმედებს. კერძოდ, დადგინდა, რომ ქალის ხმა უფრო მუსიკალურია და შესაბამისად, მაღალი სიხშირისაა, ამასთან, მამაკაცის ხმის სიხშირის გამაზე ფართოა. სწორედ ამის გამოა, რომ ადამიანის ტვინს უჭირს „გაშიფროს“ რას ლაპარაკობს ქალი – ამისთვის მას დამაგებითი რესურსების გამოყენება სჭირდება. ეს შედეგები მეცნიერებს საშუალებას აძლევს, ახსნან ის, რომ ფსიქიკური აშლილობით დაავადებულ ადამიანებს, რომელთაც ხმოვანი ჰალუცინაციები აწუხებთ, უფრო ხშირად მამაკაცთა ხმები ესმით, რადგან ადამიანის ტვინს მამაკაცის ხმის ილუზიის შექმნა უფრო ადვილად შეუძლია.

ამერიკელის იახტაში სნეკი ჩაასხეს

რომან აბრამოვიჩის კუთვნილი იახტა Pelorus, რომელიც ერთ-ერთი უდიდესია მსოფლიოში, მორიგ კრუიზში გასვლამდე კუნძულ მალგის ნავსადგურში იდგა. ზღვაში გასვლის წინ მისი ბაკი პირთამდე აავსეს საწვავით, მაგრამ როგორც მოგვიანებით გაირკვა, საწვავი უვარგისი ყოფილა. საბოლოო ჯამში იახტას რემონტი დასჭირდა.

ხომალდის საწვავის ბაკი 120 ათასი ფუნტი ღირს, მისი შეცვლა კი საკმაოდ ხანგრძლივი პროცესია. იახტის ძრავის რემონტიც კარგა ბევრი – 1-დან 7 მილიონ ფუნტამდე ჯდება. ასე რომ, ხარჯები ჩუკოტკის გუბერნატორისთვისაც კარგა მოზრდილია.

„მექანიკოსებმა აღმოაჩინეს, რომ საწვავი, რომელიც იახტის ბაკში ჩაასხეს, შეუთავსებადი აღმოჩნდა, – განაცხადა აბრამოვიჩის წარმომადგენელმა მალტაზე სიმონ ვორგა კარლონმა. – ვერ დავადასტურებ, მაინც რა მოხდა, ჯერჯერობით არაფერი ვიცით“.

ცნობილია, რომ აბრამოვიჩი ოჯახთან ერთად აპირებდა იახტაზე დროის გატარებას, მაგრამ რადგან ეს გეგმა ჩაეშალა, იძულებული გახდა, ოჯახური დასვენება შეეწყვიტა და კუნძულ სარდინიაზე გაფრენილიყო.

ოქროინული სჭირდა – „ნარინჯისფერი ჩუკოტკის“ სიოკეთესა შეკობარი

უმაღლესი რადას დეპუტატის სუმის ოლქის ნედრიგაიდოვის რაიონიდან ივან რიშნიაკის და ეკონომიკის სამინისტროსთან არსებული ფინანსთა სამმართველოს უფროსის იური ვეგრენკოს ინიციატივით გადაწყდა შეიქმნას კინოფილმი იუშჩენკოს შორეული წინაპრის გეგმან კალნიშვესკიზე. ფილმის ბიუჯეტი მილიარდ გრივნეზე (200 მლნ) მეტი იქნება.

იუშჩენკოს წინაპრები, რომლებმაც სოფელი ხორუჟივკა დააარსეს, მართლაც ეკუთვნოდნენ პეტრ კალნიშევსკის ვვარს, ეს მეცნიერ-ისტორიკოსის მიერ არის დადასტურებული.

ხორუჟივკა პირველად 1644 წელს არის მოხსენიებული, თუმცა ბევრად უფრო ადრე, კიევის რუსეთის დროს, აქ უკვე იღგა სამი მძლავრი ციხესიმაგრე, რომლებიც თათრებისა და ყივჩაღებისგან იცავდა საზღვარს. სიმაგრეები თათარ-მონღოლთა შემოსევის დროს გაანადგურეს და ბოგდან ხმელნიცკის ეპოქამდე ამ მხარეში სტეპი იყო.

ფერფლიდან აღმდგარი ხორუჟივკა მოგვიანებით პეტრე პირველის ბრძანებით დაწვეს იმისთვის, რომ იქაური კაზაკები მოეხმარნენ გეგმან მაზეპას ლაშქარს, რომელიც შვედს ეხმარებოდა.

მერე ხორუჟივკაში პან გერშმაინის მამულები იყო. მეცენატს საკუთარი თეატრალური სტუდია და ბალეტის სკოლა ჰქონდა.

გარდა ამისა, იუშჩენკოს სამშობლოში მამონტებიც ცხოვრობდნენ. 1841 წელს მეზობელ სოფელ კოდეშოვკაში აღმოაჩინეს მამონტების ჩონჩხი, რომელიც შემდეგში ხარკოვის უნივერსიტეტს აჩუქეს. ამ აღგილზე ახლა ღგას მსოფლიოში ერთადერთი მამონტის ძეგლი ასეთი წარწერით: „ამ აღგილზე 1836 წელს აღმოჩენილ იქნა Elephans Momonthus“-ის ჩონჩხი“.

გაცხადებები კონკურსების ჩატარების შესახებ

1.1. შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგური“ აცხადებს კონკურსს საზღვაო ბუქსირის დამხმარე ძრავების შესყიდვებზე.

1.1. მოსაწოდებელი საქონლის დასახელება და რაოდენობა:

საზღვაო ბუქსირის დამხმარე ძრავა 3D-6: 2 (ორი) ერთეული;

1.2. საქონლის მოწოდება უნდა განხორციელდეს „მომწოდებლის“ მიერ საკუთარი ტრანსპორტით და ხარჯებით შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგურის“ ცენტრალურ საწყობში, 2005 წლის 20 სექტემბრიდან 2005 წლის 31 ოქტომბრამდე.

2. დაინტერესებულმა პირებმა საკვალიფიკაციო მონაცემები (ქართველმა „მომწოდებელმა“ – ქართულად, ხოლო „უცხოელმა „მომწოდებელმა“ – მისთვის სასურველ ენაზე, რომელმაც აუცილებლად უნდა ახლდეს ნოტარიულად დამოწმებული ქართულენოვანი თარგმანი) უნდა წარმოადგინოს შემდეგ მისამართზე: ქ. ფოთი, დავით აღმაშენებლის ქ. № 52, შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგურის“ ადმინისტრაციული შენობის პირველი სართული, ნავსადგურის კანცელარია, 2005 წლის 29 აგვისტოს 1 საათამდე.

4. საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა შეიცავდეს შემდეგ ცნობებსა და ინფორმაციას:

4.1. იურიდიული პირებისთვის:

ა) ცნობა სასამართლოდან, რომ არ ხორციელდება მისი რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია და არ მიმდინარეობს გაკოტრების ან სანაციის საქმე;

ბ) ცნობა საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოდან, რომ მის ქონებაზე არ არის დადებული ყადაღა;

გ) ცნობა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო ცენტრიდან, რომ მისი ხელმძღვანელი უკანასკნელი 3 (სამი) წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავრდებული.

4.2. ფიზიკური პირისთვის:

ა) ცნობა სასამართლოდან, რომ ის ქმედითუნარიანია;

ბ) ცნობა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო ცენტრიდან, რომ მისი ხელმძღვანელი უკანასკნელი 3 (სამი) წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავრდებული;

გ) ცნობა სასამართლოდან, რომ მის მიმართ არ მიმდინარეობს გაკოტრების ან სანაციის საქმე.

4.3. იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის:

ა) მონაწილის იურიდიული სტატუსი (ასლი თან დაურთეთ), რეგისტრაციის ადგილი, რეკვიზიტები, მოღვაწეობის ძირითადი ადგილი.

ბ) ცნობა საგადასახადო ინსპექციიდან, გაარკვიეთ თუ არა კონკურსში მონაწილეს საგადასახადო დავალიანება სახელმწიფო ბიუჯეტისადმი (დაურთეთ დამადასტურებელი დოკუმენტები);

გ) მოსაწოდებელი საქონლის ხარისხის და წარმოშობის სერტიფიკატი.

5. იურიდიული და ფიზიკური პირი ვერ გაივლის საკვალიფიკაციო შერჩევას, თუ ზემოთ დადგენილ ვადებში არ წარმოადგენს მე-4 პუნქტში მოცემულ ყველა ცნობას და ინფორმაციას, ან რომელიმე მათგანი ყალბი აღმოჩნდება.

6. საკონკურსო დოკუმენტაციის მიღება კონკურსში მონაწილე პრეტენდენტებს, 500 (ხუთასი) ლარის ოდენობით საკონკურსო მოსაკრებლის გადახდის შემდეგ, შეიძლებათ შემდეგ მისამართზე: ქ. ფოთი, დავით აღმაშენებლის ქ. № 52, შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგურის“ შესყიდვების განყოფილება, საკონტაქტო ტელ-ფაქსი: 8(293) 7-01-48.

7. საკონკურსო წინადადების მიღების ბოლო ვადაა: 2005 წლის 05 სექტემბრის 11 საათი.

8. კონკურსში გამოვლინდება ერთი გამარჯვებული.

9. კონკურსში გამოიყენება საკონკურსო წინადადების უზრუნველყოფის გარანგია, საკონკურსო წინადადების ღირებულების არანაკლებ 3 პროცენტის ოდენობით.

10. საკონკურსო წინადადების უზრუნველყოფის გარანტიის მოქმედების ვადა 30 დღით უნდა აღემატებოდეს საკონკურსო წინადადების მოქმედების ვადას.

11. კონკურსში პრეტენდენტის გამარჯვების შემთხვევაში გამოიყენება ხელშეკრულების უზრუნველყოფის გარანტია ხელშეკრულების ფასის 5 პროცენტის ოდენობით.

12. ხელშეკრულების უზრუნველყოფის გარანტიის მოქმედების ვადა განისაზღვრება ხელშეკრულების ბოლომდე.

13. დამატებითი ინფორმაცია დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ მიიღონ შემდეგი პირებისაგან: მანანა დანელია და ლალი კვაშილავა შემდეგ მისამართზე: ქ. ფოთი, დავით აღმაშენებლის ქ. № 52, შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგურის“ შესყიდვების განყოფილება, საკონტაქტო ტელეფონი: 8 (293) 7-01-48.

შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგურის“ საკონკურსო კომისიის წევრები
გიორგი ცხადაძე, მაია თევზაძე, სუზანა კვაჭანტირაძე, ირაკლი ძელბაძიანი.

1. შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგური“ აცხადებს ღია კონკურსს რკინიგზის სათადარიგო ნაწილებისა და ინსტრუმენტების შესყიდვაზე.

1.1. მოსაწოდებელი საქონლის დასახელება და რაოდენობა:

– რელსი F-65 (ძველვარგისი) – 15,6 ტ;
– რელსი F-50 (ძველვარგისი) – 15 ტ;
– ომბოხი (კასტი) – 1,2 ტ;
– ჭანჭიკი და ქანჩი (ფრძელი ჯვარედინისათვის) 32; 35; 38; 41; 47 სმ სიგრძის – 540 კგ (90-90 კგ);
– ქვედი P-65 (ძველვარგისი) – 1800 კგ;
– ქვედი P-50 (ძველვარგისი – 2000 კგ;)
– ფვერდსადები P-65 (ძველვარგისი) – 2100 კგ;
– ფვერდსადები P-50 (ძველვარგისი) – 1100 კგ;
– რკ/ბეტონის განძელი (ძველვარგისი) – 120 ცალი;
– რეზინის საფენი დიდი და პატარა – 1000 ცალი;
– ლითონის მჭრელი – 24 ცალი;
– შაბლონი – 6 ცალი;
– ძალაყინი რკინიგზის – 36 ცალი;
– ომბოხის ძალაყინი – 12 ცალი;
– რკინის ჩაქუჩი P-65, P-50 – 12 ცალი;
– ქანჩის გასაღები P-65, P-50 36-41 მმ – 24 ცალი (36 მმ-იანი-12,41 მმ-იანი – 12);
– ელექტრომიმღები (გენერატორი) 4,5 კვტ – 1 ცალი;
– ხის განძელების გადასაგანი იარაღი – 6 ცალი;
– ფიწალი ღორღის ჩასაყრელად – 10 ცალი;
– თავიანი ქანჩის გასაღები 36-41 მმ – 6 ცალი;
– ჭანჭიკის გამოსაგდები – 8 ცალი;
– გაბის საჭრელი აპარატი – 2 კომპლექტი;
– ღომკრატი რკინიგზის ლიანდაგის (5-7-ტონიანი) – 12 ცალი;
– რელსის სახერეტი აპარატი – 2 ცალი;
– რელსის სახერხი საჭრელი აპარატი – 2 ცალი;
– იარაღის გადასაგანი მანდეროლი (ურიკა) – 1 ცალი;
– თეოდოლიტი ძველვარგისი – 1 კომპლექტი;
– ნიველირ ძველვარგისი – 1 კომპლექტი;
– ჩავარდნილი ვაგონების ამომყვანი ხელსაწყო – 1 კომპლექტი.

1.2. საქონლის მოწოდება უნდა განხორციელდეს „მომწოდებლის“ მიერ საკუთარი ტრანსპორტით და ხარჯებით შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგურის“ ცენტრალურ საწყობში 2005 წლის 20 სექტემბრიდან 2005 წლის 31 ოქტომბრამდე.

2. დაინტერესებულმა პირებმა საკვალიფიკაციო მონაცემები (ქართველმა „მომწოდებელმა“ – ქართულად, ხოლო „უცხოელმა „მომწოდებელმა“ – მისთვის სასურველ ენაზე, რომელმაც აუცილებლად უნდა ახლდეს ნოტარიულად დამოწმებული ქართულენოვანი თარგმანი) უნდა წარმოადგინოს შემდეგ მისამართზე: ქ. ფოთი, დავით აღმაშენებლის ქ. № 52, შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგურის“ ადმინისტრაციული შენობის პირველი სართული, ნავსადგურის კანცელარია, 2005 წლის 29 აგვისტოს 11 საათამდე.

4. საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა შეიცავდეს შემდეგ ცნობებსა და ინფორმაციას:

4.1. იურიდიული პირებისათვის:

ა) ცნობა სასამართლოდან, რომ არ ხორციელდება მისი რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია და არ მიმდინარეობს გაკოტრების ან სანაციის საქმე;

ბ) ცნობა საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოდან, რომ მის ქონებაზე არ არის დადებული ყადაღა;

გ) ცნობა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო ცენტრიდან, რომ მისი ხელმძღვანელი უკანასკნელი 3 (სამი) წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავრდებული.

4.2. ფიზიკური პირისათვის:

ა) ცნობა სასამართლოდან, რომ ის ქმედითუნარიანია;

ბ) ცნობა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო ცენტრიდან, რომ მისი ხელმძღვანელი უკანასკნელი 3 (სამი) წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავრდებული;

გ) ცნობა სასამართლოდან, რომ მის მიმართ არ მიმდინარეობს გაკოტრების ან სანაციის საქმე.

4.3. იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის:

ა) მონაწილის იურიდიული სტატუსი (ასლი თან დაურთეთ), რეგისტრაციის ადგილი, რეკვიზიტები, მოღვაწეობის ძირითადი ადგილი.

ბ) ცნობა საგადასახადო ინსპექციიდან, გაარკვიეთ თუ არა კონკურსში მონაწილეს საგადასახადო დავალიანება სახელმწიფო ბიუჯეტისადმი (დაურთეთ დამადასტურებელი დოკუმენტები);

გ) მოსაწოდებელი საქონლის ხარისხის და წარმოშობის სერტიფიკატი.

5. იურიდიული და ფიზიკური პირი ვერ გაივლის საკვალიფიკაციო შერჩევას, თუ ზემოთ დადგენილ ვადებში არ წარმოადგენს მე-4 პუნქტში მოცემულ ყველა ცნობას და ინფორმაციას, ან რომელიმე მათგანი ყალბი აღმოჩნდება.

6. საკონკურსო დოკუმენტაციის მიღება კონკურსში მონაწილე პრეტენდენტებს, 500 (ხუთასი) ლარის ოდენობით საკონკურსო მოსაკრებლის გადახდის შემდეგ, შეიძლებათ შემდეგ მისამართზე: ქ. ფოთი, დავით აღმაშენებლის ქ. № 52, შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგურის“ შესყიდვების განყოფილება, საკონტაქტო ტელ-ფაქსი: 8(293) 7-01-48 2005 წლის 30 აგვისტოს 10 საათიდან 31 აგვისტოს 17 საათამდე.

7. საკონკურსო წინადადების მიღების ბოლო ვადაა: 2005 წლის 05 სექტემბრის 11 საათი.

8. კონკურსში შესაძლებელია რამდენიმე გამარჯვებულის გამოვლენა.

9. კონკურსში გამოიყენება საკონკურსო წინადადების უზრუნველყოფის გარანგია, საკონკურსო წინადადების ღირებულების არანაკლებ 3 პროცენტის ოდენობით.

10. საკონკურსო წინადადების უზრუნველყოფის გარანგიის მოქმედების ვადა 30 დღით უნდა აღემატებოდეს საკონკურსო წინადადების მოქმედების ვადას.

11. კონკურსში პრეტენდენტის გამარჯვების შემთხვევაში გამოიყენება ხელშეკრულების უზრუნველყოფის გარანგია ხელშეკრულების ფასის 5 პროცენტის ოდენობით.

12. ხელშეკრულების უზრუნველყოფის გარანგიის მოქმედების ვადა განისაზღვრება ხელშეკრულების ბოლომდე.

13. დამატებითი ინფორმაცია დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ მიიღონ შემდეგი პირებისაგან: მანანა დანელია და ლალი კვაშილავა შემდეგ მისამართზე: ქ. ფოთი, დავით აღმაშენებლის ქ. № 52, შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგურის“ შესყიდვების განყოფილება, საკონტაქტო ტელეფონი: 8 (293) 7-01-48.

შპს „ფოთის საზღვაო ნავსადგურის“ საკონკურსო კომისიის წევრები
გიორგი ცხადაძე, მაია თევზაძე, სუზანა კვაჭანტირაძე, ირაკლი ძელბაძიანი.

გვირეკავენ, გვეკითხებიან...

– ვაპირებ ოჯახის შექმნას, თუ შეიძლება, თქვენი გაზეთის საშუალებით, დეტალურად განგვიმარტეთ მეუღლეთა სახელშეკრულებო ქონებრივი ურთიერთობების, ეგრეთ წოდებული „საქორწინო კონტრაქტის“ შესახებ, რომელიც, რამდენადაც ჩვენთვის ცნობილია, სრულიად ახალია ქართული სინამდვილისთვის.

გრიგოლ ხორავა.

– მოქმედი სამოქალაქო კოდექსის მეგად მნიშვნელოვან სიახლეს, მართლაც, წარმოადგენს საქორწინო ხელშეკრულების ინსტიტუტი, რომლის საშუალებითაც მეუღლეებს შესაძლებლობა ეძლევათ, შეხედულებისამებრ განსაზღვრონ თავიანთი უფლებები და მოვალეობები როგორც ქორწინების განმავლობაში, ისე განქორწინებისას.

რამდენადაც საქორწინო ხელშეკრულება წარმოადგენს ქართული კანონმდებლობის სიახლეს, იგი ჯერ კიდევ არ არის მყარად დამკვიდრებული რეალურ ცხოვრებაში. საქორწინო ხელშეკრულება შეიძლება დაიდოს როგორც ქორწინების რეგისტრაციამდე, ისე მის შემდეგაც. საქორწინო ხელშეკრულება, რომელიც ქორწინების რეგისტრაციამდე დაიდო, ძალაში შედის ქორწინების რეგისტრაციის დღიდან. შეზღუდული ქმედუნარიანობის მქონე პირს, ქორწინების რეგისტრაციამდე შეუძლია დადოს საქორწინო ხელშეკრულება მხოლოდ კანონიერი წარმომადგენლის თანხმობით საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1176-ე მუხლის შესაბამისად, საქორწინო ხელშეკრულება შეიძლება დაიდოს როგორც უკვე არსებულ, ისე მომავალში შეძენილ ქონებაზე.

საქორწინო ხელშეკრულებით მეუღლეებს შეუძლიათ გამოიყენონ მეუღლეთა საერთო საკუთრებისათვის კანონით დადგენილი წესი.

მეუღლეებს შეუძლიათ გააერთიანონ მთელი თავიანთი ქონება, რომელსაც დაემატება ქორწინების განმავლობაში შეძენილი ქონება (საერთო ქონება) ან მთლიანად, ანდა ნაწილობრივ უარი თქვან ამგვარ გაერთიანებაზე და დაადგინონ თითოეულის წილობრივი ან განცალკევებული საკუთრება ქონებაზე.

მეუღლეებს უფლება აქვთ, საქორწინო ხელშეკრულებით განსაზღვრონ შემოსავლებში მონაწილეობის პირობები, თითოეული მათგანის ხარჯების გაწევის წესი და ქონება, რომელიც განქორწინების შემთხვევაში უნდა გადაეცეთ.

საქორწინო ხელშეკრულების შემოღება სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ დასაქორწინებელ პირებს ან მეუღლეებს აუცილებლად ევალებათ მისი დადება. თუ ისინი არ ისარგებლებენ კანონით გათვალისწინებული ამ შესაძლებლობით, მათი ქონებრივი უფლება-მოვალეობები განისაზღვრება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საერთო წესით.

საქორწინო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული უფლებამოსილებანი არ შეიძლება შემდგომში უგულებელყოფილი იქნეს.

სამოქალაქო კოდექსის 1179-ე მუხლის შესაბამისად, საქორწინო ხელშეკრულებით არ შეიძლება შეიცვალოს მეუღლეთა ურთიერთრჩენის მოვალეობა, მშობლების უფლებამოსილება შვილების მიმართ, საალიმენტო მოვალეობანი და სადავო საკითხების არსებობის შემთხვევაში სასამართლოსთვის მიმართვის უფლება.

აღსანიშნავია, რომ საქორწინო ხელშეკრულებით არ შეიძლება გათვალისწინებულ იქნეს ისეთი პირობები, რომლებიც მძიმე მდგომარეობაში აყენებს ერთ-ერთ მეუღლეს და, აქედან გამომდინარე, კანონით გათვალისწინებულია ისიც, რომ დაინტერესებული მეუღლის განცხადების საფუძველზე, საპატიო მიზეზის არსებობის შემთხვევაში, სასამართლოს შეუძლია შეცვალოს საქორწინო ხელშეკრულების ის პირობები, რომლებიც უკიდურესად არახელსაყრელ მდგომარეობაში აყენებს ერთ-ერთ მეუღლეს.

საქორწინო ხელშეკრულება შეიძლება, შეიცვალოს ან შეწყდეს ნებისმიერ დროს მეუღლეთა ურთიერთშეთანხმებით. ცალმხრივი უარი საქორწინო ხელშეკრულებაზე დაუშვებელია. საქორწინო ხელშეკრულება წყდება განქორწინებისას.

ირინე ღლონტი

დაგვირეკეთ, შეგვეკითხეთ: 93-16-90; 93-28-54.

საქართველოს რესპუბლიკა

№ 197-198. შაბათი, 20 აგვისტო, 2005 წელი.

ყველაფერი ყველაფერზე

ვინ რას მიირთმევს

საშრანგეთში ვიქტორ პიუგოსა და ნაპოლეონის თანამემამულები ბოსტნეულსა და მწვანილს ადმერთებენ. არც ერთი ერი მსოფლიოში არ ჭამს იმდენ ისპანახს, ოხრახუშს, კამას და ნიახურს, რამდენსაც ფრანგები.

იგალიელები ისეთ საკვებს ირჩევენ, რომელიც ხელს უწყობს გულსისხლძარღვთა სისტემის გაჯანსაღებას. აპენინის ნახევარკუნძულის მცხოვრებთა მთავარი საფირმო კერძი პიცაა, რომლის ინგრედიენტები – ყველი, მეთისხილი, პომიდორი და წიწაკა ერთმანეთს უნიკალურად ერწყმის.

იაპონელები ჩაის მიმართ განსაკუთრებული სიყვარულით გამოირჩევიან. ისინი დღეში მინიმუმ ათ ფინჯან მწვანე ჩაის მაინც სვამენ, ჭამა კი დიდად არ ხიბლავთ. კი არ ჭამენ, შეიძლება ითქვას, ჩიტებივით იკენკეებიან. ისინი ბრინჯს ბამბუკის ჩხირებით მიირთმევენ, ყავას კი პაწაწინა კოვზით სვამენ.

ჩინელები სანამ თეფშზე სიჭმელს გადმოიღებენ, ჯერ კალენდარს შეხედავენ. მათ მტკიცედ სწამთ, რომ საკვები, რომელსაც გამთარში მიირთმევენ, წელიწადის დანარჩენ დროებში აბსოლუტურად გამოუსადეგარია. მაგალითად, ჩინელი ძალიან ცხარე, ცხიმიან და ცხელ საკვებს მაფხულში არ შეჭამს. ასევე, აღკოჰოლს და ტკბილეულს არ გაეკარება. ხორცს ზღვის პროდუქტებით შეცვლის და თავის მენიუს ხილით შეავსებს. შემოდგომაზე ჩინელები ბოსტნეულის წვნიანს, ცხელ კარტოფილს, ბრინჯს ბოსტნეულით, თევზს და ნაირში მომზადებულ ხორცს მიირთმევენ. ზამთარში სალათზე უარს ამბობენ და მხოლოდ ცხელ, კალორიულ კერძებს ჭამენ, რომელიც ხახვით, ნივრით, დარიჩინით და წიწაკით არის შეზავებული.

მსოფლიოში ყველაზე მსუნაგი ხალხი **ამერიკელები** არიან. კომფორტი და ყველაფერი გემრიელი უყვართ, ცხიმიან, უზომოდ ტკბილ და კალორიულ საკვებს ეგანებიან.

მექსიკელები მაიასა და აცტეკების ტომის ინდიელების შთამომავლები არიან. მათ რომელი კერძიც უნდა მოამზადონ, აუცილებლად ჩაურთავენ მასში ავოკადოს. ავოკადოს ამაგებენ წვნიანში, სალათში, ხორცში, თევზში. ავოკადოს საწებელს უსვამენ თხელ ლავაშებს და მადიანად მიირთმევენ.

ბრაზილიაში მდინარე ამაზონის სანაპირზე უმრავი სოია მოჰყავთ. სწორედ სოიის წყალობაა აქაური სინიორებისა და სინიორინების მოქნილი სხეულებიო, ამბობენ ბრაზილიელები. მათ მარცვლეული და დაბალკალორიული საკვები უყვართ. ღილაობით ისინი სოიის ხაჭოს ტოფუს სოიის ფქვილისგან გამომცხვარ ლავაშებთან ერთად მიირთმევენ და ზედ სოიის რძეს, დესერტად კი – სოიის კანფეტებს აყოლებენ.

ესპანეთში, დონ კიხოტის სამშობლოში, ადგილობრივი სამზარეულოს სიამაყე ხამანწკებია. ესპანელები ნორჩ, ვარდისფერ ლოკოკინებს და მიდიებს მთელი წლის მანძილზე გემრიელად მიირთმევენ.

არგენტინელი „მაგე“ ის სასმელია, რომლის გარეშეც არც ერთ არგენტინელს სიცოცხლე არ შეუძლია. „მაგე“ არის ჩაი, რომელიც იმ ხის ფოთლებისგან არის დაყენებული, რომელიც მხოლოდ არგენტინაში იზრდება.

ინდოეთში ინდუსები მანგოს აღმერთებენ, მას „ხილის მეფეს“ უწოდებენ და ღილით, შუადღისას და საღამოს მიირთმევენ. ინდუსების აზრით, მანგო ორგანიზმს აახალგაზრდავებს.

მალაიზიაში, ტემპერამენტიანი გროპიკელების სამშობლოში, ეგზოტიკური ხილი და „სატეა“ – ბამბუკის შამფურებზე წამოცმული ლოკოკინები და ქათმის ხორცის ნაჭრები, სილამაზის წყაროა. ეს ძალიან ნაყოფიერი და გემრიელი საჭმელია, ხოლო თუ ანანასსაც დააყოლებთ, გაცილებით მომხიბვლელი გახდებით.

ათი „სტალინისეული“ დარტყმა: დროა?

რუსი ემიგრანტები ცრემლად იღვრებოდნენ, როდესაც იაფფასიან დუქნებში დაკარგულ სამშობლოზე გულის ამაჩუყებელ სიმღერებს ისმენდნენ: „თოვლმა დაგფარა, ჩემო რუსეთო...“ სამშობლოდან გამოძევებულებს ევროპაში, ჩრდილო აფრიკაში, თურქეთში და ჩინეთში მიმოფანტულებს ვერაფრით გაეგოთ, მაინც რა ემართებოდა საყვარელ მამულს. „ნათელი მომავლისკენ მიდიოდა“ რუსეთი, რის შესახებაც ბოლშევიკური პროპაგანდა გაჰ ყვიროდა, თუ უკუნეთში იძირებოდა, როგორც 1920 წ. რუსეთში ნამყოფი ცნობილი ინგლისელი მწერალი-ფანტასტი ჰ. უელსი ირწმუნებოდა.

თითქოს კაპიტალიზმი

პარადოქსულია, მაგრამ ასეთ კითხვებს რუსები დღესაც სვამენ. არა, ისინი ემიგრანტები არ არიან. აქაური ანარეკლები. აქაური გაზეთების კითხულობენ, ყოველდღე უსმენენ გრიზლოვს, სლისკას, მირონოვს, ჟირინოვსკის, მაგრამ ვერაფრით გაუგიათ, მაინც საით მიდის ქვეყანა. მას შემდეგ, რაც საბჭოთა კავშირი დაემხო, შეიცვალა პოლიტიკური წყობილება, 15 წელი გავიდა, ბევრმა კი ჯერაც არ იცის, რომელი წყობილებაა მის ქვეყანაში.

„რუსეთში დღეს ყველაფერი „თითქოს“ არის – ასე ფიქრობს რუსების ნაწილი – თითქოს დემოკრატია გვაქვს, თითქოს კაპიტალიზმი... თითქოს ჩეჩნეთთან ომი არა გვაქვს, თითქოს ცხოვრება უმჯობესდება. თითქოს მარილმსაჯულებაც გვაქვს და თითქოს მილიციაც. მაგრამ თუ დააკვირდები – აქა-იქ მაქციები არიან“. რუსეთის მოქალაქეები ვერც საკუთარი ხელისუფლების სტრატეგიაში გარკვეულან, ვერც ახალი კანონების სარგებლობას ხედავენ.

რუსული გეტო

რატომ ვერ გაუგიათ ადამიანებს „ახალი ბედნიერება“? ცხოვრება ხომ, თუმცა კი ნელა, მაგრამ მაინც უმჯობესდება. საშუალო ხელფასი თვეში 300 დოლარამდე გაიზარდა. ცოცხა ეს თუ ბევრი? „საქმე სიღარიბეშია. ის გვაბოროტებს, გვამცირებს, სხვაზე არაფერზე ფიქრის საშუალებას არ გვაძლევს, გარდა არსობის პურისა“, – ასე ფიქრობს ბევრი.

ადამიანებს სამართლიანობა, ერთი ყლუპი სიხარული, იმედი უნდათ. ისინი კი არა და არ ჩანს. არსებითად, ათობით მილიონი ადამიანი საკუთარ სამშობლოში ისე ცხოვრობს, როგორც გეტოში. სხვა რა შეიძლება ეწოდოს იმ „ლიბერალური ბინადრობის ზღვარს“, სადაც ადამიანები ღღეში 3-5 დოლარზე ცხოვრობენ? ისინი ცუდად იკვებებიან, სვამენ სუროგატულ არაყს, შვილებს განათლებას ვერ აძლევენ, მოწყვეტილები არიან კულტურას, კინოშიც კი არ უნდათ წასვლა.

„მაღლობა ღმერთს, რომ ბუნებრივი საკანძური გვაქვს, რომლებსაც უცხოეთში ვერ წაიღებ, ან იახტებსა და საცხოვრებელ სახლებზე ვერ გაცვლის“ – ეხეც რუსეთის რიგითი მოქალაქეების აზრია. მართლაც, ნავთობის მაღალი ფასები რომ არა, ქვეყნის 140-მილიონიანი მოსახლეობიდან დაახლოებით 100 მლნ „სრულფასოვანი“ ღარიბი იქნებოდა. ეს „ცუდი გაზეთების“ მონაჭორი არ არის, ეს სრულიად რუსეთის ცხოვრების ღონის ცენტრის გათვლებია.

ჩვენთან შვარცენეგერი ჩამოდის

ყველაზე საოცარი ის არის, რომ ბოლო დროს უსერხულ კითხვებს ხელისუფლებას მარგო „დამცირებულები და შეურაცხყოფილები“ კი არ უსვამენ, არადაბრუნებაზე კი მთავრობა არაფერს ამბობს. როდესაც ადამიანებს მოქალაქეთა პატრიოტულ აღზრდაზე ტკბილ-ტკბილ სიტყვებს ეუბნებიან, ისინი უბრალოდ იღიმებიან. ეს ხომ იგივეა, რომ მათხოვრებს საპატიო სიფულები დურიგონ იმისთვის, რომ ისინი გაძარცვეს. „იმას კი გვიჩიჩინებენ, სამშობლო უნდა გიყვარდეთო, ჩვენ ის კარნახის გარეშეც გვიყვარს. მაგრამ როგორ ვიცხოვროთ, როგორ გადავრჩეთ ამ ჩვენს სამშობლოში?“ – ასე ფიქრობს უბრალო რუსი მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი.

მედ ისინიც, ვისაც „ყველაფერი მოკლედში“ აქვს და ვინც ყველაფერს ახერხებს. „მარცხენა ბრუნის“ შიმით ელიგაც შეშფოთდა. გახშირდა გარჩევები „ახლობელ ბოიარებს“ შორის. ახლა ხოდორკოვსკიმაც დაიწყო „მაგროსკაია გიშინადან“ ერთიმეორის მიყოლებით წერილების გამოგზავნა. მასაც, ყოფილ ოლიგარქსაც იგივე „წყეული კითხვები“ აქვს: „სად ვართ? მსოფლიოს რომელ წერგილში? არის თუ არა აქ, რუსეთში სინათლის რამე წყარო მაინც? ხომ არ გაარღვევს ხალხის მრისხანება „ხელისუფლების სუტ გარსს?“.

მთავრობა ამ კითხვებზე პასუხს არ იძლევა. მინისტრები გაუთავებლად კვებავენ „ლექციებით“ მაკროეკონომიკაზე, ინფლაციაზე, საკურსო პოლიტიკაზე, მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში შესვლაზე, რუბლის კონვერტირებულობაზე... ხალხს კი ისეთი შთაბეჭდილება ექმნება, რომ მინისტრებს ის უფრო აადარდეთ, თუ როგორ დაუტკბნენ ოლიგარქებს (ალბათ მომავალ მრომით მოწყობაზე ფიქრით), ვიდრე ხალხთან ურთიერთობის დამყარება. ამ დღეებში ფინანსთა მინისტრმა ა. კუდრინმა აღტაცებულმა მილიონერებისთვის მომზადებული მორიგი სიტყვრის – კაპიტალების ამნისტიის შესახებ, გამოაცხადა – 1991 წელს შემნახველ ბანკში დაკარგული დანაზოგების ხალხისთვის

ეს ეროვნული ფიქრი ბოლო ოცი წლის განმავლობაში ერთ-ერთ ფუნდამენტურ ფასეულობად ქცეულა. ეს ფიქრი ბევრ ადამიანს ეხმარება, ბევრ ადამიანს ეხმარება, ბევრ ადამიანს ეხმარება, ოღონდ ეს ეხმარება ეს ეხმარ

პლუშის დათუნიობანას თამაში

მეუხეადავად მოსახლეობის ნეგატიური რეაქციისა და შეღავათების მონეტიზაციისა, ვ. პუტინი კვლავაც ძალიან პოპულარული რჩება. და მაინც ბევრს მიაჩნია, რომ პრეზიდენტს გამბედაობა აკლია. ზოგი კი ასე გამოხატავს თავის აზრს: როდისღა მორჩება პრეზიდენტი მზადებას და როდის მიაყენებს ათ „სტალინისეულ დარტყმას“? ეს პუტინისეული დარტყმები კი მიმართული უნდა იყოს კორუფციაზე, ბიუროკრატიაზე, სიღარიბესა და უპატრონობაზე, დანაშაულობებზე და ლოთობაზე, სამხრეებიან და უსამხრეებო მაქციებზე, უსამსობაზე ტელევიზიაში, ხელისუფლების უტიფარ ტყუილებზე, „ედოდოშინაზე“ არმიაში...

ეს „ძლიერ ხელმწე“ მეოცნებე ადამიანის გულუბრყვილო სურვილი როდია. წლევანდელი სოციოლოგიური გამოკითხვები რუსეთის მოსახლეობის განწყობილებებში მნიშვნელოვან ცვლილებებს აფიქსირებს. თითქმის ნახევარი ელის და მოითხოვს ცვლილებებს პოლიტიკურ სცენაზე. ყურად იღებენ ამ მოთხოვნას კრემლში, თუ კვლავ გააგრძელებენ პლუშის დათუნიობანას თამაშს?

ქვეყანაში ახლა შვებულებების დროა. ხალხი ოდნავ მოეშვა, მზეს შესცქერს, ქორწილებს იხდის, სოკოს აგროვებს, მურაბებს ხარშავს. მაგრამ შემოდგომაც ხომ მალე დადგება, ხალხი კარგოფილის ამოღებასაც დაამთავრებს, თავს მაღლა ასწევს და იკითხავს: მართლაცდა, მაინც როდის მორჩება პრეზიდენტი „მზადების“ და როდის დაიწყებს მოქმედებას?

ქრონოგრაფი

22 აგვისტო, 1920 წელი

ზალცბურგში გაძრის მოედანზე გამართულ ავსტრიელი დრამატურგ-სიმბოლისტის ჰუგო ფონ გოფმანსტალის პიესის „ყოველი ადამიანის“ დადგმით საფუძველი ჩაეყარა ზალცბურგის ცნობილ ყოველწლიურ ფესტივალს.

ზალცბურგი ყოველთვის მუსიკალურ ქალაქად ითვლებოდა. მიუხედავად იმისა, რომ ყოველწლიურად ტრადიციისამებრ ფესტივალი გოფმანსტალის პიესით იხსნება, აქვე წარმოადგენენ მოცარტის, გლუკისა და უდიდეს თანამედროვე კომპოზიტორთა ნაწარმოებებს. მხატვრული ხელმძღვანელების რანგში იწვევენ ცნობილ კომპოზიტორებს. 1956-1960 წლებში ფესტივალს უცვლელად ხელმძღვანელობდა ლეგენდარული ფონ კარაიანი.

23 აგვისტო, 1929 წელი

დაიწყო ცნობილი გადაფრენა მოსკოვი – ნიუ-იორკი. ცამბირისა და ალიასკის გავლით თვითმფრინავმა AHT-4 („საბჭოთის მხარე“) გადალახა საჰაერო გრასა მოსკოვი – ომსკი – ხაბაროვსკი – პეტროპავლოვსკი-კამჩატკაზე – კუნძული ატუ – სიეტლი – სან-ფრანცისკო – ნიუ-იორკი.

ეკიპაჟის შემადგენლობაში იყვნენ ხომალდის მეთაური შესტაკოვი, მეორე პილოტი ბოლოგოვი, შტურმანი შტერლიგოვი და ბორტმექანიკოსი ფუფაევი. თვითმფრინავმა 20 ათასი კილომეტრი 141 საათში დაფარა, აქედან 8 ათასი კილომეტრი ოკეანის თავზე იფრინა.

24 აგვისტო, 1921 წელი

თეთრგვარდიელებთან თანამშრომლობის ბრალდებით დახვრიტეს ცნობილი რუსი პოეტი ნიკოლაი გუმილიოვი.

იმ დღეებში „პეტროგრადსკაია პრავდა“ წერდა: „გუმილიოვი ნიკოლაი სტეფანეს ძე, 33 წლის, ყოფილი თავადი, ფილოლოგი, პოეტი, „მსოფლიო ლიტერატურის“ გამომცემელთა კოლეგიის წევრი, უპარტიო, პეტროგრადის საბრძოლო ორგანიზაციის წევრი, აქტიურად მონაწილეობდა კონტრრევოლუციურ მოძრაობაში, ავრცელებდა პროკლამაციებს, ამზადებდა ინტელიგენტთა ამბოხებას, ორგანიზაციისაგან ღებულობდა ფულს ტექნიკური აღჭურვილობების შესაძენად“.

25 აგვისტო, 1851 წელი

ხსენების დღე ღირსი გარეჯელი მოწამეებისა გერონტის, სერაპიონის, გერმანეს, ბესარიონის, მიქაელის, სვიმეონისა და ოთარის. ისინი დავით-გარეჯის უდაბნოში მოღვაწეობდნენ. მონასტერი XVIII-XIX საუკუნეებში ლეკთა შუმბავი შემოსევებისა და რბევის საგნად იქცა. მოთარეშეები არბევდნენ ეკლესია-მონასტრებს, ბერების სენაკებს, იგაცებდნენ ძვირფას ნივთებს, აწამებდნენ და ხოცავდნენ იქ მოღვაწე მამებს. 1851 წლის ზაფხულში გარეჯის უდაბნოს თავს დაესხა ლეკების დიდი რაზმი.

მათ დაარბიეს დავითის ლავრა. პირველად ბერ-დიაკონი ოთარი მოკლეს, შემდეგ იერო-მონაზონ გერონტის თავი მოჭკვეთეს, თავი მოკვეთეს მწირმონაზონ გერმანეს, ხანჯლით განგმირეს იერო-მონაზონი სერაპიონი, თავი წარკვეთეს აგრეთვე მწირმონაზონ ბესარიონსა და სვიმონ დიაკონს. ყველაზე უმეტესად სტანჯეს მიხეილი. ყველაფერი ეს აღწერა ბერ-მონაზონმა ისაკამ, რომელიც ტყვედ წაიყვანეს ურჯულოებმა დაღესტანში და იქიდან იმპერატორმა ნიკოლოზ პავლეს ძემ გამოისყიდა.

26 აგვისტო, 1883 წელი

თანამედროვე ისტორიაში ყველაზე მძლავრი ამოფრქვევა მოხდა ინდონეზიის კუნძულ კარკატაუზე, რომელიც მდებარეობს კუნძულ სუმატრასა და იავას შორის. ამოფრქვეული ლავა, გახურებული გაზი და მტვერი 80 კმ სიმაღლეზე აისვეტა.

მძლავრმა აფეთქებამ ვულკან კრაკატაუს უდიდესი ნაწილი დაანგრია. ამოფრქვევამ ზღვაზე 30-მეტრიანი ტალღები წარმოქმნა, რომელმაც მთელი დედამიწა მოიარა. მისი ზემოქმედება ლა-მანშის სრუტეშიც დაფიქსირდა. ინდონეზიის კუნძულებზე დაინგრა 295 დასახლებული პუნქტი და დაიღუპა 36 ათასი ადამიანი.

27 აგვისტო, 1940 წელი

კომპანიამ Columbia Broadcasting System-მა ნიუ-იორკში პირველად წარმოადგინა უნგრული წარმომავლობის ამერიკელის პიტერ კარლ გოლდმარკის მიერ შემუშავებული ფერადი ტელევიზორის პრაქტიკული სისტემა.

1951 წელს CBS-მა ფერადი ტელევიზია გახსნა ნიუ-იორკში, ბოსტონსა და აშშ-ს სხვა ქალაქებში. მექანიკური ფერადი ტელევიზია სულ მალე შეიცვალა თანამედროვე სრულად ელექტრონული ტელევიზიით.

28 აგვისტო, 1925 წელი

ბათუმში ხელოვნებათმცოდნისა და მასწავლებლის ოჯახში დაიბადა საბჭოთა სამეცნიერო ფანტასტიკის ერთ-ერთი უდიდესი კლასიკოსი არკადი ნათანის ძე სტრუგაცკი.

25 რომანისა და მოთხრობის ავტორი (ძმის ბორის სტრუგაცკის თანაავტორობით) საბჭოთა ლიტერატურაში შევიდა როგორც ფანტასტიკური ჟანრის ფილოსოფიური მიმდინარეობის ერთ-ერთი ფუძემდებელი და ოსტატი.

ჯორჯიოლის ჯარწუხული ჯსლეიოლის ჩოლში

როგორც ცნობილია, 4 აგვისტოს ზღვის უბეში, ბერიოზოვაიაში, პეტროპავლოვსკის (კამჩატკა) საბრძოლო ფლოტილიის 75 კილომეტრზე, 190 მეტრის სიღრმეზე დამწყვდეული აღმოჩნდა ბატისკაფი AC-28 (ეს სახელწოდება თურმე არასწორი ყოფილა – თუმცა ქვემოთ მაინც ვიხმართ, ზუსტი სახელია მაშველი წყალქვეშა აპარატი „პრიზი“, რომელიც თავად გახდა საშველი...). ფაქტის „გამოჩხრეკა“ მხოლოდ ერთი დღე-ღამის შემდეგ მოხერხდა.

ცხადი გახდა, რომ ბატისკაფი მაგრად ჩაჯდა მიგოვებულ ბრაკონიერულ სათევზაო ბადეებში. გაუგებარი მიზეზით, ისინი გადაჭიმული იყვნენ გასაიდუმლოებული საანტენო ველის თავზე და ხრახნს შემოეხვიენენ. გარდა ამისა, ქანგბადის მარაგი ეკიპაჟის შვიდ წევრს, დიდი-დიდი, სამ დღეღამეს ყოფნოდა.

რუსეთული ძალებით ზღვის ფსკერზე ბლოკირებულთა დახსნა ვერ შეძლეს. ამიგომაც სამხედრო-საზღვაო ფლოტის მთავარსარდალმა, აკრეთვე პირადად თავდაცვის მინისტრმა დასახმარებლად ამერიკელებსა და ინგლისელებს მიმართეს. სწორედ ინგლისური სპეციალური აპარატი „მორიელი“ იქცა განწირულთა მთავარ მხსნელად – მას წყალქვეშ შეუძლია ფურცლოვანი ფოლადისა თუ ფოლადის ბაგირების გადაჭრა.

7 აგვისტოს დილის 5 საათისთვის დაიწყო ოპერაციის ძირითადი ეტაპი. ტროსები გადაჭრეს და მალე აპარატმა წყლიდან „ამოყვინთა“. ადამიანებმა წყალქვეშ 76 საათი დაჰყვეს, ტემპერატურა ბორტს მიღმა პლუს 5 გრადუსი იყო...

„სამუდამოდ შემახსოვრება 7 აგვისტოს 16 საათი, 29 წუთი და 30 წამი. ხალხის გადარჩენის ერთადერთი შესაძლო ხერხი თვით ბატისკაფის გადარჩენა გახლდათ. ერთი წუთითაც არ დავეჭვებულვართ, რომ დასახმარებლად სხვა სახელმწიფოები მოგვეხმო“ (განსხვავებით ხუთი წლის წინათ მომხდარი ტრაგედიისგან, როცა რუსეთელ სამხედროთა თავმოყვარეობასა თუ ამბიციურობას წყალქვეშა ნავის „კურსკის“ მრავალრიცხოვანი ეკიპაჟი შეწირა **რედ.**) – შენიშნა შემთხვევის ადგილზე ჩასულმა თავდაცვის მინისტრმა სერგეი ივანოვმა. მისივე თქმით, დაჯილდოვდებიან ბატისკაფის ეკიპაჟის ყველა წევრი, აგრეთვე უცხოელები და ის მეზღვაურები და სანაპირო სტრუქტურების სპეციალისტები, ვინც საშველ ოპერაციებში გამოირჩა.

უკვე 8 აგვისტოს მინისტრმა სახელობითი მაჯის საათებით დასაჩუქრა უცხოელები პრესკონფერენციის დამთავრებისთანავე, ბატისკაფელები ჰოსპიტალში, სადაც ისინი სამედიცინო შემოწმებას გადიოდნენ ზღვის ფსკერზე სამდღიანი ტყვეობის შემდეგ. სერგეი ივანოვმა, „დამატებით“, მეზღვაურებსა და იმათ ოჯახებს საგზურები აღუთქვა ნებისმიერ დროს და ნებისმიერ სანატორიუმში... არც მუქარა დავიწყებია – სამხედრო პროკურატურის წარმომადგენლები უკვე შეუდგნენ ინციდენტის გამოძიებას და გაფრენების, შეცურვების, გაცურვებისა თუ ჩაძირვების გარჩევა ძალიან სერიოზული იქნებაო. ოღონდ იპოვნიან თუ არა დამნაშავეს, ამჯერად მაინც გამოიგანენ თუ არა სამინისტროში სათანადო დასკვნებს – ეს ჯერ თავდაცვის მინისტრმაც არ იცის...

... რას აკეთებდა ზღვის უბის, ბერიოზოვაიას აკვატორიაში წყალქვეშა აპარატი AC-28 ბადეებში გახლართვამდე? ექსპერტები სხვადასხვანაირად ხსნიან მისი ჩაშვების მიზანს, თუმცა უმეტესობა იმაში თანხმდება, რომ ეკიპაჟი გარკვეულ სამუშაოებს ეწეოდა ჰიდროკუსტიკური სადგურის ანტენაზე, რომელიც შელფზეა განლაგებული.

ფრჩხილებს თუ გავხსნით, ეს გახლავთ ვეებერთელა წყალქვეშა „ყურები“, რომელთაც ასობით მილის რადიუსში მოცურავე გემებისა და ხომალდების ხრახნების ხმაურის დაჭერის უნარი შესწევთ. ამ „ყურებს“ გამოფხეკა სჭირდებოდა...

მხსნელად მოელენილ ბრიტანეთის სამეფო სამხედრო-საზღვაო ძალების აპარატს „მორიელს“ რაც შეეხება, ეს არის დისტანციურად მართვადი რობოტი, რომელსაც კილომეტრნახევრიან სიღრმეზე ძალუძს დაზვერვისა და წყალქვეშა სამუშაოების ჩატარება. ის პოპულარულია ოკეანოლოგებს, გეოლოგებს, მენავთობეებსა და წყალქვეშა განძთა მაძიებლებს შორისაც კი. ღირებულებაც სავსებით დემოკრატიული აქვს: „მორიელს“ შეძენა შეიძლება 600 ათასი დოლარიდან 1,5 მილიონ დოლარამდე ფასად. ეგებ ღირდეს იმათთვის, ვინც რუსეთის სამხედრო ბიუჯეტს ამტკიცებს, ორიოდე ასეთი რობოტის შესყიდვაზე ფიქრი?..

АРГУМЕНТЫ И ФАКТЫ

№ 197-198. შაბათი, 20 აგვისტო, 2005 წელი.

ყველაფერი ყველაფერზე

საოცრება ოკეანის სიღრმეებში

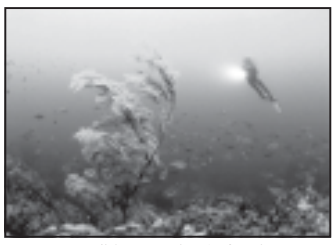

არქტიკის ყინულოვან წყლებში, მუდმივ სიბნელეში, სადაც სიცოცხლის წარმოდგენა მხოლოდ ფანტასტიკის სფეროს განეკუთვნება, თურმე ცოცხალი ორგანიზმების ისეთი ნაირსახეობები ბინადრობენ, რომელთა არსებობა აქამდე მეცნიერთათვის ცნობილი არ იყო.

ამ უნიკალური ეკოსისტემის აღმოჩენის პატივი წილად ხვდა ყინულმჭრელ „ჰეილის“ კვლევით ექსპედიციას, რომელსაც ალიასკის უნივერსიტეტის თანამშრომელი რალფ ერედინჯერი ხელმძღვანელობს. უამრავი სახეობის თევზი, კიბოსნაირები, ჭიები, მეცნიერთათვის უცნობი მედუზები ცხოვრობენ 5 ათასი მეტრის სიღრმეზე, ყინულოვან წყალში, რომელიც დანარჩენი ოკეანისგან იზოლირებულია კლდეებით და ზემოდან – ბუნებრივი ყინულით. თუმცა, ამ საოცრებას მოსალოდნელი გლობალური დათბობით დიდი საშიშროება ემუქრება.

პროგნოზის თანახმად, 2100 წლისათვის მოსალოდნელია არქტიკის ყინულის დიდი ნაწილის დნობა, რაც თავისთავად ოკეანის სიღრმეებშიც ცვლილებებს გამოიწვევს.

ბერლინში ილიჩის შუკის ადგილზე ჭრიან

პროლეტარიატის ბელადი კვლავ დისკუსიების ეპიცენტრში აღმოჩნდა. ბერლინის სენატორმა კულტურის საკითხებში ტომს ფლირდმა წინადადება შეიტანა კვლავ დაიდგას ქალაქის ცენტრში 20 მეტრიანი გრანიტის ქანდაკება, რომელიც 1991 წლამდე ამშვენებდა ფრიდრიხსხაინის რაიონის ლანდშაფტს ლენინ-პლატცზე, რომელსაც მერე გაეროს მოედანი დაერქვა.

ტომას ფლირდი თანამოქალაქეებს „გაერთიანების ციებ-ცხელებისას“ 129 ნაწილად დახერხილი გრანიტის ლენინის რესტავრირებას, ძველ ადგილზე აღმართვას და მოედნისთვის ლენინის სახელის დაბრუნებას სთავაზობს. ეს რომ მოხდეს, ფლირდის წინადადება სენაგმა უნდა მოიწონოს. სენატორის კოლეგებმა კი მხარი არ დაუჭირეს მის წინადადებას და ჩათვალეს, რომ ფლირდი ისტორიის მიერ უარყოფილი იდეოლოგებისა და მათი წარმომადგენლების გადარჩენას ცდილობს. ქალაქის კანონმდებლებმა სენაგორის იდეას „ჭკუასუსტობაც“ კი უწოდეს.

ალკოჰოლიკებად-ამოქრებადი ტა-

ინფორმაციული ომი ჩვენი ცხოვრება ერთიან ბალანსინად იქცა. გამუდმებით მომუშავე ტელევიზორები, რადიომიმღებები – გარშემო სულ ხმები და მუსიკაა, უკვე ჩვეულ ფონად ჩამოყალიბებული. სიჩუმეში შემთხვევით მოხვედრილ კაცს ეს ფონი აკლდება და სწორედ მაშინ, ძალიან გადაგვირთულებს, სმენითი ქერქი „უცოცხლდებათ“ ამ დანაკარგის შესავსებად. რა ვქნათ? რა და – სიჩუმით ვიმკურნალოთ, ოღონდ მოკლე კი არა, გრძელი პერიოდებით.

არა ერთ ადამიანს თავში რაღაც ხმები ესმის, ზოგს თავშიც გამოკვეთილად ყღერს ნაცნობი თუ უცნობი მუსიკა. „სმენითი ვერბალური ჰალუცინაციები“ – ასეთია ნეიროფიზიოლოგ ანდრეი კარაპეტიანის დიაგნოზი. დაისვენეთ, როგორც საჭიროა და „იმქვეყნიური“ ხმაც გაქრებაო, გვირჩევს მეცნიერი.

ბევრი დამნაშავე თურმე ირწმუნებოდა, რომ თავში ვიღაცის ხმა მკვლელობის ჩადენას უბრძანებდა. რამდენიც გნებავთ, იმდენია ასეთი სისხლის სამართლის საქმე. ისევე, როგორც ფსიქოგროპული იარაღის „მსხვერპლი“.

– ხმების წყარო თვით ტვინია, – ამბობს კარაპეტიანი. – ხშირად იმათი გამოჩენა შიზოფრენიის სიმპტომია. ეს ის მძიმე შემთხვევებია, როცა ცალკეული რეპლიკები კი არა, სიტყვების სავსებით გააზრებული კომბინაციები გაისმის. მაშინ სმენით ვერბალურ ჰალუცინაციებს ვინმესთან საუბრის სრული ილუზიის შექმნაც შეუძლიათ. ასე ემართებოდა, მაგალითად, ჟანა დარკს – ეგონა, რომ მთავარანგელოზ მიხეილს ელაპარაკებოდა.

გარე ხმების ფენომენი ამას წინათ სწავლულთა სამმა ჯგუფმა დამოუკიდებლად შეისწავლა, – განაგრძობს ნეიროფიზიოლოგი. – ამერიკელები, კანადელები და იაპონელები იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ ფენომენში, სულ მცირე, ტვინის ორი უბანი მონაწილეობს – საფეთქლებთან განლაგებული სმენითი ქერქი და შუბლის წილები. პირველს ძალუძს, როგორც ირკვევა, ხმების, უფრო სწორად, იმათი შესაბამისი ნერვული იმპულსების გენერირება. შუბლის წილებს შეუძლიათ ისე რეაგირება, თითქოს ხმები გარედან იწყება. დადგენილია, რომ აბსოლუტურად ყრუ ადამიანებსაც კი „ესმით“ ხმები თავში. შიზოფრენიით დაავადებულთა თითქმის ნახევართან ტვინი დროდადრო სწორედ ასეთ შიდა სამუშაოზე ჩაიკეტება.

ფსიქიკურად ჯანმრთელთ კი, სწავლულთა აზრით, ჰალუცინაციები უნდებათ როგორც სმენითი ქერქის, ასევე შუბლის წილთა გადაგვირთვისგან.

ასეთი რამ, ალბათ, ყოველ ჩვენგანს დამართნია: აგეკიდება რომელიმე მელოდია და აღარ გეშვება. ზოგიერთს თავში „ბესამე მუჩო“ უტრიალებს, ზოგიერთსაც – სიმფონიური ნაწარმოები. თანაც ისე მკაფიოდ, რომ ჰგონია, თითქოს კონცერტზეა.

ბრიტანელმა ნიუკასლის უნივერსიტეტის სამედიცინო სკოლის მკვლევარებმა თავის ქალის შიდა ორკესტრის „დირიჟორს“ მიაგნეს – ეს მეხსიერება გახლავთ.

პროცესი ასე გამოიყურება: შუბლის წილებში რაღაც „ჩაიკეტება“. წილები იწყებენ „ჩხრეკას“ ტვინის ხანგრძლივ მეხსიერებაში და ოღესღაც მოსმენილი მელოდიები ამოაქვთ. ისინი კი, თავის მხრივ, ცნობიერებას გამოგოვებენ და ეგრევე ხვდებიან სმენით ქერქზე, იქიდან – უკანვე, შუბლის წილებზე, რომლებიც, როგორც ხმების შემთხვევაში, „კონცერტს“ რეალობად აქცევენ.

ადამიანებს, ჩვეულებრივ, ესმით ფრაგმენტები ხუთიდან თხუთმეტ წამამდე, მაგრამ ისინი თითქოს ჩაბეჭდებიან და საათობით შეუძლიათ ყღერა.

ასეთი რამეც ხდება: თავში უცნობი მელოდიები იწყებს ამღერებას. ლეგენდებს თუ დავუჯერებთ, მელოდიები ესმოდა დაყრუებულ ბეთჰოვენს და სანოტე ფურცელზე გადაჰქონდა. მუსიკა „ეცხადებოდა“ შუმანსაც, რომელიც ფიქრობდა, რომ მას შუბერგის სული კარნახობდა...

КОМСОМОЛЬСКАЯ ПРАВДА

ყველაფერი ყველაფერზე

ახასდროსო, თქვა შონ კონერმა

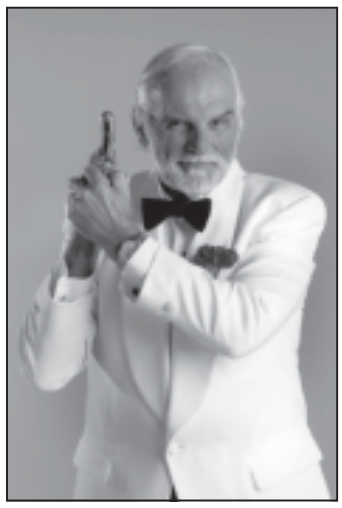

კინოვარსკვლავის განცხადებით, მას აღარ სურს გადაღება, რადგან თავი მოაბეზრეს ახლანდელ ჰოლივუდში მომუშავე იდიოტებმა. შოტლანდიელმა მსახიობმა, რომელსაც აგვისტოში 75 წელი შეუსრულდა, თავის დროზე ჯეიმს ბონდის როლით გაითქვა სახელი ფილმების მთელ წყებაში.

ახლა შონ კონერი რომ გადასალებ მოედანზე შეიგყუონ, მისივე სიტყვებით, მაფიის სტილში მოუწევთ წინადადების წამოყენება.

„ახალ სურათებში მონაწილეობის ვეგმები შონს მართლაც არა აქვს, – დაადასტურა მსახიობის წარმომადგენელმა ქალბატონმა. – თუმცა ერთხელ მან ძალიან ცნობილ ფილმში ითამაშა, რომელსაც ერქვა „არასოდეს არ თქვა „არასოდესო-...

შონს აღაშფოთებს „გამუდმებით გაფართოებადი უფსკრული ფილმების კეთების მცოდნე ადამიანებსა და იმათ შორის, ვინც მწვანე შუქს უნთებს სურათების წარმოებას“. მსახიობმა უარი თქვა აგრეთვე ბიოგრაფიის დაწერისთვის შემოთავაზებულ სარფიან კონტრაქტზე: მოეწვენა, რომ გამომცემელს მისი პირადი ცხოვრების ერთობ დეტალური აღწერა უნდოდა.

„ჰინგვინმა“ ოუბიღე კამპანია

70 წელი შეუსრულდა მსოფლიოში ერთ-ერთ ყველაზე ცნობილ წიგნის კომპანიას „პინგვინს“. ამავე დროს ეს რბილგარეკანიანი თანამედროვე წიგნის იუბილეც არის – ასეთი ყდა „პინგვინის“ დამაარსებელმა ალენ ლეინმა მოიფიქრა. მისმა კომპანიამ პირველად შესთავაზა მკითხველებს იაფ ყდაში ჩასმული თანამედროვე ავტორთა ნაწარმოებები.

ლეინმა როცა დაიწყო დაბალ ფასში კარგი წიგნების გამოცემა, ეს რევოლუციური ნაბიჯი გახლდათ. მანამდე რბილ პერანგში მხოლოდ ბულვარული საკითხავი ისტამბებოდა. „ჩვენ იქიდან გამოვდიოდით, რომ თუნდაც კაცი ხელმოლეობას განიცდიდეს, ეს როდი ნიშნავს, თითქოს სერიოზული წიგნების კითხვა არ შეეძლოს“, – ასე ახსნა ახალი გამომცემლობის ჩანაფიქრი თვით ლეინმა.

კომპანიამ რბილგარეკანიანი ხარისხიანი წიგნების ბაზარი შექმნა და მრავალი ათწლეულის მანძილზე ამ ბაზრის მონოპოლისტად რჩებოდა. დროთა განმავლობაში „პინგვინს“ უმცროსი ძმები გამოუჩნდნენ: „ვარხვის“ ხაზით ქვეყნდებოდა სიახლეები ხელოვნებისა და მეცნიერების თემებზე, „ქარიშხალა“ კი საბავშვო წიგნებით იყო დაკავებული.

რბილგარეკანიანი წიგნები მთელ მსოფლიოში უწყობს ხელს ბრიტანული ლიტერატურის გავლენის გავრცელებას. ესეც კია, რომ ბრიტანული კულტურის ბევრი სხვა გიგანტის მსგავსად, „პინგვინი“ დიდწილად ეყრდნობოდა უცხოელთა მხარდაჭერას – არაერთი ყველაზე პოპულარული წიგნის პერანგი გერმანელმა, იტალიელმა და პოლონელმა მხატვრებმა შექმნეს.

იმპერატორის თავი... კანალიზაციაში

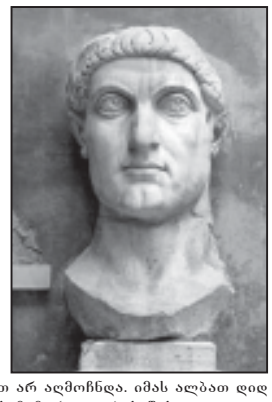

დაახლოებით 1700 წლის წინათ მარმარილოში გამოკვეთილი რომაელი იმპერატორის კონსტანტინეს თავი იტალიის დედაქალაქის ცენტრში, საკანალიზაციო სადინარში აღმოაჩინეს. არქეოლოგები 60-სანტიმეტრიან ქანდაკებას მაშინ გადააწყდნენ, როცა რომის ფორუმის ნანგრევებში ძველ სადრენაჟე სისტემას ასუფთავებდნენ. ნაპოვნი დამშვდებულია ჩვენი წელთაღრიცხვის 312 და 325 წლებს შორის – ძალაუფლების მწვერვალზე კონსტანტინეს ყოფნისას. შესაძლოა, თავი იმპერატორის ერთიანი ქანდაკების ნაწილი იყო.

„ასეთი ზომისა და ასე კაგად შენახული ქანდაკების პოვნა ქალაქის ცენტრში მართლაც რომ არაჩვეულებრივი გამარჯვებაა, – ამბობს არქეოლოგი ლა როკა. – იმ დასკვნამდე მივედით, რომ თავი კანალიზაციაში შემთხვევით არ აღმოჩნდა. იმას ალბათ დიდ ქვასავით იყენებდნენ წყლის ნაკადის მიმართულების შესაცვლელად; ან ეგებ ის იქ ქრისტიანან იმპერატორზე ნაწყენმა წარმართებმა დასდეს “.

ასეა თუ ისე, ხელოვნების ნაწარმოებს ასცდა სხვათა, ფორუმის გაძარცვის შემდეგ დაკარგულთა ხვედრი, V საუკუნეში რომის იმპერიის დაცემის კვალდაკვალ, რომის ერთ-ერთ მუზეუმში განმრახულია იმპერატორ კონსტანტინეს თავის გამოფენა – ოღონდ რესტავრაციის მერე.

ვანდალებმა ნეპტუნს შეუტიეს

ფლორენციაში, დელა სინიორიის მოედანზე, ვანდალებმა კიდევ ერთხელ დააზიანეს ცნობილი იტალიელი სკულპტორის ბართოლომეო ამანნატის მიერ XVI საუკუნეში შექმნილი ნეპტუნის მარმარილოს შადრევნის სახელგანთქმული სკულპტურული ანსამბლი. სამი ახალგაზრდა კაცი შადრევნის ცენტრში მდებარე ნეპტუნის ქანდაკებაზე აძვრა. ხელი რომ მოაგეხეს, დამნაშავეები იმ ადგილიდან მიიმალნენ.

ვანდალიზმის ფაქტი მოედანზე დაყენებულმა ვიდეოკამერამ დაფიქსირა. დანაშაულის ვიდეოჩანაწერი რაკი არსებობს, პოლიცია ფიქრობს, რომ ხულიგნებს შეიპყრობენ.

ეს არ არის ფლორენციაში ნეპტუნის სკულპტურული ჯგუფის ხელყოფის პირველი შემთხვევა. მის დაზიანებას ცდილობდნენ 1989, 1991 და 1997 წლებში, როცა ჯერ ნეპტუნის ფეხებზე ვერ გაგეხეს, მერე კი ქანდაკების კვარცხლბეკზე განლაგებულ ცხენებს ყურები და ჩლიქები მოატეხეს.

– ქან-კლოდ, მართალია, რომ თქვენ ჩინებულად ფლობთ კარატეს ილეთებს? კინოში ხომ ყველაფრის ჩვენება შეიძლება.

– კარატეს 11 წლიდან მივდევ. კინოში მოსვლამდე ისე ვჩხუბობდი, რომ გამოცდილ მოწინააღმდეგეს წუთის შესამედში „ვთიშავდი“, იმიგომ, რომ ამ დროისთვის უკვე ევროპის ჩემპიონი ვიყავი კარატეში და „შავი ქამრიც“ მქონდა. მე ახლაც ისეთ შესანიშნავ ფორმაში ვარ, რომ სულ თავისუფლად შემიძლია გავაბრკყელო ნებისმიერი, ვისაც ეჭვი ეპარება.

– და მაინც, მიუხედავად ამისა, როდესაც მსახიობმა-კარატისტმა, კინოსერიალით „სისხლიანი შუბი“ ცნობილმა დონ „დრაკონ“ უილსონმა 100 000 დოლარი შემოთავაზა, რათა თქვენ მის წინააღმდეგ რინგზე გამოსულიყავით, რომ გარკვეულიყო, ვინ უფრო ძლიერია, თქვენ რატომღაც უარი თქვით...

– მე ნაკლებად მაინტერესებს იმ ადამიანთა გამოხდომები, რომლებსაც ჩემი სახელის მუშვეობით რეკლამის გაკეთება უნდათ. როცა მე არაფერს წარმოვადგენდი, შვარცენეგერის სახლთან არ მიედიოდი და არ ვყვიროდი: „ლაჩარო, გამოდი, შევერკინოთ-მეთქი“, რადგან შესანიშნავად ვიცოდი, რომ ჩემთან არავინ გამოვიდოდა.

– მაშ, რაგომდა ჩნდებიან ქუჩაში მსახიობები, რომლებიც აღმოსავლურ ორთაბრძოლებს ფლობენ, უამრავი მცველის თანხლებით? ისინი ხომ ირწმუნებიან, რომ რეალობაში შეუძლიათ ყველანი მიფანტ-მოფანტონ, ამდენი დაცვა რისთვისღა სჭირდებათ?

– შეიძლება ჩემი პროფოცირება სცადონ, ხოლო თუ მე პასუხად თითს მაინც დავაკარებ ადამიანს, იგი ერთიანად ბინტებს დაიხვევს, საავადმყოფოს საწოლზე დაწვება, მისი ადვოკატი კი ხუთმილიონიან ანგარიშს წარმომიდგენს. მე წინააღმდეგი არა ვარ, რომ ჩემით ფულს აკეთებდნენ, მაგრამ ასე კი არა. ჩვენს დროში პოპულარულ ადამიანად ყოფნა ძალიან ძნელია.

– მართალია, რომ ჰოლივუდში ჯიბეგაფხეკილი ჩამოხვედით?

– მთლად ასე არ არის. მე გავყიდე ჩემი ტანვარჯიშის დარბაზი ბელგიაში და ჯიბეში 5000 დოლარი მედო. ცხადია, მალე გამომელია. ერთი ძველი მანქანა ვიყიდე, შიგ ვცხოვრობდი და მეძინა. რაზე აღარ ვმუშაობდი – პიცის დავგატარებდი, „გამგზებიც“ ვიყავი, ფანჯრებსაც ვწმენდდი. მამამ მითხრა: „ნაღდად შეიშალე, ნეტავ, რისთვის წახვედი ბრიუსელიდან, სადაც საკუთარი ბიზნესი გქონდა, იმისთვის, რომ უსახლკაროსავით გეცხოვრა?“

მაგრამ მე არჩევანი არ მქონდა. უამრავი მაგარი ბიჭი არაფერს წარმოადგენდა, ვიდრე აქ არ გამოიჩინეს თავი. აი, მაგალითად, ბრიუს ლი – ეს უბრალოდ ჭირი, ადამიანი-ელვაა, მთელ სხეულში მხოლოდ ხუთი პროცენტი ცხიმი აქვს. მაგრამ ის ჰონგკონგში იყო ვარსკლავი, ამ ქალაქის საზღვრებს მიღმა კი მას ეკითხებოდნენ: „რაო, რა თქვით, ვინა ვარო?“ შეიძლება უნიკალური ნიჭით იყო დაჯილდოებული, სპილბერგს ჯიბეში ისვამდე, მაგრამ თუ ჰოლივუდში არა ხარ, არანაირი შანსები არა გაქვს. ვინ ვიქნებოდი მე ბელგიაში? ბრიუსელშიც კი არავინ მიცნობდა, სპორტდარბაზი სხვებსაც ჰქონდათ. მე კი მინდოდა მსოფლიოს კინოვარსკვლავი გავმხდარიყავი.

– რაგომ? თქვენ ხომ თავიდან კამერის წინ თავის დაჭერა საერთოდ არ იცოდით.

– ვინ იცოდა რომ? ბრიუს ლიმ თუ შვარცენეგერმა? ისინი გზადაგზა სწავლობდნენ სამსახიობო ხელოვნებას კინოოვეიკებში და გადაღებებისას. სამაგიეროდ მე ფეხების ლამაზად ქნევა ვიცოდი, ჰოლივუდში კი ეს ყოველთვის სჭირდებათ. უნდა შეგეძლოს იმის მიღწევა, რაც გინდა. მე ასფალტზე მეძინა ხოლმე, ნარჩენებით ვიკვებებოდი და მულტფილმებით ვსწავლობდი ინგლისურ ენას, შედეგად კი გიგანტური პოპულარობის ვარსკვლავი გავხდი.

– მეტი თავმდაბლობა შეუძლებელია. აქამდეც ასეთად მიგაჩნიათ თავი?

– რაგომაც არ უნდა ვთვლიდე?

– იმიგომ, რომ უკვე ათი წელია, რაც თქვენი ფილმები ხმაურით ვარდება გაქირავებაში, ზოგი კი კინოთეატრებამდეც კი ვერ აღწევს. აქაოდა, პუბლიკას უკვე სხვა გმირები ჰყავს, თქვენი ფილმები კი სულ ერთი და იგივეზეა აგებული: ცუდმა ბიჭებმა კარგს აწყენინეს, მან კი პასუხად ერთს ფეხი ყურში „ხია“, მერე მეორეს, მერე ყველას. შემისწორეთ, თუ რამე ასე არ არის.

– არც შვარცენეგერის ბოლო ბლოკბასტერები იყო წარმატებული, მაგრამ კამათს ხომ არ დაიწყებთ, რომ მაშინ ის მეგავარსკვლავი იყო? ბუნებრივია, ცხოვრება მარგო წარმატებებისგან არ შედგება. მაგრამ აი ნახავთ – გაისად სამი ჩემი ფილმი გამოვა. კარატეში ასე გვასწავლიდნენ: თუ წაგაქციეს, რაც შეიძლება სწრაფად უნდა წამოხტე, სხვანაირად შენი საქმე გათავებულია. ჩემი მასწავლებელი კი გვეუბნებოდა: „შეიდჯერ დაეცი – რვაჯერ ადექი“. იმაში კი, რომ პოპულარული ვარ, ეჭვი არ მეპარება, ამისთვის ქუჩაში უბრალოდ გაელაც კმარა. თუ ვარსკვლავი ხარ, არც ქალების გასაცნობად არის საჭირო დროის ხარჯვა და მათი რესტორანში წაყვანა, ისინი მაშინვე მშად არიან, ლოგინში ჩაგიწვნენ. თუმცა, უმჯობესია, ეს თემა დავხუროთ – ჩემი ცოლი გლედისი ძალიან ეჭვიანია.

რაც შეეხება ჩემს ფილმებს, ზოგი მათგანით არც მე ვარ აღტაცებული. მაგალითად, „სისხლიანი სპორტი“ ან „კიკმოკრიივ“ სრული უსუსურობა და პრიმიტივია, მაგრამ მაშინ მე ასმილიონიანი ბიუჯეტის ბლოკბასტერებში არავის ავყავდი.

– არც ახლა აპყავხართ.

– მე ჩემი კარიერა კინოში ჯერ არ დამიმთავრებია, ჯერ 45 წლისაც არა ვარ, ასე რომ, მოდით, წინასწარ ნუ ვილაპარაკებთ. გადაღებას აუცილებლად გავაგრძელებ – მე ხომ ფული მჭირდება. ფული რაღაცნაირად არ მიჩერდება. მახსოვს, როგორ მივიდე „კიკმოკრიივის“ ჰონორარი – 68 ათასი დოლარი. და რა? მეორე დილითვე ჯიბეში ასდოლარიანით გავიღვიძე. გადავიხადე გადასახადები, მერე ათი პროცენტი ჩემს აგენტს მივეცი, მერე წავედი და ამდენი და ამდენი მაყუთი ტექნიკოსსა და გამნათებელს მივეცი...

– იმათ რისთვისღა?

– დახმარებისთვის. მე ყველას ვუმეგობრდებოდი, ოფიციანტებსაც კი. საერთოდ ჰოლივუდი უნიკალური რამაა. ჯერ მშად არიან ოქროს ქანდაკება დაგიდგან, მაგრამ როდესაც შენი ფილმი გაქირავებაში ჩავარდება, ისე იქცევიან, თითქოს არ გიცნობენ. მერე შენი კინობოეკი კვლავ იწყებს ფულის მოგანას და ყველა გახარებული გეხვევა: „როგორ არის, ძმაო, საქმეო?“ მე ყოველთვის შემეძლო წვრილმანი გასამრჯელო მიმეცა იმათთვის, ვისთვისაც საჭირო იყო, და კარიერის პირველ ეტაპზე ფული არ მქონდა. მე უბრალოდ მდიდარ კინოვარსკვლავს ვთამაშობდი.

– უნდა გითხრათ, რომ ეს კარგად გამოგდიოდათ.

– რაგომაც არა. მერე კი უკვე კარგად მიხდიდნენ. ვიყიდე სახლები ლოს-ანჯელესში, ბელგიასა და კანადაში – საერთოდ, ფულს ხარჯავ მიყვარს და არა დაგროვება, ამიგომაც უფრო მეტს ვხარჯავ, ვიდრე ვშოულობ. არასდროს არ იცი კაცმა, რა გელის. ერთი რეჟისორის თანაშემწეს ვიცნობდი, მას ყველაფერი ჰქონდა – საუცხოო მანქანა, ფული, გოგოები – აი, ასეთ წარმატებას მიაღწია, არადა, სულ 22 წლის იყო. ჰოდა, ტაილანდში წავიდა შობის შესახვედრად და ცუნამის დროს დაიღუპა... ამიგომ ახლა უნდა იცხოვრო სრული ცხოვრებით, და მომავლისთვის არ უნდა გაღადო.

– თუ არის ისეთი რამეები, რაც ახლაც არ მოგწონთ კინობოვეიკებში?

– კი. მე მეგონა, რომ საკმარისია ჩხუბი და კამერის წინ თავის სწორად დაჭერა შეგეძლოს. აღმოჩნდა, რომ არ არის საკმარისი. ლამაზი სხეული უნდა გქონდეს, ამიგომაც ბოდბილდინგში დავიწყე ვარჯიში. ოპერაგორს ყბაში ფეხის კარგი დარტყმა რომ აჩვენო, ერთი ათჯერ მაინც უნდა გადაიგანო ფეხის დაჭიმულობა. ეს კი ყველას ფეხებზე ჰკიდია, იმიგომ, რომ გადასაღები მოედნის „მოცდენის“ ყოველი დღე 100 000 დოლარი ღირს. იმის ჭამის უფლებას არ გაძლევენ, რაც გინდა, ყოველი ფილმის წინ ჩემი ახლანდელი ცოლის მიერ შედგენილ დიეტაზე ვიჯექი. სულ ცოტა ღვინის დალევაც კი არ შეიძლება.

– ნუთუ? მაშ, ის თქვენი ორეული იყო, მანქანის მთვრალ მდგომარეობაში მართვისთვის რომ დაიჭირეს?

– სინამდვილეში მე სულ ერთი ბოთლი ღვინო მქონდა დალეული. კლოუნი ხომ არა ვარ, ადამიანი სხვადასხვა განწყობაზეა ხოლმე. არ არის ჰოლივუდში პოპულარული მსახიობი, რომელსაც დეპრესია, სასმელები, ნარკოგიკები არ გამოეკლოს. დიდებაც მძიმე გამოცდაა.

– შვარცენეგერის მსგავსად, პოლიტიკაში ხომ არ აპირებთ წასვლას?

– მე ასეთი ვეგმები არა მაქვს. ეს კარიერის დასასრულს უნდა გაკეთო, მე კი ამისგან ჯერ შორს ვარ.

– ჩვენთან ნაღდად გუბერნატორად აგირჩევდნენ.

– მაკვირვებს კიდეც ასეთი პოპულარობა: მე ხომ კინოში ცულ რუს ბიჭებს ვთამაშობდი, მეგონა, რუსეთში ამის გამო ჩემზე ნაწყენები არიანმეთქი. მე მოსკოვშიც ვიყავი, სოჭშიც – ისე მიღებდნენ, თითქოს ასი წელი ელოდნენ ჩემს ჩამოსვლას. მაგიდები პირდაპირ იზნიქებოდა, და გული მწყდება, რომ დიეტაზე ვარ და რაც მომწონს, იმას ვერ ვჭამ. არა უშავს, გავალ პენსიაზე და მაშინ ხშირად ჩამოვალ ხოლმე თქვენთან და მაშინ ვეღარაფერი შემიშლის ხელს, რუსული სამზარეულოთი ვისიამოვნო!

– დაგელოდებით.

– შევთანხმდით!

ყველაფერი ყველაფერზე

ალბერტ ეინშტეინის ბინა

ბერლინელ ებრაელ ბანკირ ალბერტ ეინშტეინს, ბინა ბერლინის ცენტრში, ალექსანდრეპლაცის ახლოს ჰქონდა. ეინშტეინი ბინას ქირაობდა, ოჯახი ბინის ნახევარ ფასს ანაზღაურებდა, ნახევარ ფასს – ბანკირი. ბინა ოთახ-ნახევარ ოთახისგან შედგებოდა. ეინშტეინი ბინას 1933 წელს, ნაცისტურ ხელისუფლებაში ასვლისთანავე, ტოვებს. ბინა ნაცისტებს ჩამოერთვა, ბინა ებრაელ ბანკირს ეკუთვნოდა.

ეინშტეინი ბინას ტოვებს, ოჯახი ბინას ინახავს. ბინა ოჯახს ჩამოერთმევა, ოჯახი ბინას ტოვებს. ბინა ნაცისტებს ჩამოერთმევა, ბინა ებრაელ ბანკირს ეკუთვნოდა. ბინა ოთახ-ნახევარ ოთახისგან შედგებოდა. ეინშტეინი ბინას 1933 წელს, ნაცისტურ ხელისუფლებაში ასვლისთანავე,

№ 197-198. შაბათი, 20 აგვისტო, 2005 წელი.

ალბომი

ექელას რაიმე აქვს სახსოვარი

ცნობილი ინჟინრები, საზღვარგარეთ ცოდნამიღებული ძმები (მარცხნიდან) მიხაკო, გიორგი და ვალიკო (ვალერიან) კანდელაკები.

მერი კანდელაკის საოჯახო ალბომიდან.

შეგახსენებთ, რომ სურათების გამოქვეყნება უფასოა.
ტელ: 99-66-10.

გვემრავლოს!

ისევ ბიჭი! — გაიხარა გრძელიშვილის ოჯახმა

– ისევ ბიჭი! – დაიძახა სიხარულით ჩემმა ანზორმა, როცა მესამე ბიჭის შეძენაც გვახარეს. მას ნაბოლარა არ ეთქმის, რამდენსაც უფალი ინებებსო, – ამბობენ ანზორი და მისი მეუღლე. 5 წლის ვახტანგს, 3 წლის ლევანს მესამე, ცოტნეც მიემატა. დედა და შვილი სამშობიარო სახლიდან გუშინ გამოიყვანეს. ძმები პატარა ცოტნეს ეფერებიან – უფალი ალბათ მეოთხე შვილს გოგოსაც მოგვცემს, – ამბობს მათი შემყურე ჩემი ვაჟიშვილი.

მოგვწონს თქვენი გაზეთის რუბრიკა „გვემრავლოს!“ იმედი გვაქვს, ჩვენს სიხარულსაც გაიზიარებთ, დაგვიკავშირდა ქუთაისიდან დავით გრძელიშვილი.

ჩვენი ტელეფონები: 93-34-04; 99-73-24.

◎ თეატრი

ამერიკელი მენეჯერი — თბილისის სტუმარი

თბილისს საოპერო თეატრში სტუმრად იმყოფება ნიუ-იორკის მეტროპოლიტენ-ოპერის თეატრის მენეჯერი სტივენ ალექსანდრ ბრაუნი. ეს მოწვევა ჩვენი თეატრის საერთაშორისო ურთიერთობის დეპარტამენტის ხელმძღვანელის რუსუდან მაცაბერიძისა და ვაშინგტონის ხელოვნებისა და კულტურის ფონდის (ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპისთვის) ერთობლივი პროექტით განხორციელდა. მისი მიზანია იმ გამოცდილების გაზიარება, რაც ნიუ-იორკის ამ ცნობილ თეატრს აქვს სამენეჯერო სფეროში და მისი მორგება ქართულ რეალობასთან, ასევე, ქართული თეატრის საერთაშორისო ასპარეზზე გასვლა.

სტივენ ალექსანდრ ბრაუნი საკმაოდ მაღალი რანგის გამოცდილ მენეჯერად ითვლება, რაზეც მისი შემოქმედებითი ღოსიეც მეტყველებს. წარმატებულია მისი საგანმანათლებლო პროგრამები, კონსულტაციები განვითარების დეპარტამენტისა და მარკეტინგის სფეროებში. აღრეულ წლებში მოღვაწეობდა როგორც რეჟისორი, რეჟისორის ასისტენტი და დასის რეჟისორის თანაშემწე მსოფლიოს სხვადასხვა თეატრებში. მისი რეკომენდაციები განსაკუთრებით საჭიროა თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრისთვის დღეს, რადგან იგი გაერთიანდა ორგანიზაცია „ოპერა-ევროპაში“. ეს მსოფლიოს წამყვანი საოპერო თეატრების საკმაოდ სერიოზული გაერთიანებაა. ოქტომბერში მონაკოში ამ ორგანიზაციის წევრი თეატრების ხელმძღვანელები შეიკრიბებიან, რათა ახალ თეატრალურ სეზონში ერთობლივი წარმოდგენები დაგეგმონ. წინასწარ ცნობილია მხოლოდ ის, რომ გაისად ქართული ოპერა შვედეთში, დალპალას ფესტივალშეა მიწვეული.

– ჩვენ ვფიქრობთ, ახალი სისტემები დავნერგოთ ფონდების, დაგეგმარების სფეროებში. ჩვენი ყველა ორგანიზაციული ცვლილება აისახება ქვეყნის სხვა თეატრებიც. ჩვენთვის მნიშვნელოვანია ისეთი ადამიანების აზრი, როგორც სტივენ ბრაუნია, იგი დაგვეხმარება მომავალ პარტნიორებთან ურთიერთობაში, – ამბობს თბილისის საოპერო თეატრის გენერალური დირექტორი დავით საყვარელიძე.

საქართველოში ჩამოსვლა თავად სტივენ ალექსანდრ ბრაუნისთვისაც დიდი ხნის სურვილი ყოფილა. ოცი წლის წინათ მოუსმენია მაქარია ფალიაშვილის „აბესალომ და ეთერის“ ჩანაწერი, რასაც დიდი შთაბეჭდილება მოუხდენია მასზე.

– მინდა ჩემი მოკრძალებული წვლილი შევიტანო იმ თეატრის აღორძინებისა და საერთაშორისო ასპარეზზე გასვლის საქმეში, რომელიც „აბესალომ და ეთერის“ ავტორის სახელს ატარებს. მეტროპოლიტენ-ოპერა შედის მსოფლიოში ცნობილი საოპერო თეატრების დიდ ოთხეულში – „ლა სკალას“, ვენის სახელმწიფო ოპერის, ლონდონის კოვენტ გარდენთან ერთად. ეს თეატრები სხვადასხვა გზებით მუშაობენ და სასურველია, ქართულმა თეატრმა ყველა მათთანის მუშაობა შეისწავლოს და არაერთი კონკრეტულისა. მე შემიძლია ქართველებს ვუთხრა, რას აკეთებს ჩვენი თეატრი და შევთავაზო ვერსიები. მათ კი სასურველი ვარიანტი აირჩიონ. ისიც გასათვალისწინებელია, რომ ის, რაც ნიუ-იორკში წარმატებულია, თბილისში შეიძლება არ გამოდგეს. აქ შემოქმედებითად ნიჭიერი ადამიანები გავიცანი და თუ ჩემი რეკომენდაციებიდან და რჩევებიდან პრაქტიკულად თუნდაც ერთს გაითვალისწინებენ, ფრიად კმაყოფილი დავრჩები, მაგალითად, საგანმანათლებლო პროგრამის, სარეპერტუარო პოლიტიკის სფეროებში.

სამწუხაროდ, ქართულ საოპერო მუსიკას დასავლეთში ნაკლებად იცნობენ და იმედი მაქვს, უახლოეს მომავალში თბილისის საოპერო თეატრს საერთაშორისო საზოგადოებრიობა და მასმედია უფრო კარგად გაიცნობს. თუ ქართული მუსიკა ისეთივე ემოციური დატვირთვისა იქნება, როგორც „აბესალომ და ეთერი“, მას დასავლეთის მსმენელი უთუოდ შეიყვარებს, – ბრძანა ჟურნალისტებისთვის გამართულ შეხვედრაზე ოპერის თეატრში ბატონმა ბრაუნმა.

ამერიკელი მენეჯერი თბილისში 1 სექტემბრამდე დარჩება. ამ ხნის მანძილზე იგი დაესწრება საოპერო და საბალეტო სპექტაკლების რეპეტიციებს, მოუსმენს ახალგაზრდა ვოკალისტებს.

რუსუდან მუხიგულაშვილი

სურათზე: სტივენ ალექსანდრ ბრაუნი (მარცხნიდან მეორე) ჟურნალისტებთან შეხვედრაზე.

◎ საეკლესიო კალენდარი

წმიდა ექვთიმე-ნათლისმცემლის მონასტრის წინამძღვარი

ხვალ, 21 აგვისტოს, ქართული სამოციქულო ეკლესია იხსენიებს დირს ექვთიმეს, იოანე ნათლისმცემლის სახელობის მონასტრის წინამძღვარს.

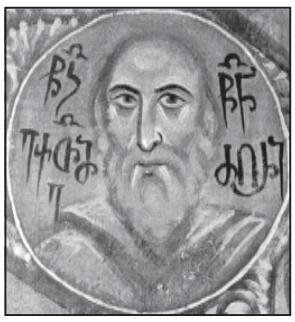

წმიდა ექვთიმეს გარეჯის მრავალმთის უდაბნოს მონასტრის სიგელ-გურჯები „მრავალღვაწლმშრომელად“ მოიხსენიებს.

იოანე ბაგონიშვილის ცნობით, ექვთიმე იყო „კაცი ფილოსოფოსი და ღვთისმეტყველი, სათნოებითა მედა უცხო მოქადაგე, ამან ფრიად იღვაწა მონასტრისთვის და აღაშენა სოფელი **ხაშმი,** რომელიც იყო ქსნის ერისთავთა (მიერ) ღეკთა მოყვანის მიზეზით დამწვარი; აღაშენა უცხო ვენახი და წისქვილნი... მრავალი შემაგა მონასტერსა, ვითარცა ნივთნი, ეურეთვე მამულნიცა“. მისი კურთხევით სავანეში ითარგმნებოდა დიდძალი სასულიერო ლიტერატურა.

იოანე ბაგონიშვილი გადმოგვცემს, რომ წმიდა ექვთიმემ შეასწავლა თავის მოწაფეებს ფილოსოფია და ღვთისმეტყველება.

წმიდა ექვთიმეს საბა ნინოწმინდელს დავალებით დაუწერია წმიდა ნინოს საგალობლები.

1797 წელს თბილისში შავი ჭირის ეპიდემიამ იფეთქა. ავადმყოფობისა და შიმშილისგან გონმიხდილ ხალხს უდაბნოს მოღვაწე ბერები მფარველ ანგელოზებად მოევლინნენ; ეხმარებოდნენ და ნუგეშს სცემდნენ. ამ საქმეს წმიდა ექვთიმე ხელმძღვანელობდა.

საქართველოს ეკლესიამ წმიდანად შერაცხა ეკლესიისა და ერისთვის დამაშვრალი მოღვაწე და მისი ხსენების დღედ დაადგინა 21 აგვისტო.

მოამზადა
გიული ლიპარტიამ

მეუღლე მზია შენგელია, შვილები ბადრი, ლევანი, შვილიშვილები ნიკოლოზი, მეგი, სოფო, რძლები თინა ჭკადუა, ლელა გრიგოლია, მაკა ასათიანი, ნინო მაჭავარიანი, ძმა გიორგი ნაჭყებია, და ვალია ნაჭყებია, ძმისწულები მედეა, გია ნაჭყებიები, სიძე გიორგი ნანეიშვილი, დისწულები მანანა, მერაბ შენგელიები, ცოლისდა ირმა, ცოლისძმა მურთაზ შენგელიები, ძმახლები გივი გრიგოლია, ივანე ასათიანი, მანანა ასათიანი, დედმამიშვილები, ბიძაშვილები, მამიდაშვილები თავიანთი ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ლუსიენ ბაბრაბის ძე ნაჭყებია

პანაშვიდი 21, 22 VIII, 17 სთ. გამოსვენება 23 VIII, 14 სთ. მისამართი: ნუცუბიძის ქ. № 53. დაკრძალვა საბურთალოს სასაფლაოზე.

„საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქცია მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა გაზეთის აქტიური ავტორი და მეგობარი, საქართველოს მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორი

ლუსიენ ნაჭყებია

და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქციის თანამშრომლები ღრმა მწუხარებით თანაუგრძნობენ კოლეგასა და მეგობარს, ტელეკომპანია „მირის“ გენერალურ დირექტორს ბადრი ნაჭყებიას და ცნობილ დასტაქარს ლევან ნაჭყებიას მამის

ლუსიენ ნაჭყებიას

გარდაცვალების გამო.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანამშრომლები ღრმა მწუხარებით თანაუგრძნობენ კოლეგასა და მეგობარს, ცნობილ ჟურნალისტსა და საბოგადო მოღვაწეს, საუკეთესო ადამიანური თვისებებით გამორჩეულ პიროვნებას, ჭეშმარიტ მამულიშვილსა და პატრიოტს, გაზეთის მთავარი რედაქტორის ყოფილ პირველ მოადგილეს ბატონ გიორგი ნაჭყებიას მმის

ლუსიენ ნაჭყებიას

გარდაცვალების გამო.

შვილი ნანა ალექსანდრია, სიძე ლევან ბოკერია, შვილიშვილი გიგა ბოკერია, შვილთაშვილი ლევან ბოკერია, ახლობლები და ნათესავები იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

შურა ექვთიმეს ასული სიმონია-ალექსანდრია

პანაშვილი 19, 20 VIII, 17 სთ. გამოსვენება 21 VIII, 15 სთ. მისამართი: გამსახურდიას გამზ. №2, სად. 5.

არქიტექტურული და სამშენებლო კომპანია „არქსტუდიას“ თანამშრომლები თანაუგრძნობენ ქალბატონ ნანა ალექსანდრიას და ბატონ ლევან ბოკერიას დედისა და სიდედრის

შურა სიმონია-ალექსანდრიას

გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებენ გარდაცვლილის ოჯახსა და ყველა ახლობელს.

საქართველოს ჭადრაკის ფედერაცია თანაუგრძნობს საერთაშორისო დიდოსტატ ქ-ნ ნანა ალექსანდრიას დედის

შურა ალექსანდრიას

გარდაცვალების გამო.

პანაშვილი 19, 20 VIII, 17 სთ. გამოსვენება 21 VIII, 15 სთ. მისამართი: გამსახურდიას გამზ 2. მე-5 სადარბაზო.

ჩვენი გაზეთის დღევანდელი ნომერი 12-გვერდიანია. შემდეგი ნომერი გამოვა სამშაბათს, 23 აგვისტოს.

◎ ცოტაც გავიღიმოთ...

– **დოცენტო** ოქროწონაშვილო, ტელესკოპი კვლავ ქალთა საერთო საცხოვრებლისკენ გაქვთ მიმართული... ნუთუ არ გაინტერესებთ ახალი გალაქტიკის ჩასახვისთვის თვალის მიდევნება?!

* * *

– **რა გჭირს სახეზე?**
– ქალის გამო ვიჩხუბე.
– მართლა? ვის ეჩხუბე?
– ჩემ ცოლს...

* * *

– **ივან, რა იყო, გუშინ ტელეფონით მთელი საათი რომ იგინებოდი, ვინმეს ეჩხუბებოდი?**
– არა, კაცო, მეგობარს დაბადების დღეს ვულოცავდი.

* * *

– **ოდესმე** ღიად გითქვამს ქალისთვის, რასაც მასზე ფიქრობ?
– კი, თუ გინდა, ნაიარევს გაჩვენებ.

* * *

– **ავადმყოფო,** თქვენთვის ორი ახალი ამბავი მაქვს, კარგი და ცუდი. რომლით დავიწყო?
– ცუდით. კარგზე კი კრინტსაც ნუ დაძრავთ!
– **რატომ?!**
– იციო რა? მე „ყვითელ“ გაზეთში მომუშავე ჟურნალისტი ვარ...

* * *

მორიგი სასმისის შემდეგ ივან ივანიჩი შეწუხებული სახით ეუბნება თანამეინახეს:
– იცი, ყოველი დალევის შემდეგ ტანზე ლურჯი ლაქები მიჩნდება...
– ჰო, ჩემ ცოლსაც ცუდი ხასიათი აქვს...

* * *

მიდის მიხო დამკრძალავ ბიუროში:
– იაფიანი სასახლე არა გაქვთ?
– გვაქვს, 100 ლარი ღირს.
– უფრო იაფიანი არა გაქვთ?
– ისიც გვაქვს, დაწუნებული, 10 ლარად გაგატანთ.
– უფრო იაფიანი?
– ვის ასაფლავებთ?
– სიდედრს.
– მოიტანეთ, სახელურებს მივაჭედებთ...

* * *

– **რატომ** აქვს იმ კაცს ასეთი კვადრატული ფორმის თვალები?
– იმიტომ, რომ ძალიან მრგვალი თანხის ანგარიში გამოუწერეს!

* * *

მამაკაცებს არაყი მუდამ მოულოდნელად უთავდებათ. ქალები კი სწორედ და მხოლოდ ამას ელოდებიან.

დღის კალენდარი 20 აგვისტოსთვის

☼ ამოდის 05.13	☾ ამოდის 19.37
☾ ჩადის 18.53	☾ ჩადის 05.38

წლის 232-ე დღე, ახალ წლამდე დარჩა 133 დღე.

საეკლესიო კალენდარი

ფერისცვალების შემდგომი დღესასწაული. დირსი მოწამე დომენტი სპარსისა და ორთა მოწაფეთა მისთა (353); მოწამეთა მარინ მსედრისა და ასტერი სვინკლიტიკოსისა (260); დირსი: ორე მონაზონისა (დაახლ. 390), ღირსი მოწამე პოგამი საკვირველთმოქმედისა.

დაიბადნენ:

1827 – შარლ დე კოსტერი, ბელგიელი მწერალი.

1833 – ბენჯამენ ჰარისონი, აშშ-ს 23-ე პრეზიდენტი.

1884 – გიორგი ბოჭორიძე, ისტორიკოსი. გარდაიცვალა 1933 წელს.

1889 – დავით კაკაბაძე, ქართველი მხატვარი, გრაფიკოსი, თეატრისა და კინოს მხატვარი. გარდაიცვალა 1952 წელს.

1901 – სალვატორე კვაზიმოდო, გამოჩენილი იტალიელი პოეტი.

1941 – სლობოდან მილოშევიჩი, იუგოსლავიის ყოფილი პრემიერ-მინისტრი.

1944 – რაჯივ განდი, ინდოეთის ყოფილი პრემიერ-მინისტრი.

გარდაიცვალნენ:

1836 წელი – სოლომონ დოდაშვილი, ფილოსოფოსი და განმანათლებელი.

1854 – ფრიდრიხ შელინგი, გერმანელი ფილოსოფოსი.

1940 – ლევ ტროცკი, რუსი პოლიტიკოსი.

მოვლენები:

1634 წელი – მოსკოვში პირველი ანბანი გამოიცა საეკლესიო სლავურ ენაზე.

1977 წელი – ამერიკული კოსმოსური ხომალდი **„Voyager-I“** იუპიტერისა და სატურნის გამოსაკვლევად გაუშვეს.

ღირსსახსოვარი დღეები:

უნგრეთი – წმიდა იმგვანის დღე
სენეგალი – დამოუკიდებლობის დღე
ნეპალი – დედა-დედოფლის დღე
მაროკო – სახალხო რევოლუციის დღე
ტაივანი – სიყვარულის დღე.

მედიანიუსი.

ყველაზე მეტი ასო-ნიშანი აქვთ კამბოჯელებს – 52; ყველაზე ცოტა კი – 11– კუნძულ ბუგენვილზე მცხოვრებ როგორის ტომს.

* * *

ოჰაიოს შტატში მცხოვრები მარგა ნელსონი 1875 წელს მოათავსეს კოლუმბის სახელობის სახელმწიფო ინსტიტუტის ფსიქიატრიულ საავადმყოფოში. იგი გარდაიცვალა 1975 წელს, 103 წლის და 6 თვის ასაკში, იმავე საავადმყოფოში, სადაც 99 წელი დაჰყო.

* * *

ყველაზე მასობრივი მკვლელობა მოხდა დიდი ბრიტანეთის ქალაქ ხანგერფორდში 1987 წლის 19 აგვისტოს. 27 წლის მაიკლ რაიანმა 15 ადამიანი მოკლა, ამდენივე დაჭრა, შემდეგ კი თვითონ მოისწრაფა სიცოცხლე.

* * *

ყველაზე გრძელი ულვაშების რეკორდის მფლობელია 1934 წელს დაბადებული შვეიცელი ბირგერ პელასი. ულვაშების სიგრძე, რომლის გაშვება მან 1973 წელს დაიწყო, 1987 წელს, 2,77 მეტრს აღწევდა.

* * *

სიკვდილიანობის მთავარ მიზეზად სამრეწველო ქვეყნებში ათეროსკლეროზი ითვლება. 1984 წელს სისხლის მიმოქცევის სისტემის დაავადებით, ინფლისსა და უელსში 278 849 ადამიანი გარდაიცვალა.

* * *

კალიფორნიის ქალაქ ლონგ ბაჩში მცხოვრებმა ქალბატონმა ვინონა მელდრედ მელიკმა კიბოს ოთხი ოპერაცია გადაიტანა: 1918, 1933, 1966 და 1968 წლებში. იგი 1981 წლის 28 დეკემბერს გარდაიცვალა... პნევმონიით, როდესაც მას 105 წელი და 67 დღე შეესრულდა.

* * *

ყველაზე დიდი ვენახი გაშენდა კალიფორნიაში, კარპინტერში 1900 წელს. რამდენიმე სეზონის განმავლობაში მისი მოსავალი 9 ტონას შეადგენდა. შემდეგ წლებში კი, საშუალოდ წელიწადში შვიდი ტონა მიდიოდა. 1920 წლიდან მისი ნაყოფიერება შეწყდა. აღსანიშნავია, რომ ამ ვენახში მოწეული ზოგიერთი მტევანი 9400 გრამს იწონიდა.

* * *

აპენდიციტის პირველი წარმატებული ოპერაცია ჩაგარდა 1736 წელს. იგი გააკეთა მეფე გეორგი მეორის (მეფობდა 1727, 1760 წლებში) ქირურგმა კლაუდის ამიანდმა (1680-1740 წ.).

* * *

ავსტრალიელმა ქალბატონმა ქალაქ კეინსლენდიდან, ეილინ ჩეპელმა, 1986 წელს, მოიყვანა კიტრი, რომელიც 22 კგ-ს იწონიდა.

* * *

თვლიან, რომ მანქანის პირველი ნახაზი, რომელიც მოძრაობას იწყებდა პედლების ტრიალით, მათ კი ღერძი აერთიანებდათ, გააკეთა ლეონარდო და ვინჩიმ ან მისმა რომელიმე მოწაფემ, დაახლოებით 1493 წელს. ვეღლოსიპედის პირველი შემქმნელი კი იყო შოტლანდიელი კირკპატრიკ მაკმილანი, 1839-40 წლებში. ახლა ეს ველოსიპედი ინახება ლონდონის მეცნიერებათა მუზეუმში.

ველოსიპედი კი, რომელმაც უკვე პრაქტიკული გამოყენება მიიღო, შექმნეს მამა-შვილმა პიერ და ერნესტ მიშელებმა, რომლებიც ცხოვრობდნენ პარიზში. ეს მოხდა 1870 წლის მარტში.

* * *

1986 წელს, საფრანგეთში, ქალაქ ანესში, ოცდათექვსმეტკაციანმა ჯგუფმა, 335 საათის განმავლობაში 92999 ყვავილიდან შეკრა თაიგული, რომლის სიმაღლე 11,23 მეტრი იყო.

* * *

პიკასო მსოფლიოში ერთ-ერთი ნაყოფიერი მხატვარი იყო. მისი შემოქმედებითი აქტივობა 78 წელს გაგრძელდა. აღრიცხულია, რომ მან შექმნა 13500 სურათი და ნახატი, 100 000 გრავიურა, 34000 წიგნის ილუსტრაცია, 300 ქანდაკება და კერამიკული ფიგურა. პიკასოს ნამოღვაწარი 500 მლ. გირვანქა სტერლინგადაა შეფასებული.

ისარგებლეთ ცხელი ხაზით!

საპატრულო სამსახური – 022;
გენერალური პროკურატურა – 99-74-10;
შინაგან საქმეთა სამინისტრო – 99-53-50;
საგარეო საქმეთა სამინისტრო – 28-47-47;
ფინანსთა სამინისტრო – 22-17-80; 22-09-24;
იუსტიციის სამინისტრო – 75-82-21;
ჯანდაცვის სამინისტრო – 94-34-98;
ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტრო – 38-47-98;
სოფლის მეურნეობის სამინისტრო – 98-57-81;
ეკონომიკური განვითარების სამინისტრო – 98-23-58; 50-69-00;
შსს სანებართვო განყოფილება – 98-57-01;
კონტროლის პალატის გენერალური ინსპექცია – 95-30-81; 96-71-78;
თავდაცვის სამინისტროს გენერალური ინსპექცია – 23-56-73;
საქართველოს სანიტარიული ზედამხედველობის ინსპექცია – 39-52-47;
თბილისის სანიტარიული ზედამხედველობის ინსპექცია – 37-78-70;
შსამიანი ქვეწარმავლების გაუვნებელყოფის სამსახური – 22-61-48; 22-33-53;
ერთიანი საპენსიო ფონდი – 69-65-93; 69-65-94.
კატასტროფების ცენტრი, გადაუდებელი და სასწრაფო დახმარება, რეანიმობილის მომსახურება – 24 საათი; პაციენტის გადაყვანა რეგიონული სტაციონარებიდან თბილისის კლინიკებში – 51-77-37.

◎ ლარის კურსი

20 აგვისტოდან დადგინდა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტების შემდეგი კურსები

ინგლისური გირვ. სტერლ.	1	3,2602 ლარი
აშშ დოლარი	1	1,8050 ლარი
ევრო	1	2,2144 ლარი
რუსული რუბლი	1	0,0633 ლარი.
აზერბაიჯანული მანათი	1000	0,3877 ლარი.
სომხური დრამი	100	0,3897 ლარი.
უკრაინული გრივნა	10	3,6118 ლარი.

◎ ამინდი დღეს

20 აგვისტო	☼	☾
თბილისი	37°	18°
ბათუმი	27°	20°
სოხუმი	29°	21°
ქუთაისი	26°	17°
თელავი	31°	20°

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
იბეჭდება გამომცემლობა „კოლორის“ სტამბაში, რკინიგზის ჩიხი, 20.

დამფუძნებლები – გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანამშრომლები
გამომცემელი – შპს „თანადგომა-1“
დირექტორი თენგიზ კალანდაძე.

მთავარი რედაქტორი
რუსლან რუსია.
მორიგე რედაქტორი
ოთარ ტურაბელიძე.

ინდექსი 66434,
მისამართი: 0108, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №14.
ტელ: 99-73-24.
სარეკლამო განყოფილება - ტელ: 93-28-13.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაბეჭდილა ავტორთა ხარჯით. წერილებში მოყვანილი ფაქტების უტყუარობაზე პასუხს აგებენ ავტორები, რომელთა მოსაზრებებიც, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყობ 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.